

Biblioteca Universitaria

Estante..... 22

Tabla..... 5

Número..... 9752

9583

DVA.

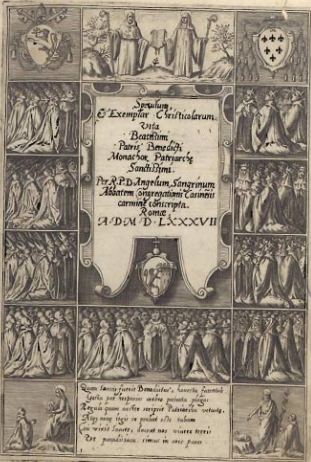
UVA. B715C

8
St. N. [unclear]

9752
" "
9588

18
De Fr. Jph. F. F. F. F. F.

Spectulum
Exemplar Christianorum.
Vita
Beatissimi
Patris Benedicti
Monachi Patriarche
Sacrosani.
Per R. P. D. Angelum Sangrinum
Abbatem Congregationis Carinensis
carminibus conscripta.
Romae
A. D. M. D. LXXXVII

Quem sanctus pater Benedictus, hanc vitam fecit
Quia per respectum vestrae pietatis plerumque
Regula quam vestra scriptis Patris vestri vetulsi.
Atque non itaque se potest esse talem
Qui vixit sanctus, hanc nos vixisse testis
Est postquam simul in ore patris

9752
 9598

Handwritten text, possibly a list or index, with a central rectangular box containing a portrait or emblem. The text is mostly illegible due to fading and bleed-through.

ECCELLENTISSIMO
ET ILLVSTRISSIMO
PRINCIPI ODOARDO
FARNESIO

ANGELVS SANGRINVS
MONACHVS CASINAS S.

DI PATRIS BENEDICTI VITAM
Iam pridem à me pio magis, quàm
eleganti carmine conscriptam ali-
quot abhinc Mensibus DESIDERIVS
noster ad ALEXANDRVM Farne-
sium Patrum tuum, Virum tum
suis laudibus, tum te Nepote foeli-
cissimum destinauerat: Eandem nuperrimè Typis excu-
sam, & suis præterea imaginibus singula tanti Patris
Miracula experimentibus passim ornatam, vt tibi dica-
rem (ODOARDE Princeps) ea me ratio maximè impu-
lit, quòd non minorem ab eodem Patruo tuo me gra-
tiam inire sum arbitratus; Si quas illi grati animi signi-
ficationes, si quæ studia, si quæ officia, atque obseruan-
tiæ monimenta ob singularem in nos beneuolentiam,
& perpetua beneficia debemus, ea omnia in te nepotem

† 2. cl. a.

charissimum conferamus, & munusculum istud, quantumcunque illud sit, intelligebam vtrique nostrum magis conuenire: Sanctissimi, inquam Abbatis vitam Abbatis iam senio confecti industria elaboratam, ad Abbatem iuuenem omnibus fortunæ, atque animi bonis florentissimum, Sacris dudum additum, & (quod caput est) nostri Ordinis amantissimum deferri: quo quidem & ipse (quod ad me attinet) singularem animi mei propensionem, & obseruantiam in te meam, aliqua ex parte significarem; Tu verò, quod tua interest, animum tuum iam suapte natura, atque impetu ad omne virtutis genus inflammatum, etiam tanti Viri exemplo prouocatus ad diuinarum rerum cogitationem magis, ac magis accenderes, & hac duplici tum picturæ, tum pœscos iucunditate oblectatus, istam tuam mirificæ indolis adolescentiam, ad earum rerum, quæ isthic repræsentantur, lectionem, & contemplationem pelliceres: Ex quo illud interim nos consequeremur in summi beneficij loco collocandum, quod Sanctissimi BENEDICTI virtutibus, religione præcipuè, ac pietate permotus, hanc nostram Casinensem Rempublicam diuinis eius auspicijs, ac sanctissimis Legibus institutam, quam item eidem iuxta, ac olim in Terris, ita etiam nunc in cœlis vehementer curæ esse existimare debemus, tueri, & quibus potes rebus (potes autem multis & magnis) augere, atq; ornare contendas: Cuius quidem rei maximam alioquin tibi necessitatem imponit præclarum eiusdem ALEXANDRI Cardinalis, atque adeo omnium Farnesianorum Principum exemplum, qui veteri eius Gentis instituto hanc nostram Congregati-

gationem omnibus studijs, ac beneficijs in omni vita complexi, tum præclaræ in nos voluntatis significationem, tum eximæ in summum DEVM Religionis testificationem locupletissimam præstiterunt. Quare suscipe (ODOARDE Princeps) munusculum istud, exiguum quidem, si molem & auctorem consideres; at si Auctoris animum, & operis argumentum respicias, certè quàm maximum: & enitere, quantum potes, vt quam tui apud omnes bonos, ac vniuersum penè Christianum Orbem expectationem concitasti, eam non modò sustineas, verùm etiam longo interuallo superes, quòd ab excellentissima ingenij tui propemodum Farnesiana indole, & ab optima Vitæ institutione ita sibi pollicentur omnes boni, vt propterea iam lætari incipiant, & exultare animo, quòd sperent eiusdem amplissimi Cardinalis, ac religiosissimi Principis præsidio se nunquam destituendos cuius egregias virtutes, ac nobilissimas animi dotes in te Nepotem, tanquam in arborem insitas reuire scere, iamque florere intelligant. Nos verò, nostramque Rempubicam Patruj, ac Patris exemplo fouere, ac tueri disce, maximo nostro beneficio eius patrociniū aliquando suscepturus Vale. Ex sacro Casino Calendis Augusti MDLXXXVII.

AD R. P. D. IO. BAPTISTAM
STELLAM A BRIXIA
CELEBERRIMI MONASTERII S. PAULI
DE VRBE ABBATEM DIGNISSIMUM

ANGELVS SANGRINVS S.

A Stella cognomen habes mi doctè IOANNES
BAPTISTA ob generis Stēmata clara tui:
Nomē cum Vita meritis à Regis Olympi:
Præcursore trahis Stella sub Axe Poli:
Ritibus vnde sacris moderaris in Urbe Quiritum
Tharsensis PAULI nobile Cænobium.
Clarius ut Stella rutilans bone Pastor in Astris:
Quod tibi diuinum mitto Poema lege.
Nursius alter eris BENEDICTVS dogmate, Vita,
Moribus, Exemplis, Spe, Fide, Amore, Prece.
Tum super athereos tantò rutilantior orbis
Fulgebis, quantò iustior acta geres:
Ediq; in lucem facies quo spectat honore,
Qua decet à Monachis sedulitate legi.

AD

AD LECTOREM.

Socratis ò præclara senis doctrina: monebat
 Hic Iuuenes, SPECVLVM quenque tenere
 suum,

Quo vultum specularentur, quo sæpe figurã
 corporis inspicerent, an sine labe forent;

Et, si essent facie deformes, corpore turpes,
 Se colerent pulchra nobilis arte sophi,

Musarum studio, virtutis honore, nefandi
 Contemptu sceleris, proprietate boni.

En tibi do SPECVLVM, iuuenum pulcherrime lector,
 Ut probitate illis pulchrior esse queas:

Non fragili constat vitæ, sed Patris honesta
 Nursini vita fulget, ut ipse vides.

Hoc utraque acie, quaeso, speculari, supellex
 Quàm tibi sit curta, & quàm breue in ade penus.

Pulcher ut es forma, virtute venustior esto,
 Ut bona contigant utiliora tibi:

Si quid erit deforme, tuis redimito modestis
 Moribus, atq; operis strenuitate pijs.

Montis in excelso miratur vertice sancti
 Exemplar Moses, quo sacra ritè gerit,

Quo Judo soboles proavntum numen honoret,
 Et sibi fautorem curet habere Deum:

Hoc Chananea Abrahæ promissa subintrat opima
 Regna Jsaac proles, hoc colit arua Iacob.

Hoc

*Hoc immane feri obtruncat caput ense gigantis
David, & hoc fugitat Saulis ab ore Satan:
Par tibi do vita BENEDICTI EXEMPLAR, utraque
Sume manu, atque oculo prospice utroq, datum.
Nam sacra cœlesti moderaberis ordine facta,
Factaq, terrigenum non sine laude geres:
Hoc technas colubri reteges, hoc agmina vinctes
Tardaridum, figes hoc super Astra thronum
Hoc eris in vita fœlix, post fata beatus,
Si pia Nursini feceris acta Patris.*

IN VITAM BEATISSIMI
BENEDICTI MONACHORVM
PATRIARCHAE SANCTISSIMI.

A V C T O R I S P R A E F A T I O

VRSIA est vrbs Sabinorū inter vrbeis an-
tiqua, situ amœna, agrorum vbertate fe-
racissima, aquis irrigua, Ciuili nobilitate
spectabilis, non minus legibus, probisq;
moribus instituta, quàm armorum arti-
bus, atq; bellorū insignibus decorata. In
hac siquidē scelicissima Ciuitate perinde
ac flos campi, liliūq; conuallium ex il-
lustri Patricio Romano, nomine PRO-

PERTO, atq; ex nobili Matrōna à Nursia, nomine ARVNDANTIA
natus est Infātulus, qui factosācto Baptismatis lauacro renatus
non absq; rei præsagio BENEDICTVS est à Patribus merito ap-
pellatus. Is namque velut alter Moses Monarcha inclytus in De-
serto Sina, atque inter Israelitas disertissimus legifer enituit. Nā
clarus in Sublaci rupibus Eremitarū Patriarcha, in occidua Re-
gione, ac si à Iher Basiliius ille magnus Cappadox in orientalibus
Oris legislator Cœnobitarum mirificē effulsit. Haud ab re opi-
ficem omnium rerum Deum duo luminaria magna in Firmamento
Ecclesie effecisse non absurdē, & incongruē duxerim; verūm
providē, ac vtilimē non minus, quàm necessariē, vt mira-
bile nomen eius ab Oriente, vsque ad Occidentem celebretur,
veneretur, adoreturq; & nemo sit, qui voluerit piē viuere in
CHRISTO, iugum suauē, & onus leuē gerere, ac letissimē
(dimissis omnibus) Crucem post eius vestigiū tollere, atq; ipsius
stigmata cum Paulo portare, valeat à calore horum spiritus, & à
splendore eorundem doctrinā abscondi, atque eos, tamquā si
deleis Duces peritorūq; institutores facillimē imitari. Et licet hu-
ius nostri patris Sanctissimi BENEDICTI vitam Magnus ille
Gregorius Romanus, Pontifex Maximus, Ecclesie columen, or-
thodoxorum Scriptorum decus, & ornamentum disertissimo
†† descripse.

descripserit Dialogo, adeò pedestri, solutaque oratione ad vn-
 guem, & examuffim elaborato, vt nil proculdubio addi, vel mi-
 nui quicquam possit; tamen post breue temporis curriculum
 Diuus Bertharius, CHRIS TI martyr insignis, huiusq; sacri
 Cœnobij Casinensis Archimandrita eximius, vir utiq; tum do-
 ctina conspicuus, tum sanctitate præclarus vitam prædicti patris
 beatissimi elegiaco versu, & piè, & religiosè decantauit. Et, ne
 sicco calamo præteream, quod cœlitus mihi occurrit ex inspe-
 rato, hic inuicissimus martyr CHRIS TI Bertharius, non tan-
 tum in rebus diuinis fuit oculatissimus Præsul, verùm in huma-
 nis negociis fuit strenuissimus Princeps. Nam ciuitatem Sancti
 Germani pro tuendo monasterio, in fundo eius cõdito, ab Aga-
 renorum frequentibus incurfibus affabrè ædificauit; Cœno-
 biumq; superius in Monte situm, tum mœnibus fortissimis cin-
 xit, tum altis turribus muniuit; ac bis Galliam adiit pro exercitu
 contra Ismaelitas deducendo, vt illos profus ab afflicta Auso-
 nia profligaret, quod scelicissimè (Deo maximo optimo opitu-
 lante) effecit; tandem post tot pro Christi fide labores susce-
 ptos, periculaq; adita, dum CHRIS TO IESU Pontifici ma-
 gno sacra litaret, atque cominus prospèctaret ab Agarenis cir-
 cundari, & ab eorum Duce se illico mañandum aduerteret, fle-
 xo ante aram poplite, erectisq; ad æthera luminibus, exclama-
 uit, In manus tuas, Domine, commendo spiritum meum; tunc
 ab immani Agareno statim detruncato eius vertice, ad eum
 triumphator laureatus euolauit, pro cuius fide inuicissimè pu-
 gnarat, intrauitq; in sancta, non manufacta, sed æterna, CHRIS-
 TI sanguine inuenta, Sacerdos, & Hostia, in altari beati Mar-
 tini, in momento, in icu oculi effectus. Hunc beatissimum, di-
 fertissimumq; Martyrem post nonnullos alios, Marcus quidam
 Monachus deuotissimus, ac poëta, non obscurus, & vulgaris,
 verùm ob poësis facultatem nominatissimus, imitatus eandem
 Nursini monarchæ vitam heroico carmine, non tam profusè,
 quàm eruditè perstrinxit: vt quæ in palma multorum dirutilarct
 latius, in suo pugno concinnius effulgeret. Ego ipse (vt verum
 & acu rem pungam) minimus omnium monachorum, & vita,
 & religione, tam doctrina indigentissimus, quàm facundia pau-
 perimus, haud secus atque abortiuus, omni diligentis filij offi-
 cio,

elo, ac potius pietatis affectu succensus, plurimorum Patrum
 consilijs adhortatus, atque fratrum prece, & deuotione enixius
 compulsus, quibus plurimum debeo, & multo magis debere cō
 gratulor, ob eorum in me fidem, & obseruantiam, vitam Patriar
 chæ nostri, crassa licet Minerua, inconcinnoq; calamo, sum
 ma tamen deuotione, maioriq; affectu elucubratam, in qua
 tuor distinxī volumina, ac vnicuiq; volumini, præpositis com
 pendijs, singula vitæ actuum argumenta elegiacis versibus, ac
 si quatuor gemmis decorata, concinnè insigniui, addidi etiam
 quædam Moralia in calce vniuscuiusque vitæ actus, tamquam
 appendices, quæ, & virtutes insectandas doceant, & vitia peni
 tus aspernanda, vt opus, & fas est, commonesciant; non qui
 dem verborum phaleris, eloquentiæ furo, atque Poetarum fa
 bulis operam nauans, verùm simplici veritatis testimonio, at
 que candidè miraculorum relationi inuigilans, tam fideliter,
 quàm christianè (CHRISTO IESU duce, & auspice) non inau
 spicatè elucubraui; Quæ demum omnia, si (vt spero, & lectoris
 modestia non me fallit) placuerint, nil aliud pro laboris præmio
 exposco, nisi vt laudetur fons sapientiæ, verbum Patris in excel
 sis, inter mortaleis caro factum, fructus virginici partus CHRI
 STVS IESVS, à quo omnia, veluti à cunctorum principio
 emanant bona, & progrediuntur iusta, & recta, sin autem quòd
 deuotè potius, quàm eruditè edidi opusculum, ruditate sua, sua
 que inconcinnitate horridum videbitur his, qui nodum in scir
 po quærentes, & non inuento, reperiunt (vt fertur) in Ovo pilū,
 ne velint enixius obsecro, Rhinocerotis illico nasum crispare,
 aut Mimi linguam acuere, seu seditis Zoili dentibus armare in
 illud, sed in primis aduertant, ne liuoris nube allucinentur,
 aut illo, nescio quo, à Natura in nobis inolito vsu malo, vt po
 tius aliena censeamus facta, quàm propria videamus vitia. Nam
 nulla tam incomposita, & inclegans lectio est, (dummodo ve
 ritatis decore fulgeat, & religiosè doctrinæ non dissideat) quæ
 non sit digna lectu, laudabilisq; auditu. Meminisse velim hos
 Solones, hos Aristippos, hos inquam tertios Catones, de
 summo cælo elapsos illius præclari Maronis responsi, qui dū se
 nis Ennij poema lectitaret, interrogatus ab Amico, quid rgeret,
 respondisse, & argutè, & vtillimè legitur: Ego, si quis sum, au

†† 2 rum

rum de Ennij stercore elicio : Delphicum oraculum, nō humanum scomma, vel imperitorum cauillum, quo nonnulli se Aristarcos præferentes, & inter Mulierculas philosophantes sapienter arguuntur, ne despiciant aliorum scripta, sed plurimum venerentur, & exosculentur. Haud mirum si inter laureatos poetas Mantuanus iste auream gerat palmam, geminantiq; coronetur laurea. Prudentissimus quisque hominum sapientium omnia auctorum scripta legit diuerso oculo, varioq; sensu digerit, ac si delitiosus, prudensq; vir ingressus viridarium, oblectatur enim varietate florum, nec tamen omneis excerpit, sed eos tantum, quos ad gustum suauis, & odoriferos estimauerit, non succenset Olitori, non spernit viridarium, verum, si qua sunt sibi parum grata, minus iacunda, absque murmure, sine detractioe, aliorum sensibus, & gustui lubentissimè dimittit decernenda. Plato siquidem inter Philosophos tali, ac tanta effloruit doctrina, & eloquentia, vt diuinus Philosophantium princeps merito diceretur, & inter eos communi voto, pariq; sententia philosophatum est, quod, si Iuppiter obuersaretur inter mortales, & græcè loquuturus esset, non alia, quàm Platonis lingua vteretur, & nihilominus tãto studio Pythagoricè lectioni operam nauit, vt Philothei Crotoniatæ (sunt is Pythagoricus) libros magno pretio emeret, emptos tali diligentia percurreret, vt dum capulo instaret, sub puluillo, cui caput deflexerat, inopinatè reperirentur. Cicero Arpinas, vir ad eloquentiam natus, ita Platonis lectioni inuigilauit, vt alterum Platonem, præter effigiem, & doctrinam, & eloquentiam præferret, pari elucubratione Isocratis iucunditatem imitatus, Demosthenis eloquendi vim, & perorandi æstum, & energiam foelicissimè affectus est, quorum denique titulos virtutum, aut exæquauit doctrina, aut studio superauit. Quid de magno illo Alexandro addam? qui Homeri opera æquè lectitasse scribitur, vt etiam in bellicis expeditionibus, dū dormiret, & pugionem, & Homeri libros simul capiti suppone-ret, quos tanti fecerat, vt in aureo scrinio, quod in Dariana præda comparatas, dignissimè seruaret. Caterū ne euagari per aliena castra, tanquam transfuga, videar, ad nostra, velut explorator, redeūdum censeo. Origenes ille, qui, vt euangelicam lectionem simpliciter, & purè perficeret, se pro Cœlorū Regno castrauit,

sons

fons utique eloquentiæ irriguus, doctorumq; princeps maxi-
 mus, ita die lectioni Orthodoxorum inuigilauit, ut nocte nun-
 quam somnum caperet, nisi illum prius lectione incantaret. Ba-
 silius Gappadox Philosophorum columen, cum omnis huma-
 næ sapientiæ affectator esset, quo Magni nomen sibi meritò vin-
 diceuit, & omneis artibus liberalibus, ac gentiliū libros aspernatus
 diuina mirari cepit, ac tanto mentis affectu complecti, ut, panis,
 viniq; vsu intercepto, tam diu eiusmodi alimentis abstinuit, quā
 diu in diuinis libris euoluendis veritatem inueniret. Non ne
 Aurelius Augustinus, inter Dialecticos sophistas acutissimus,
 omneis Barbarorum libros indagauit, ut verum inueniret in eo-
 rum scriptis? sed id minimè affectus in Manichæum prolapsus
 est delirium, nec à tam lethifero lapsu vnquam se absoluisset,
 nisi vitaleis, diuinisq; Pauli epistolas frequenter legisset. Quid
 de Stridonensi, poenitentiæ simulachro, omniumq; disciplinarū
 exemplari, trilingui viro Hieronymo eruditissimo loquar? qui
 iuuenis studiosus Platonis opera, atq; Ciceronis libros ita die,
 noctuq; admiratus est, ut quandoq; ante Iudicis tribunal raptus,
 se non esse Christianum, sed Ciceronianum non sine rubore,
 & absque flagro, liuentibus scapulis, amarissimè perciperet.
 Mellifluus inter orthodoxos & deuotissimus Bernardus Mona-
 chorum speculum, nō inter Stoicos, aut Peripateticos in Acade-
 mia, vel Stoica, humanis insudauit disciplinis, verū inter sim-
 plicis eremicolas, deuotosq; Cœnobitas in Siluis, & cœnobijs
 ad eō vtriusque legis lectioni operam dedit, ut in mysterijs sacre
 paginæ enucleandis, nulli hominum sit secundus interpretes, &
 candore leporis, & deuotionis ardore. Quid de te loquar, Ange-
 lice Doctor, Italicum lumen, Thomas Aquinas? Cui ita impen-
 sa, & pensiculata fuit lectio, ut quandoque non aduerteres vul-
 tus eorum, qui tecum loquerentur, nec eorum voces perciperes,
 qui te interpellarent? ita enim animo fixus inhærebas, ut alijs sen-
 sibus vacares minimè. Tu demum (si quis es ingenuus, ac dili-
 gens lector) hoc nostrum magis deuotum, quàm elegans opu-
 sculum perlegas, deprecor, eo deuotionis affectu, quo Beatissi-
 mum Patriarcham nostrum BENEDECTVM contempleris,
 & ad cuius gloriam opus est maximè elucubratum. Nam in eo
 ipsius vitam fideli calamo descriptam, dulciq; carmine decan-

tatam

An perinde speculareris, ac in speculo fulgētissimo, vnde eò
 frequentius spero vtraque manu reuolues, ac perspicaciori ani-
 mo scrutaberis, quò certo certius præclara eius gesta, vsque ad
 supremum vitæ spiritum sole lucidiora inuenies, omniq̄ue stu-
 dio, cura, ac diligentia non contendenda, sed potius imitanda
 duxe ris. Quid enim deformius, quid ipsa stultitia stultius, quàm
 hum anum os, quod ad perfoluendas Deo laudes effigiarum, ve-
 lut Suiuum rictum, in hominum sordiculas æquè atq; in luti te-
 cem immergere? Sus namq; libentius in Cœni proluuiem figit
 rictum, quàm pedem in fonte conspicuo lauat. Nihil ergo cum
 Amaracino Sus, nihil cū Fidibus Graculus. Nos denique, siqui
 sumus Patriarchæ Monachorum BENE DICTI sectatores, de-
 spectis Detraكتورum sannis, velut viperarum Sibilis, ac Luporū
 Iarratibus, contemptis susurronum gerris, æquè atque Sirena-
 rum cantibus, & Crocodili lachrymis, vtroq; lacerto comple-
 xis deuotis, & pijs lectoribus, deosculatis millies fidelibus
 auditoribus, curramus præpete pede, mente pia, corde fideli post
 odorem exemplaris vitæ, post immortalem fragrantiam mortis
 Beatissimi Monarchæ nostri BENE DICTI, in hymnis, & canti-
 cis laudâtes eum, qui est laus Angelorum, merces nostra, & glo-
 ria sanctorū CHR ISTVS IESVS, Dei uerbum ab æterno, in
 tempore Virginis Matris Fructus uentris, qui uiuit, & regnat
 Deus in sæculorum sæcula Amen.

PRIMI VOLVMINIS
VITAE D. BENEDICTI
ABBATIS

COMPENDIUM.

*NR*RSIA quem genuit BENEDICTVM, Roma
Quiritum
Jura peritorum, tenera cum pube docen-
dum

*Excipis, hic potius vitio, quàm incumbere Pubem
Virtutem cernens retrahit vestigia, ROMAM
Horret, Eremicolum suspirat in antra, perosus
Romulidum sedeis, Effida rura subintrat:
Hic fractum renouat cribrum; hinc Nutrice relicta,
Nocte abit; umbrosam lustrat nemus: obuiat almo
ROMANO, cuius dextra coopertus ouina
Pelle sub angusta Sublaci rupe locatur;
Bella ubi perpeßus Satana truculenta ferocis,
Presbyteri sacro recreatur Paschate; Fratres
Hunc, Patre defuncto, in Patrem accersire laborant,
Cuius per tasi vita, dum aconita propinant,
Ipse statim repetit Rupem, grege prorsus omisso.*

*Nursã quàm foelix, nitet hinc Benedictus, ut alto
Fetere Sol, ad agro Liliũ, et alba Rosa :
Hic totum irradiat diuino lumine Mundum,
2 Hic Mundum utiq; parcat odore piæ .*

V I T A
B E A T I S S I M I
B E N E D I C T I,

MONACHORVM PATRIARCHAE

*Sanctissimi tum soluta oratione complexa, tum
diuerso metri genere emodulata.*

✠

A R G V M E N T V M P R I M V M
in primum Vitæ articulum.

I Nter omneis Sabinorum ciuitates Nursia eò est præstan-
tior, quò scèlicior, Nam ex illa Pater B E N E D I C T V S æquè
atque Sol è summo polorum vertice effulget, ac velut odo-
riferum lilium ex agro pleno, cui benedixit Dominus, op-
pidò quàm effragrat, Hic demum, & doctrinæ radijs to-
tum illustrat orbem, & vitæ sanctimonia, virtutumq; odo-
re pascit, ac reficit christicolarum populos.

V I T A

*VRSIA quàm fœlix sit, quàm pra-
clara Sabinas*

*Ante Urbeis rutilat, qua terris
bina profudit*

*Lumina maiori pandunt super
æthera luce:*

Sol velut ex alto fulsit Benedictus ab illa,

A Et

Et soror enituit ceu Luna Scholastica virgo i
 Illustri patre, & eximia genitrice sub uno
 Progeniti partu gemini, sacroq; renati
 Fonte, ut odorifera cedri Crucis arbore nixi:
 Hoc magis effragrant, quò plures undiq; ramos
 Relligionis alunt, quà oritur Sol, quà occidit ora.
 Et quia Nursini (fas est) patris inclyta dulci
 Decantare chely à cunis benefacta, & ab ortu,
 Gregorius veluti magnus canit ore diserto,
 Abs te Principium ò Mundi, ò Stellantis Olympi
 Autor IESV adsis, oro te, illabere cæptis,
 O Patris omnigenum Sapia, nobile Verbum,
 Per quod ab aeterno asciti sunt matris ab aluo,
 Si qui sunt hominum pueri super aurea Diuum
 Atria municipes fruituri numine trino,
 Atq; uno, tam anima superis, quàm corpore iuncti.
 In Cali rore, ac terra pinguedine sanctus
 Hic puer ante ortu Benedictus, & auspice IESV,
 Post ortum nomen sortitus tale, modestus
 Sic vivebat humi, ut qualis super astra futurus
 Esset, aperta daret præfagia, mitis, honestus,
 Deuotus, verax, humilis, propensus in ade
 Patris ad ipsius sectanda insignia vita
 Exempla, atque pia Matris memorata per horas
 Dogmata virtutum, longe propensior adeis
 Visibat sacras: spectra autem, & vana Theatri
 Peg-

*Pegmata vitabat, tetrica praludia scena,
Atq; puellarum choreas, luueniumque palæstras,
Lurida ceu mortis fugiens aconita ferocis,
Illecebras carnis, mundiq; obscæna dolosi
Gaudia spernebat, tã Orbi, quàm gratus Olympo,
Et grauitate senum, & iuuenũ probitate decorus.*

Post lacrymas, post amplexus, post, credea, parentum
 Oscula Nursinus carpit Expediit iter,
 Nursia quem genuit Benedictum Roma docendum;
 3 Aurea Romuleæ dogmata pubis alit.

ARGVMENTVM VITAE

SECVNDVM.

CVM Puer **BENEDICTVS** Pythagoricum virtutis, ac vij-
tij biuium attingisset, & ad illud quartū difficile, quod
sapientissimus Salomon penitus ignorauit, prosperè per-
uenisset, pater indolem eius ad sapientiæ, virtutisq; stu-
dia pronā aduertens, Romæ instruendum literis, strenuè
nutrici eius **Cyrellæ** nomine magnoperè commédauit.

V I T A

*VM pater illustri puerum videt
indole clarum,
Ingenioq; acri insignem, quibus
incluta virtus
Discitur, adiūxit studijs, ut ima-
gine cera*

*Se mollis, sic se tener infans imbuat arte.
Deterius nihil est iactura temporis; omni
Segnitie explosa, Nutricem affatur honestam
Proprius, ac puerum cōmendat in Vrbe docendū
Mores Romulidū, & pubis monumenta Quiritū.
Strenua, quo praeſtat studio, muliercula paruum
Excipit amplexum, rosea premit oscula fronti,
Aſur-*

*Asurgit Domino, Dominam complexa, Valet
 Ingeminat, mea spes, Nursina gloria terra .
 Hæc, velut agnus oue sequitur Benedictus, ut umbra
 Corpus ; Ouicula non factum fugit, illa nec ungue
 Linqvit eum, nisi vbi proles Romana monetur
 Prima Palamonia documēta, et grāmata lingua .
 Blandus in amplexum Patris ruit, oscula Matri
 Mutua dat, recipitq; puer, lauat ora parentum
 Lachrymulis, veniam poscit Romana petendi
 Mœnia : dimisso cursim lare, matris amorem,
 Et patris affectum dulci moderatur amore ,
 Affectuq; pio nutricis, inire paratis
 Sarcinulis, iter accelerat fœlicibus auris .*

ARGVMENTVM MORALIS

PRIMI.

PVERI sunt à teneris instituendi bonis studiis, non vanis exercen-
 di artibus, aut improbis officijs .

Nobilius nihil esse cano, quàm pignora claris
 Moribus, eximia Heroùm virtute piorum
 Doctrina institui Sapientum ; Proprius omni
 Qua prestat cura, puerum genitricis ab amplo
 Vbere lactatum, diuino pane cibari
 A Nutrice iubet, nec ab vlllo spernitur eius
 Tam propensa voluntas, quàm huius cura fidelis .
 Nec fallit Proprium nutrix, nec honesta Cyrilla
 Fallitur à Proprio ; BENEDICTVS ad æthera spirans
 Duci-

Ducitur altricis studio, ut genitricis amore
 Per virtutis iter, sub honesti tecta magistri,
 Doctrina erudiendus sana, pectore puro
 Visurus delubra Dei, fugiturus inique
 Gymnasium pubis, subiturus iussa parentum.

Improbis hæc quicumque audit pater, aure benigna
 Ac docili aduertat, multum prodesse senectæ
 A teneris assuescere, seu bona gesserit acta,
 Seu mala, quod Deus auertat. Quem mater ab alio
 Edidit infantem virtutis amore labor et,
 Algeat, efflagret, nimio sudore madescat,
 Quod semel edidicit, memori sub corde voluet,
 Ne mente excedat, ferrum rubigine sordet,
 Ni lima expolias, vel ab igne abstraxeris; equè
 Ingenium torpet, nisi crebro exterseris usu;
 Difficile emollis, longo quod tempore duret;
 Quas didicere artes pueri, coluere tenaci
 Mente senes, nec ab incaptis desistit ephebus;
 Quæ puer aggressus, senio molitur honesto;
 Sumit enim vires virtus studiosa, nec unquam
 Torpescit, si illam laudis calcariibus vrget.

An Patres sunt dicendi, quos cernis inerteis
 Infantes nutrire suos, aut dedere vanis
 Artibus, ac studijs iuuenem exercere profanis?
 Nonne Peremptores potius, quàm disxero Patres?
 Corporis, immo animæ, imprudentes, lumine cæci
 Humano, nec non diuino. Prouidet ille
 Delicias puero blandas; iuuenemque palestra,
 Aut chorea exercet: venari animalia sylæ
 Diræ, vel expertis canibus, vel retibus arctis,

Sen

Seu pedica Lepores laqueo captare tenaci,
 Aut liquido Volucres visco docet; alter hic arte,
 Qua valet, arma monet iuuenem tractare, serocis
 Si quos frēnat equos, agitare per arua, per urbem
 Illustreis inter proceres incedere septum,
 Tam peditum, quàm equitum turmis, mirabile visu;
 Omnes assurgunt, reucrentur, vertice nudo,
 Poplite curuato; iuuenis sine fronte superbit.
 Grande supercilium; simplex insania, duplex
 Stultitia: Obturget vultu, cor soluit in auras.
 O miser, humano infatuatus honore, supernum
 Non metuis Regem, elatos qui trudit ad ima,
 Extollitque humiles, Cæli super arce nitentes.

Esto humilis, puerumque tuum ceruice repressa
 Admonito, ut resipiscat, ne euancscat ob auras
 Vulgareis, ob amara sauatoris præmia vani.
 Punctum est, quod vinit; puncto minus, est moriendum
 Atque reuertendum in cineres, ò puluis, & vmbra.
 O vapor ad modicum parens, homo bulla, quid ultra
 Insanire tuam suades per inania prolem
 Gaudia? Nil peius iactura temporis; Euro
 Ocyus hora fugit; nescis miser, hoc fore dignum
 Laude, quod exequitur virtus, quod honesta paravit
 Vita? malum quicumque geret, sub tartara pœnas
 Diluet æternas, flagrantibus vndique flammis:
 Et quòd quisque metet fruges, quas credidit aruis.
 Tu fortasse ante illum, vel post stulte cruento
 Occumbes letho, subiturus corpore pœnas,
 Atque anima longè truciore, igne sub atro:
 Hic pueri, ac tua deterges opprobria flammis

Perpe-

Perpetuis, nisi dum visis, correxeris illum :

Alter auarus homo lucrosa negotia natis

Præuidet ignavis, merces commendat emendas

Vilius, inde illas vendendas carius ; vnde

Nec tumidos pelagi fluctus, nec plena periclis

Et horret vada ; currit ad Indos ; circuit Orbem ;

Per fas atque nefas mercatur, cui paret amens,

Ignorat lucrum ; potietur tertius hæres,

Aut lusor taxilli, aut scorti leno petulci,

Prodigus, aut ventris seruus, rerumque vorator .

Pauci (crede mihi) sunt, qui sua Pignora verum

Nosse Deum monitent, hominesque amplectier omneis

Æquo animo, simili affectu, non dispare amore :

Hortentur pueros, cogant vel fuste, vel ore

Ad vitæ frugem melioris, ad ætheris arcem.

Dum studiis temerata vult Capitoia laeas,
 Quam possit caecum tenax no irae pedem.
 Amphitruoica puer iudicem iustissimū ipse,
 † Per loca cœmicioū querit amica Deum.

ARGVMENTVM VITÆ TERTIVM.

ARgutulus puer deuorusq; Dei optimi maximi tyro
BENEDICTVS eminus animaduertens Romanorum
 studia, atq; gymnasia vt plurimum ad vitia potius discen-
 da, quàm ad virtutes adipiscendas aperta, quem ad eorū
 limina inconsultò pedem appulerat, consultius illico re-
 traxit. longè enim sapientius iudicauit puernatus ad san-
 ctitatem virtutes absque literis assequi, quàm literas sine
 virtute cura vitijs comparare. discessit igitur scienter ne-
 sciens, & sapienter indoctus.

V I T A.

T Syluescit ager, rigido nisi vomere
 sulces:

*S*quallet ita ingenium deses, quod
 inertia mollit.

*S*trenuus inuigilat studio puer, ar-
 te vt Auitum

*N*obiliter genus, ac superet probitate coanos:

*Q*ui terrena fugit bona, deliciofa voluptas

B 2

Pana

*Pana illi est maior, quò plus caelestia libat .
 Cum sœdata Puer studia & scelerata nefandis
 Miratur vitijs Romam, quasi tartara abborret,
 Celsa valete (inquit) Capitolia, sacra Quiritum
 Phana valete, valete Theatra, Senatus abite
 Gymnasia, & studia, ignarus te, Roma, relinquo.
 Ne crucier gnarus stygio detrusus in Amne.
 Hinc digressus Eremiticolum spalea, tenellus
 Ut solet hædillus scrutatur, ut arctæ catellus
 Vestigat leporum lustra, ut sublimia Falco
 Tesqua columbarum, sylvas explorat opacas.*

MORALE SECVNDVM

Argumentum.

QVI in lectionibus Monachi vacare debeant, ne tanquam testa arcet virtus eorum.

Audi, siquis es, ò Monache, audi, deprecor, aure
 Non surda, sed aperta, animo prudente, sagaci
 Mente, quod arguta carmen modulabor auena,

Nursius ut vidit BENEDICTVS in urbe doceri
 Romana vitium potius, quàm clara probatq;
 Dogmata virtutis, scelerum præconia aperto
 Gymnasio magis audiri, quàm iusta pudice,
 Atq; humilis vitæ pandi monimenta, retraxit
 Inde pedem, ne aliquando præceps iret in atram
 Flagitij lernam, in vitiorum immane barathrum

Vanis

*Vani terga dedit studiis, contempsit iniqua
 Pubis amicitiam, Romana abcessit ab Urbe
 Nescius, ut Christi sciret paradigmata, Mosi
 Non ignoraret pædagogici scita fidelis.*

*Tu verò, ò fili, ò BENEDICTI Patris alumne
 Quàm dilecte, quid exhorres utriusque supernæ
 Legis adesse scholis? scrutari oracula vatum,
 Ac Patri archarum monitus memorare pauescis?
 His (heu) posthabitis, tibi veb, gentile Sophorum
 Prosequeris studium, magni paradoxa Platonis,
 Ac Ciceronis, Euangelio praponis honesti,
 Ac mitis Christi doctrinæ, ex ordine rerum,
 Principij, nec non supremo tempore finis;
 Callida Aristotelis legis entym emata nocte,
 Luce sophismatibus confundis vera dolosis
 Argumenta hominum, vana tam laude superbus,
 Quàm falso ignari vulgi laudatus honore.*

*Quid Maro cum Davide alter canit enthea plestro
 Cantica gemmato, ex Sauli fugat artubus atvas
 Tartaridum furias, canit alter arundine tersa
 Grande poema, colit campos, custodit ouile,
 Arma acuit bello, Titij dat viscera diris
 Vulturibus laceranda, gemitq; volubile saxum
 Sisyphi, & igniuomis animas sub tartara prunis
 Torqueri deslet: phantasmata vana, inhonesta
 Somnia scito Poetarum figmenta, potenti
 Grata Mæcenati, Monacho spernenda fideli.
 Naso quid in cella Monachi? quid in ipsius arca
 Persuus? in mensa quid agit Venusina lucerna?
 Quid sub utraq; manu Iuuenalis? in ore facetus*

Quid

*Quid resonat Monachi Thercentins? ò miser, inquam,
Ter miser, imprudens, infelix manna relinquit
Angelicum, siliquisq; suum deperditur, immo
Damonis esca alitur, diuino polline macret:
Victima Tartareis mactanda penatibus, igne
Exurcoda acri, flammantibus vndique tadis.*

*Si CHRISTVM sequeris, Mundum si liqueris, ò tu,
Qui sub honorata BENEDICTI lege quiescis,
Amplexa cruce, doctrinam sectare, canora
Non modò laude, sed illustratis actibus, omni,
Quolice, ingenio, CHRISTO sic viribus hære
Corporis, atque Anima, ut sub eo jam sospite vita
Vivis. & huius es id, quod es, ò miser & sub olympo
Et super illo eris angelico fruiturus honore.
Non opus est igitur Gentilibus voluere chartas,
Cum tot habere queas diuina volumina legis
Nunc utriusq; sacre. Quis eo sublimius inter
Autores ait, ante Hominum genus est, & ab suo
Omnipotens Verbum, quod erat Deus, & sine verbo
Hoc nihil est factum penitus super, & sub olympo.
Suxit hic ex CHRISTI ore sauum, lac suxit ab eius
Vulneribus roseum, vidit quæcunq; futura
Vsq; Dei Unigenæ aduentum sunt, pauper, & exul.*

*Gratior est fortasse profani lectio vatis
Literulis PAULI, stillantibus vndiq; manna,
Balsama, nectar, & ambrosiam, gignentibus alba
Lilia, purpuræq; rosas, promentibus aurum,
Argentum, lapides preciosos; Cæce, quid atras
Insequeris tenebras, dimisso lumine vero?
Falleris ò demens, respisce, an fueris hora*

*Te releuabit Aristarchi doctrina? an Homeri
 Carmen? an Idolatrarum exhortatio? I E S V
 Verba, quibus puro studuisti pectore profunt.
 His tandem studijs incumbere, d' incola terre,
 Alta quibus rutili scandas fastigia Cæli:
 Nam scandisse huc, omnibus est studuisse sopherum
 Artibus, & linguas hominum didicisse disertas,
 Atq; Sibyllinas punctim recitasse Camænas.*

Vas gemit effectum Nutrix, quod mutuo in usum
 Cribandi fruges cepit egenq; rubei
 Hanc puer afflictam miserans, in frustra capessit
 Vas, sollicit precibus, iter petendo crucem.

ARGUMENTVM VITÆ Q V A R T V M.

Capisterium casu effractum Puer Deo plenus oratione
instaurat, & ploranti Cyrillæ, cuius plurimum afflic-
ciebatur angore, latus reddit; Nec mora, illam, vt libe-
rius Deo obsequeretur, clam fugiens consultò dimittit.

V I T A

*Itile ubi ponit mulier paupercula
vannum
Roboreo super Ase, cadit tam Da-
monis astu,
Quàm modico Altricis studio car-
pentis aristas,*

*Et frumenta leui cribrantis vase per auras;
Mæsta gemit Nutrix, suspiria fundit, amaris
Questibus obnubit cælum, ferit æthera voce,
Quid reddã Dominã? iacet en in frustula: cribrũ
Nil iuuat effractũ, lachrymis rigat ora profusis.
Fletibus elanguet fluidis Puer, atq; doloris
Se maculat cruce, plorantem miseratus alumnã,
Ingreditur PETRI templum, pro Altrice precatur,*

C Inte-

*Integer apparet vannus citò, quem puer alma
 Contulit Altrici; Altrix lata remisit amica.
 Pendet hic, ò mirum, PETRI super ade sacrata,
 Ut Mundo pateat, quàm sit BENEDICTVS olympo
 Gratus, & à quali signo miracula caput.
 Magna DEI in Puerũ præfagia, vannus in vsu
 Purganda frugis solidatur. ut affluat omni
 Humana vitæ fructu celeberrima Patris
 Religio, nec ei desit, quo Inopum ora cibentur.*

MORALE TERTIVM

Argumentum.

O MNIS mulierum conuersatio religiosis viris penitus inter dicitur.

*Tuer, ò CHRISTI Miles dexterrime, bella
 Fæmineum admittunt genus? cu ab origine rerum
 Imbellis trepidat Mulier, pauet arma, cruorem
 Horret, acu, atq; colo valet, ò quàm tela venustat,
 Hanc decorat Prolem niueis lactare papillis
 At latitare domi, nusquam se vendere cuiquam,
 Et vultus spectare, & colli gemmante monili,
 Crine vel auricomis, Tyrio vel murice cultam;
 Quid Nutrice opus est? Mulier fortassis eremo
 Seruiet? ò Heros liquisti clara Parentum
 Sæmæmata, supponis Nutrici Matris amorem?
 Clam dimitte illam, nec eges Nutrice sub antro.
 Oquicunq; fugis Romana palatia, Pubis
 Gaudia romulea, & maiorum insignia Patrum;*

Siste

*Siste gradum, GABRIEL gemino descendit ab axe,
 Pro Nutrice tibi ROMANVM tradet alumnum:
 Nil diuina negat bonitas, si pectore puro,
 Atq; humili posc. as corde. en ROMANVS ab alto
 Admonitus, Puero occurrit per hiula vaganti
 Arua; quid inde velit, scrutatur, & audit aperte.*

C 3 AR-

Divino excitus monitu Romano tunti
Occurrit puero, quo petat inde rogat.
Dum sua Romano Benedictus vota retexit,
Pellibus obtegitur, clauditur ultro specu.

ARGVMENTVM VITÆ QVINTVM.

EVaganti per sylvas Puerο ROMANVS occurrit Monachus, & cum eius accepisset votum, Monastico illum habitu amicituit, ac sub vasta rupe instruendum quàm religiosè collocavit.

VITA.

T Pater errantem per Agros offendit Ephebum,
Moribus urbanum, speciosum corpore, vultu
Iucundum, miratur, & eius vota capessens,

*Et quibus efflagrat facibus cor ipsius, haret,
Ac vix in plantas sistit, super aera vultum
Figit, & omnigenum Regi offert munia laudum:
Inde toga exutum, bullaq; ex pectore priuum
Formosum blandis Puerum complectitur vlnis,
Pellicea vestit tunica, decoratq; cucullo.
Hac Thorace armat corpus Puer, hac nouus arctat
Tyro*

Tyro caput galea, angustam subiturus arenam
 Duro cum Satana, cum luxu carnis amaro,
 Cum blandis Mūdi illecebris, cum propria acerbo
 Hoste voluntatis: demum decorandus oliua,
 Et palma, lauro donandus in Æthere victor.
 His succinctus eremicolum armis rupe sub arcta
 Vepretis pracinctā hirtis, Puer intrat eremum.
 O pudor, ò rubor, ò vana sublime iuuenta
 Dedecus, illustri genitus Patre, Matris ab aluo
 Delicijs Puer enutritus rupe sub atra,
 Sternit humi corpus, comedit cum pane virentum
 Radices olerum, potat de fonte liquorem,
 Lautā dapū mensa, ampla salerni pocula dulcis:
 Non queritur de pisce Puer, nec amygdala poscit,
 Cuius delicia sunt panis, oluscula, fontes.

MORALE QVARTVM

Argumentum.

TAM loci amoenitas, quàm deliciofa voluptas in cultu vestium,
 atq; in cubilis apparatu, cunētis, qui cœlum quærant, sunt im-
 pedimento.

QUàm felix rupe, quàm diues, vbi aula Tonantis
 Regis, & æterni Patris sublime sacellum:
 Non opus hic terrena supellex, commoda carnis,
 Delicijs Mundi, simplex vbi spiritus esca
 Vescitur angelica; nihil hic caro, quod velit, extat.

Hic

Hic fortasse Torum distendit culcitra mollem,
 Lincolis stratum nitidum, lodiceq; opertum;
 Pulvillo fulcrum, nucis complexa columnis?
 Forsitan hic fulcra? aut aulca immixta tapetis?
 Nuda obdormit humo B E N E D I C T U S, & absq; fenestris
 Occulitur vitreis, Boreas flat ubiq; per antrum;
 Ex ortu Solis lucem capit ardua rupes,
 Reddit ei occasus noctem; riget, & fluat, alget.

Hic quid bomuncio ais, cui tot stramenta cubile
 Exornant tenerum, terrę cui palmus in hora
 Mortis præstabit tumulum, qui vermibus esca,
 Ac tinea sies, totus putredine fœdus?

Præforibus clamat nudus; mea sunt, quibus arcam
 Implet, indumenta, scatent, tinea et eduntur;
 Non ego, nec tu illis miser exornabere tritis.

Tu, quibus exodas, habito vota per omne
 Vitæ curriculum salva arctus & undiq; strictus
 Est callis, quem aditurus es atq; mortis omitte
 Ceu coluber spoliū ascensurus in aua montis
 Culmina, Pauperibus dimitte quod ipse nequibus
 Ferre onus, esto, velut vouisti, pauper; alumni
 Ultrò tui sectare inopis vestigia vite

Dum ferus inuulsa facibus succenditur hostis
 Rumpitur, et fracto profugit axe Satran.
 At pia Romanus Benedicto furta frequentat,
 7 Et solita obsequium strenuitate gerit.

ARGVMENTVM VITÆ
S E X T V M .

AROMANICella ad BENEDICTI rupem difficilis erat
descensus, multoq; difficilior ascentus, iter deuium,
semita rubetis intercepta, qua de re prudens Pater in ru-
pis apice tintinnabulum appendit, vt ad eius sonitum
Puer egrederetur, & si quid ei attulisset Magister, fune
dimissum discipulus commodè susceperet: cuius chari-
tatis officio inuidens pietatis inimicus satan ex alto ex-
torsit lapillum, tintinnabulumq; continuò fregit.

V I T A

*Æpe aliquid natura negat, quod
alumna ministrat
Ars, adhibet pontem fluuio, secat
æquora lembo,
Appositis scandit gradibus super
ania turris*

*Atria, descendit scalis, sub opaca profundi
Carceris antra, auget fruges, dum seminat agros.
A Cella Patris ad Pueri spelæa propinquus
Nullus erat callis, nec iter, via deuia, acutis
Obsita uepretis, moles utriq; onerosa,*

D

Aspera

*Aspera, difficilis, magno superanda labore,
 Maiorq; animi studio toleranda sagacis.
 Tunc Pater: arte opus est: ubi non est vlla facultas,
 Ingenium valet: asper ad alta ascensus Ephebo
 Est grauis, atq; mihi grauior descensus ad ima.
 Eratum mox tintinnabulum appendit in alto
 Vertice rupis, ut, ex eius resonante per auras
 Tinnitu, Puer egressus loqueretur ab imo
 Secum dimissam resti cum fursure lympham
 Furtiuo caperet, primum depastus odoro
 Cœlicolum manna, ac diuino pane cibus.
 Tunc satan inuidia morsu discerpitur atro:
 Et rigidum ex alta iaculatus rupe lapillum,
 Æs frangit; fracto non desinit aere benignus
 Pastor opus solitum pietate explere priori.*

MORALE QVINTVM
 Argumentum.

PIA opera non tantum laudanda, verum imitanda comprobantur.

*Qui dura probas Pueri ieiunia sancti,
 Ac rigidos vite mores, manuumq; labores
 Atq; preces lachrymis suas, suspiria crebro
 Edita singultu, ac vastum per inane profusa,
 Qua decet, extollis lingua, veneraris honore
 Inter eremicolas, inter collegia fratrum,
 Dum tibi non desint pisces, nec odora ciborum*

Fercula

*Fercula, candidior niue panis, amygdala, vini
 Copia, pomorum fructus, & aromata mulsam,
 Et si quas cupis illecebras, & amica gulosis
 Irritamenta, exaltas super aera sanctum,
 Cuius te laude accusas, imitare modestis
 Moribus, ac vita celebri cui par es amictus
 Religione, cibo, ieiunia laudibus effers,
 Depastus croceis dapibus; vigilantia serues
 Te propè sopitum, langues torpore, labores
 Dum laudas manuum; studiosos munere donas,
 Otia dum captas, nugis dum tempus inane
 Transigis, eructas scurrilia, promiss iniqua
 Verba, vel auscultas mendacia vana, nefanda.*

*Quae vita haec? vitio sordere, & clara probare
 Munera virtutis; nunquid dimanat eodem
 Ex fonte irriguo pariter mel dulce, & amarum
 Fel? fortasse ex ore vno laus prodit honesta,
 Et deforme probrum? sua cuiq; est propria sedes:
 Ore quod effaris placido, seclare sub aqua
 Lance, pari gestu, simili virtutis amore:
 Ne tua confundant lepidam malefacta loquelam,
 Et tibi, quo rubeas inducant verba pudorem.
 Esto communis; propriam pra viribus abs te
 Pelle voluntatem; potius fraternam procures,
 Quàm tua solerti perquiras commoda nixu.
 Non gula te moueat, ventris sitibunda vorago;
 Sed quibus inualeat corpus, moderamina vitæ
 Suppeditent escas, et eas cede, quas sacra Patris
 Regula commendat, fratrumq; exempla ministrant.*

Pascite quas coxit laetas sibi presbiter escas
Fert ad eremicolę septa iubente Deo :-
Qui pullos corui pascit, qui rove cicadas
Nutrit, eremicolam senta per aera cibant .

ARGVMENTVM VITÆ S E P T I M V M.

Presbytero cœlitus præcipitur, vt, quod sibi Pascha pararat opiparum, deferat secum in syluam, illudq; cum eremicola inter fruteta latitante comedat.

V I T A

*Vm DEVS accensam nollet celare
lucernam*

Densa inter senta, en Iuuenem patefecit opertum

*His, vaga qui quarunt animalia
caca per antra,*

*Et syluis venantur apros, & in amne siluros:
Paschate dñi celebri lautam sibi Presbyter escam
Præparat, ac pauper BENEDICTVS rupe sub arcta
Et siti & esurie languescit, opima sacerdos
Fercula eremicula Pueri deferre iubetur.
Presbyter è Cælo monitus squallentis cremi
Ceus Canis explorat venaticus Antra, paratis
Sarcinulis, dumeta inter spinosa latentem
Offendit Iuuenem sub ouino vellere tectum:
Paschate cui dicto felici, inuitat eundem*

Felli-

*Festiuum celebrare diem simul, & simul escas,
 Quas tulerat paucas velut alto ex aethere missas,
 Degustare velit secum, rogat ore benigno.
 Cui iuuenis; verè Pascha est, nam cernere latum
 Te mereor, longo dimotus tempore mundo,
 Terricolisq; viris incognitus, hoc fruor antro,
 Et quacunq; gerunt festa ignoro alme sacerdos:
 Presbyter è fronte ingeminat, mi candide fili,
 Nil dubites, hodie Pascha est sollenne per Orbem,
 Calitus huc veni iussus, ieiunia oportet
 Soluere nos festi ratione insignis aperta.
 Nā Deus atq; homo Christus Iesus, morte perēpta,
 Deuictosq; hoste absoluit Nos Morte, & Averno.
 Talia dum sentit iuuenis, reueretur honestum
 Presbyterum; complexi vnā sibi grata vicissim
 Oscula dant CHRISTI affecla, fit squallida rupes
 Regia cælestis, fit eremo opulenta supellex,
 Et conuiuantium mensa, o quàm lauta, ubi pane
 Diuini verbi satius vescuntur edentes
 Polline triticeo, aut vini dulcore falerni.*

MORALE SEXTVM

Argumentum.

EXPRDIT magis mentem diuino verbo pascere, quàm ventrem
 humano cibo entutire,

 Visquis es, o CHRISTI Miles, descripte coruscis
 Celicolum turmis audi precor incola cali;
 Si quid habere optas, ab eo sperare memento,

Qui

Qui bona vultu hilari largitur dona petenti ,
 Spe, fide, amore, nec improperat largita, sed auget
 In decuplum; est Pater, est Dominus: bonitate paterna
 Dat locuplete manu, domini ditione potentis
 Absq; pauore impertit, si quid mente volutas .

Cur spe decidis? & fidei cur munere peccus
 Denudas? & amore tuum cor exuis almo?
 Omnia post animalia factus, singula prestas
 Ingenio, specie, ratione, vigore, loquela:
 Talibus hęc frenas laqueis, dominaris ad unum,
 Tanto equidem melius, quanto tu subderis alti
 Ætheris artificii potius, rerumq; parenti .
 Nam licet ex limo te finxerit equoris Autor,
 Ac moderator Humi, tamen omnia subdidit vltro;
 Et gratis Tibi, donec tu subdaris eidem
 Spe, fide, amore, sub illo nixus, ut ampla sub vltimo
 Vitis, & instar auis nitida secus alta columbae
 Flumina, parte vna fructus producis odoros,
 Ex alia, diro tutaris ab hoste, & ab eius
 Insidis, ut ab vngue ales falconis adunco .

Spera igitur, summa sisus pietate benigni
 Calicolum Regis, quem si dilexeris omni,
 Quo potes affectu, nihil est super, atq; sub astris,
 Quod tibi non larga diffundat ab ethere dextra .
 Ingemit ò felix ABRAHAM, suspirat ab alto
 Unigenam fractus senio patriarcha fidelis,
 SARAE diffusus partu, imo ex peccore clamat.
 Verna erit heres, verna erit heres, cui mea linquam
 Tot bona parta annis, tanto cumulat a labore?
 Mancipio continget opum fors, fiat, ut orbis

Rectori

Reſtori libet, vt fieri ſinit alta poteſtas

Principis æterni ſuperum moderantis Olympum.

Tinnula tunc *ΑΒΡΑΗΑ* reboat per inane ſonorum

Vox, Abraham, mi Abraham, Cælum ſpeculare ſerenum;

Si potes, enumera, quot cernis Sydera; nam tot

Scito tuum fore ſemen, & id tibi ſpondeo certum,

Non modò noſtra *DEVS* vota implet, vt cithera pulſant,

Ac meritò clamant, verùm ſuo amore ſupremo,

Atq; ſua bonitate pari ſacri munera confert.

Floridus ò quoties *Ieſſæ* Puer, vltimus æuo

Viribus atq; animo primus per amana puſillum

Arua gregem ducens, citharam pulſabat curno

Peſtine, totus in excelfo ſuſpenſus olympo

Ante *DEI* Numen *psalmos*, ludentibus hædis,

Cantabat, Domino grates referebat acuta

Voce, quòd ex *urſi* raptaret faucibus agnos,

Atq; ex ore leonis ouem diſcerperet, eius

Auxilio ſiſus, ſperans maiora per horas

Geſta patrare, nec à ſpe *DAVID* decidit vnquam.

Maiestate *DEI* ſumma, ac virtute potenti

Elatum Goliath proprio caput enſe gigantis

Truncauit, rigido percuffa fronte lapillo;

Expulit ex Saulo Satanam dulcedine pleſtri,

Cum ſceptro Solymam meruit gemmante corona.

Vndiq; ſcintillat fornax, fumantq; per æthram

Sulphur, pix, oleum, *ſtipulæ*, pinguiſq; reſina,

Fornacis medium choreis cantando coronant

Tres Iudæ pueri, calcant velut alba per agros

Lilia mixta roſis, violas, thyma iunſta liguſtris.

Magna fides, maior ſpes, nis quoque maxima amoris.

Truditur

Truditur, ò mirum, claustris, vbi turma leonum
 Clauditur immanis, DANIEL Puer accola Cali,
 Et velut agnorum, demulcet colla leonum,
 Hisq; manu refricat fronteis, nec aperta pauescit
 Ora, sed vt frano, diuinis laudibus arctat.
 Ipse autem esuriens tota spe pendet ab astris,
 Vnde sibi suspirat opem, nec fallitur. ala
 Angelus aurata gemino dilapsus ab axe
 Crine rapit stricto ABACUCH messoribus escam
 Gestantem, locat hunc velociter ante serarum
 Guttur a, datq; cibum DANIELI: ò mira fidelis
 Spes Pueri, ò amor ingens, dum truculenta Leonum
 Ora cruentantur brutorum carnibus, ipse
 A Paranymphe alitur cali GABRIELE, Tonantis
 Pincerna Regis, lauta dape, olente salerno.
 Num tua spes BENEDICTA fidem confudit? amorem
 Extinxit? CHRISTO confisus, & eius amore
 Succensus proauita odiisti rura, Parentum
 Spreuisti bona, complexa Cruce, nudus eremum
 Ingressus, nudum CHRISTVM sectaris Olympi,
 Ac Mundi Regem, cuius vestigia passu
 Dispare non sequeris, sed honesto, mortuus omni
 Terrigenum pompa, tua conuersatio CHRISTVS,
 Ac tua spes tota est in eo sita, viuis in illo,
 Atq; ille in te viuit, pax tua, lux tua IESVS.
 Nil igitur mirum croceas si Presbyter escas
 Ferre iubetur ei festiua Paschatis hora.

Senta inter loca pastores mirantur ephēbum
Hirsuta obiectum pelle uagante gregē
Quis celare potest ignem, cui fumus obumbrat?
Justorum mores abdere nemo ualet.

ARGVMENTVM VITÆ

OCTAVVM.

MIRA DEI virtus Pastores dum errabundas per Spineta,
& Antra Ouiculas pedetentim explorant, easq; pas-
sim exploratas minimè inueniunt. NURSIVM Adoles-
centem inter Fruteta latitantem inopinè reperiūt, à quo
tum vultus specie, tum sermonis lepore oppidò q̄ refo-
cillantur.

V I T A

*D*rouida Pastoris vigilantia, nobile
munus

*V*pilionis erit studiosi; non modo
Lanam,

*E*t Lac amare Gregis: sed Oues
viridantibus Herbis

*P*er Nemorum Campos, per opaca Pascua Sylua

*P*ascere: quo prastat studio deducere pastas

*A*d vitreos Fontis Latices, vt ab Amne refectas

E 2 Irriguo

Irriguo gelidis locet Umbris, dum ferus ardet
 Syrius: haud minor est Pastoris habenda sagacis
 Cura, ne Oves hinc inde vagantes à Grege, adūcis
 Urforum Manibus pateant, vel in ora Luporum
 Labantur. Quis ea dubitet caruisse peritos
 Hos Ouium Pastores, Caprarumq; Magistros?
 Qui Lucos inter densos scrutando Bidentes
 A Grege palantes, pulchrum venantur Ephebū:
 Cuius honorata Facie gratantur, & eius
 Alloquio dulci pascuntur Rupis in Antro?

Fœlix Pastorum fors: Primo ex ordine rerum
 Pastorem dilexit ABEL DEVS: optima Ouilis
 Dona dicabat ABEL superis: Holocausta p̄ Aras
 Ignibus athereis succensa litabat optima:
 Unde CAIN rabie neſtus super Aethera viuit,
 Non Ouium fuſo, proprio ſed ſanguine Martyr.
 Te quis in arte Ouium ſalicior, & quis in illa
 Fertilior dilectæ DEI Vpilio ISRAEL alme?
 Immo IACOB Luctator agillime? qui vada ſacri
 Jordanis baculo tranſiſti pauper: & illum
 In Patriam rediens, Gaza ditiffimus amplz
 Natorum cuneo, ac Pecorum grege ſeptus, eodem
 Tranſiſti baculo Seruis comitatus onuſtus?
 Nonne Palaſtritam viciſti? non ne ſupernum
 Complexus Pugilem ſuperaſti mane coruſco?

Iſrael

ISRAEL unde sacrū pro Palma Nomen adeptus,
 Prole tua grandi totum complecteris Orbem?
 Igne Rubum flagrare videt flammante, nec vri
 Prospectat MOSES folium, grege Pastor omisso
 Cominus accedit, patula capit Aure per Aethrā:
 MOSES ò MOSES, soleas extrude reuinctas
 Ex pedibus, sancta est, quā calcas Terra, memēto
 Quòd sum ABRAHAE atq; Isaac Deus, & mihi
 odora cremabit

Tura IACOB soboles PHARAONI subdita Regi:
 Fascibus insudat Palea, Laterumq; labore
 Atteritur: Nocte atq; Die suspiria fletus
 Et lamenta mihi duro sub pondere fundit,
 Viribus ipse meis utar, fortiq; lacerto
 Eripiam Populum Nili secus Oppida flentem.
 At tot & à tantis Animi languoribus, atque
 Corporis afflicti arumnis (Te interprete fido,
 Ac Duce belligero) CANAAM luculenta feracis
 Regna ABRAHAE quòdam soboli promissa rependā.
 DAVID ab unguiculis Pastor Cytharadus ab Vrſi
 Faucibus Hadillos rapit: à mordace Leonis
 Dente Capras vellit, manibus suffocat utrunque
 Confertis, nec ab immani pauet ore Leonum.
 Pectine quin resono, ludentiùs ante Catellis
 Ducat in Arua Pecus, tutum deducat in Antrū,
 Agniculos

Agniculos viridi refocillat Gramine: dorso
 Infirmas imponit Oves, validasq; saginat
 Ad mulctram, ad Partus, ad opima fercula mēsa:
 Ungitur in Regem, trunca Ceruice Gigantis,
 Profugat à SAULO Satanam dulcedine Plectri:
 Et IUDAE Regnum placidis moderatur habenis,
 Angelus illustrem descendit in Æera latus
 Pastores monitat vigiles, Grege Nocte corusca
 Dimisso, properare hilares DAVIDIS in Urbem
 Regis, ubi Patris Verbum immortale MARIA
 Virgo mortalem peperit sine labe Puellum,
 Calicolum decus, atq; Hominum sublime leuamē:
 Vnde nec immeritò rutilas saliendo per Auras
 Cælorum proceres Hymnū modulatur in Aethra:
 Gloria in excelsis DEO: & in Tellure quieta,
 Pax homini: cōcors pariter bona, et aqua volūtas.
 Fælices igitur Pastores, qui Grege nusquam
 Inuento, inueniunt inter Spineta superni
 Municipem Regni Juuenem diuina docentem
 Cita: quibus Mundū spernāt, mercētur Olympū:
 Et stellante suas cingant Diademate Frontes.

MORALE SEPTIMUM

Argumentum.

Quam maximum sit discrimen inter bonum Pastorem, & Mercenarium inertem: diuersa eorum opera, & scitè, & probè testantur.

*I quis es ò mortali Homo, immortalis habeto
Verba Dei vnigena nostra sub carne loquenti:
Non vt operto Moses vultu lapsus ab alto*

*Monte Sinae Populo, facie sed satur aperta
Callidulos inter Phariseos vnica Patris
Eterni Matrisq; MARIAE Virginis alma
Progenies. Ego sum Pastor bonus, impia Mortis
Tedia passurus pro Ombus laris ISRAEL, vnde
Dimissis Ombus centum minus vna in Olympi
Arce, illam per Humi latebras exquiro vagantem:
Frigore, & esurie affectus, siti obustus, & estu,
Inuentam Dorso ponam: super Auia Cali
Culmina deponam per lter Crucis, atq; supernie
Insertam Gregibus rosea decorabo Corona.*

*Mercenarius, & qui non est Pastor atrocis
Cum truculenta Lupi miratur Lumina, cursum.
Retrogrado fugit at Pedè, apertum linquit Ouile
Atq; Lupo committit Oues: miserabile visu
Flagitium, deforme nimis scelus ad ido relatu:
Intrat Ouile Lupus, Pecudum bacchatur in vndam
Sanguinis, inuasatq; illas extinguit ad vnam:
Non animam ponit pro Ombus non prouidet egris
Pasca, nec sanis Herbam, nec Flumen aquarum*

Curta

Curat vtrisque: datos Hominum formidat honores
 Perdere: Damna pati, conuicta ferre; labores
 Qua valet arte fugit: Pastoris nomine gaudet,
 Re tamen est Fur, et latro: non scandit in altum
 Per virtutis Iter: nec cum capit ardua Caule
 Ianua: deglubit, non tondet Vellus acuta
 Forfice: mulget Oves, quarum lac pressat in albos
 Casculos: molles in Oscellas, pingue Colostrum
 Congerit: hac vt Heris grato pro munere donet:
 Et sibi præsuet steriles spernendo Capellas,
 Fecundas cum Fatu furtim venditat Auro:
 Nec virga, nec latratu Canis obuiat Urſis,
 Sive Lupis occurrit Oves rapientibus agras.
 Tu quicumq; Gregeſ Animarum suscipis vltro,
 Aut Regis inuitè Pastoris habere studeto
 Dogma boni, non oblitus te mortis in hora,
 Atq; die Domini suprema (iudice Jns v
 Pastorum Pastore bono) testantibus Astris
 Dicturum propriè rationem non modo vitæ,
 Sed totius commissi Gregis ante beatas
 Calicolum Turmas, Hominumq; Cateruas,
 Agmine Tartaridum Culpas memorante Reorum.
 Tunc capies tu dulce Melos: Properate beata,
 Atq; mei Patris benedicta Propago superni
 Regis adite Aedes, Jussis ab Origine Seclis
 Pollicitas, mox Aure capeſſes: Illud amarum
 Ad Reprobos verbum: Maledicti præpete lapsu
 Ite sub æterni fumantes ignis acervos
 Ex Aëo Satanæ Sponſos, eiusq; Ministris:

Aqui

*A quibus eripiat nos, qui pro crimine nostro
Mortuus, ac Patrum redimimus honore Piorum
Æthera Rex aperit, Rex claudit Tartara I E S V S:
Ut cuiuscunq; Hominum merces debetur in Æuum,
Sive Bonis bona, sive Malis mala, lance sub aqua,
Atq; pariter reddat diversis premia fallis.*

P

ARGV-

Fatua profugni merula simulacra procat
Non ens, aut arca, sed praeco, vepre, fame.
Cillidus aucopi inter senten omno cruentat
10 Corpus, ab obsessa mente repellit avem.

NOTA

UVA. BHSC

ARGVMENTVM VITÆ NONVM.

DVm, nescio quid diuini, adolescens Nursius, & studio sè, & deuotè lectitaret, teret fornicationis spiritus sub Merulæ alitis imagine, importuno volatu lumina eius à lectione auertit, atq; adeò ipsius cor venerca exussit facula, vt non solùm à meditatione lectionis auocaret, sed illum, relicta eremo, ROMA regredi compelleret. verùm diuino illustratus lumine in se redijt, ac deposita pelle, nudum se inter vrticas, senteisq; coniecit, & statim carnis pruriginem vrticarum incendijs, vepriumq; aculeis penitus extinxit.

V I T A

MENTE quid euoluis fæda? quid
inane, petulcum,
Infandum, fallax, tetrum medita-
ris honeste
Syluicolum tyro? forsân pertus
eremi

Celsa petes Roma Capitolia? non ne Parenteis,
F 2 Nutri-

Nutricem, Patriam liquisti? commoda carnis,
 Ac Mundi illecebras spreuisti? vis ne redire,
 Despectis stiva, dulciq; iugo optimi **JESU**,
 Ad Sodome flammam, ad obusta tellus Gomorra?
 Ut canis ad vomitum, ut sus ad loca fetida cænos?
 Cur miser insanis? resipisce, morare sub antro
 Tam tibi dilecto, Merulam propelle volantem
 Ante oculos. Quid ei applaudis? petulantia per flat
 Tentamenta ales; pelle illam, conuoca **JESUM**,
 Qui pro hominũ vita cruce pensus, ab vrbe, & ab
 Huc te adduxit seruitũ sibi mente quieta; (orbe
 Siste animum, argutus uolucris sub imagine serps
 Te trahit hinc, primum qui Patrem Coniugis esca
 Traxit in interitum: clauum detrudere clauo
 Te decet, igne Dei Veneris protrude facellas,
 Et contunde caput colubri, nam lubricus anguis,
 Ni capite obtruncetur, totus in intima serps
 Viscera, dũ paruus fuit hostis, ei opprime guttur.
 Et ne olera effocent, radicibus extrahere spinas.
 Tunc Puer exutum in vepreis coniecit acutas
 Corpus, & inuoluit dira inter senta cruentum.
 Sic stimulos stimulis, vt amore extinxit amorem.
 Vnde adeo oppressit luxus fomenta petulci,
 Vt, quod amara libido parit, velut acre venenum,
 Phantasma effugiat, ne aliquod meditetur inane.

MORALE OCTAVVM

Argumentum.

SI cuncta corporis commoda à Deo omnium Patre speranda sunt,
multo magis bona animæ ab omnium Creatore expectanda sunt
vitæ meritis, & humili oratione.

Nemo sibi applaudit, sibi nec confidat, in atras
Mox ruit at tenebras, scelerumq; inuoluitur undis
Æger homo, grunnis obnoxius, atq; sinistra
Casibus ex aluo Matris, nisi dextera Patris
Protegat æterni, auxiliumq; refundat ab alto,
In momenta cadit, velox per lubrica currit,
Per glaciem properat, spinas pede calcat acutas.
Impingunt omnes, nemo est, qui voce, vel aliu
Sistat. **AD** Patris imprudentia, Matris amara
Ingluuiet **EV**Æ, tali nos orta reatu
Pignora detinere, ut acerq; obnoxia morti
Simus, & absque Deo nequeamus munere curas
Evitare malas, peiora maleacta cauere:
Se se impellit homo in vitium, suadente maligno
Demone, Mundoq; alliciente, per obuia vitæ
Irritam enua obscæna deducitur orbis
Ad motis fauces, in Auerni incendia tetri.

Oploranda hominum fors, ò miseranda facultas,
Velle bonum facere, & non illud recte operari.
Heroes inter Romanos clamat ab imo
Pectore doctor Idumeq; tuba Flaminiis almis
Vas **CHRISTI** Paulus, Quis me de corpore mortis
Eruet huius? ego duplici sub lege fatigors
Spiritus oppugnat carni, caro fortibus illum

Viribus

Viribus expugnat proavorum fomite fota,
 Non bona, quæ vellem perago, sed praua, & iniqua,
 Quæ mihi sunt odio, cogor, sine numine IESV,
 Perficere; infelix ego homo, infelicis, inquam,
 Absq; Dei auxilio, sine IESV sanguine mortis
 Mancipium, quia sum peccati seruus ab aluo
 Matris; & in peccato Adæ conceptus, & ortus.

Absq; cibo, & potu, Ætatis maiore caminis
 Æstuat igne Puer, vino tu potus odoro,
 Atq; epulis pastus croceis, algebis hiberna
 Frigidior niue? non oleo, sed fluminis vnda
 Extingues flammam; ieiunus ventre salerno
 Sobrius infrenę stimulis dominabere carnis.

Qui non tentatur, quid scit tentatio reddit
 Expertum, quemcunq; probat patientia, palmam
 Victori tribuit, tauroq; vivente coronat,
 Ut fornax probat aurum, sic tentatio iustum;
 Non ne Abraham simplex Pueri tentatio Isacci
 Exhibuit iustum? Tobiam cæca probatum
 Lumina commendant? plagosum lob super astra
 Extulit illustrem? sic vis tolerantie, vi ingens
 Exemplar probitatis, in egro corpore testa
 Extersa sanie, sædum promente liquorem.

Dum sibi confidit Petrus, cribratur ab hoste
 Instar frumenti, Dominum negat, in mo magistrum
 Non se nosse ter obiurat; respectus ab almo
 Fræceptore statim lachrymis blasphemus amarie
 Diluit infandum facinus, cadit ultro futurus
 Pontificum Princeps, diuinę clauiger aule,
 Dæmonis edomitor, CHRISTI successor, & heres,

Vila-

*Vt lapsum releuet. peccanti indulgeat egris
Qua valet arte, pio Misericordie medeatur amore.*

*Cum Deus ex quo decerneret esse futurum
Militiæ caput, & Patrem Monachalis in Orbe
Ausonio Puerum BENEDICTVM, traxit ab Urbe
Romulea; tractum rigida sub rupe per annos
Treis intrusit, ubi pugnas perpeffus acerbas,
Ex ipsis didicit Misericordie succurrere, mæstos
Solari, à Satanae insidijs defendere fratres.*

ARGV-

UVA. BHSC

Regide defuncto Benedictionem pro hinc possunt
 Sicutque fratres, sic fide ut ore moli;
 Cuius dum miseris spectant documenta veneno
 Apposito calici, perdere aures student .

ARGVMENTVM VITÆ DECIMVM.

Quidam Monachi, defuncto eorum Abbate, **BENEDI-
CTVM** singulari voto iuncti ad eunt, ipsumq; inuitū
in Abbatem adsciscunt, quem ob suam ipsorū im-
probitatem non sufferentes, veneno illum enecare quā
immanissimè excogitarunt. sed Pater innocens Crucis
signo eorum insidias detexit, ac ab eorum regimine se
illico dimouit.

V I T A

T nihil absque **DEI** nutu sit, ita
omnia parent
*I*psius imperio: Monachi sine **Pa-**
tre vagantes
*I*n patrē adsciscunt **BENEDICTVM**;
denegat ille.

Nā mea, ait, vita, ò quā vestris moribus impar.
Hi meliore uti fruge, ac sub honesta salutis
Scita suam spondent vitam componere, moris
Excolere ut *Quercus* tenui non flectitur *Aura*,
Nec *Zephyri* flatu *Pinus* crinita labascit,

G

Sic

*Sic longo durata vsu assuetudo vetusta
 Non valet in melius facili conuertier arte .
 Num Natura vsus niuea quis pelle nouabit
 Æthiopem ? vario nudat quis vellere Pardum ?
 Cum nequeant Fratres veterem dediscere vitam ,
 Ardua non discunt placidi monimenta magistri ;
 Spernentes quodcumq; docet gustare superna
 Gaudia, Tartarea amplectuntur tadia pœna .
 Perdere dum Patrem cupiunt aconit a falerno
 Immiscent, mortis cyathum, prob dedecus , vitro
 Suppeditant, vita hic signo confregit, & ipsi
 Illico dimissis, tutam repetiuit eremum .*

M O R A L E N O N V M
 Argumentum .

NON est homo, qui non peccet. Monachus non corona, & habitu probatur, sed doctrina, & vitæ sanctitate commendatur.

SI quis es è fronte, emuncta qui uare, cachinno
 Solueris in Monachi probrum, ne sperne cucullum
 Nec legis documenta sacre, sed iniqua patrantis
 Facta hominibus suffer, to'era compassus, abhorre,
 Ne labaris in illa, aut in peiora, superbo,
 Et prauo Deus aduersatur; es ò homo vanus,
 Ac fragilis, nec erit crimen tam grande, quod alter
 Non gestaret homo, ni hominis Pater, atq; Creator
 Omnigenum seruasset eum sine quo nihil actum
 Est, nec agi poterit super, aut sub cardine Cali,
 Laude sua dignum, suo honore infigne sub astris.

Audi

Audi igitur, quicumq; cupis Monachale vereri
Vexillum, Fratrum vitam, non veste, corona,
Aut zona prenosse val es, sed amore in Olympi
Artificem pietate in sanctos eius, & amplo
Erga Hominem affectu, morum gravitate, modesta
Consuetudine, virtutum dulcedine, prono
Vertice, composito gressu, tacitisq; labellis,
Et si quae sunt, perficiant clarissima Patrum
Scita, humilisq; gerant CURIAE monimenta magistri,
Cuius doctrina, a factis capit omne salutis
Principium, nec non meritorum premia sumit.
Verus hic est vita Monachus, non veste, corona,
Et ligni solea tantum qui totus ab illo
Dependet, qui ornat superum stellantibus Orbem
Ignibus, & varijs implet Freta Piscibus alta,
Pingit odoriferis distinctos floribus Agros,
Omnia qui ex nihilo fecit, Deus vnus, & idem
Trinus, vt ingenitus Genitor, genitusq; Parentis,
Filius, & manans ab vtroq; amor, ignis, & almus
Spiritus. Hos treis vnum toto corde satemur
Esse Deum, treis esse Deos, pari honore negamus.
Verus hic est Monachus, satanae qui blanda maligni
Nugamenta cauet, technas qui detegit atras,
Qui sub olente fauo virus deuitat amarum,
Et sub odoratis exhorret frondibus Anguem.
Verus hic est vita Monachus, qui singula spernit,
Que mundanus honor protendit, commoda factus,
Delicias, & opum solatia, mortuus illi,
Vt sibi, cuius conuersatio in ptheris Arce.
Verus hic est Monachus, carnis qui obscena petulq;

*Olectamina contemnit, ieiunia lautis
 Preponit dapibus, vivit sine murmure, pauper,
 Obsequiosus, & absq; metu, Zizania carpit,
 Non ferit in Fratrum catu; sua pacis amator
 Vota libens votis aliorum subdit honestis:
 Divinis nihil hic preponit, vt omnia J. S. V.
 Aggreditur Duce, sic illo exigit omnia sine.*

Finis Primi Voluminis.

SECUNDI VOLVMINIS
VITAE D. BENEDICTI ABBATIS
COMPENDIVM.

*N*clya dum Patris BENEDICTI vi-
ta per Oras

*Enitet Ausonias, Patria Pater, atq̃
Senatus*

*Gloria Tertullus tenerum dicat ul-
tro Polorum,*

*Ac Terra Domino Placidum, Maurumq̃ Senator
Equitum pietate pari offert sub Patria ala,*

Ambos, qua CHRISTVS docuit praecepta docendos.

*Percutitur uirga Monachus, satan efflat in auras;
Sistitur ille Choro, rust hic sub tartara praecept.*

Haurit ab arenti laticem Telluris hiatu

Pastor, et à Stagno ferrum, quod Gothus in amnem

Decussit, retrahit: quem longè cernit ab undis

Obuolui tumidis Puerum, iubet illico Mauri

Eripier studio, percepta atroce profani

Strage Sacerdotis, plorat, nec adire sacratum

Negligit, accomitante Dei Gabriele, Casinum.

VITAE

Tertullus Placidum Benedicto interprete, Maurum
 Dedicat Equitibus, lilia ut alba Deo,
 Sunt duo Romani, mihi crede, micantia regni
 12 Lumina, orunt gemini sydara bina poli.

VITAE
 BEATISSIMI
 BENEDICTI

Monachorum Patriarchae Sanctissimi,

TVM SOLVTA ORATIONE, TVM CAR-
 minibus, & ornatè, & copiosè descriptæ,

VOLUMEN SECVNDVM.

ARGVMENTVM PRIMVM
 in Primum vitæ articulum.

Tertullus Quiritum procerum maximus, & Equitius, in-
 ter Romanos Patritios clarissimus, ambo Patres Patriæ
 insignes, qua afficiebantur pietate erga Deum summa, **BENE-**
DICTVM, ob eius sanctitatis nomen celeberrimum, per
 quam deuotè visunt. Tunc Tertullus primogenitum suum
 Placidum septennem, Equitius verò Maurum filium suum,
 anno natum duodecimo, sub eius ala instituendos, **DEO**
 optimo maximo, & piè, & religiosè obtulerunt.

VITA

*NICA Romulidum pietas: Ter-
 tullus honestum
 Galitibus sacrat Placidum; BENE-
 DICTVS ab vngue
 Infantem tenero Clausuris includit
 Olympi*

Discat

Discat ubi callem, Mundi dediscat amorem.

Non minor Equitij virtus ò bina Quiritum

Lumina: vos Patria Patres: vos gloria ROMÆ.

Dedicat Equitius Maurum super astra, cucullo

Instruit indutum pullo BENEDICTVS in Antro.

Summa Patrum bonitas, Puerorum mira voluntas,

Patres sacrificant Pueros, velut alba ligustra:

Pignora se dedunt, vt odora holocausta per aras:

Iustus vtrisque, Deus rutili dabit aetheris arcem.

MORALE PRIMVM

Argumentum.

FORTIS pubertas est, quæ ab vnguiculis DEO consecratur: infelix pubertas, quæ vanis dedicatur studijs, Mundiq; delicijs oblectatur.

NUQVAM quid ad hæc dices, quicumq; opulenta procuras
 Regna tuis Pueris, ò Rex, ò Ætheris expertus
 Induperator, & effuso cupis arua cruore
 Christigenum, ac rapido vastatis vrbibus igne
 Præcipere alterius Regnum moliris, & armis,
 Insidijs, astu, technis tua Regna tueri
 Vidus avaritia satagis, moriturus in hora?
 Erubeat Princeps, Sobolem qui mollibus altam
 Delicijs equitare docet per amana, per Agros,
 Venari Canibus, volucres captare per eshram
 Accipit ris vostro, Falconisq; vngue rapaci,
 Nobilitate frui proanorum, stemmata a cultu
 Militie, non religione extollere sacra.

Gemma

Gemma Senatorum Tertullus ad horrida syluæ
Antra suum ducens Puerum, quo seruet amore
Dedicat ætheræ Regi cor, viscera, dextrum
Lumen; ut à teneris inseruiat unguibus Infans
Sub Patriæ ferula Nursini rupis in Antro.
Septennis Placidus, Maurus duodennis, ut alba
Lilia Romano ex Horto diuulsa, sub aliis
Atq; umbra Nursini Olitoris, & arte magistri
Sublaci plantantur Agro, paritura sub Astris,
Ac super Astra breui vitæ celestis odorem.

Ecce Senatorum Pueri pro murice bullæ
Ac bysso capiunt rigidum cum pelle Cucullum,
Cilicio induti laticem gerit vnus ab Amne,
Alter ad imperium Patris quæcunq; per horas
Obsequia occurrunt Monachis pede prepete curat.
Quid queritur verax Monachus tonsura, & amictu,
Moribus ac vita fallax, Patre natus egeno,
Vili lactatus Genitrice in paupere lecto?
Panis, ait, niger est, vinum coacescit, oliuum
Desipit, esca insulsa, sapor breuis, hora precandi
Longa, labor grauis, intolerabile tempus agendi,
Quæ pietas fieri monet, ac sacer imperat Ordo?
O miser, en Placidus cum Mauro præuenit horas
Pfallendi, vigilat, ieiuno ventre laborat,
Interdum dormit lapidum super aggere stratus.
Sic pietatis opus gestat profusus amore,
Ut nihil ante illud citius præponat agendum.

Tu demum resipisce miser, pia lumina sursum
Tolle ad eum, pansis Mundum qui amplectitur vltis,
Siquis amara gemit probra, & ipsum querit amicum.

Quis verè Monachus sit, habes ex actibus, atque
 Ex eius verbis: sub Ovis cute conditur ater
 Versutus porrò Lupus, impar actus, in altum
 Erecta ceruice, lupus latrat; ore deorsum
 Balat Ovis, collo dimisso, voce tenella,
 Incedit ceruice humili, non fronte superba.

Qui verè est Monachus, condit sub veste lacertos,
 Nec dimissa mouet, nec in auras brachia tollit,
 Sacris inuigilat studijs: scurrilia vitas
 Eloquia, infranat linguam, cohibetq; cachinnos,
 Diligit ingenuos, inopes miseratur, & egros,
 Agresteis suffert, facileis hortatur ad omne
 Virtutis studium, Patres veneratur honestos,
 Et subigi mauult multis, quàm uni dominari,
 Exemplar morum factus, virtutis imago,
 Doctrinæ speculum, caelestis regula vitæ.

H 2 AR-

UVA. BHSC

Dæmon ad arde sacra puerum trahit, iura pater icus
 Percutiens virgo, cogit adesse choro.
 Et chorus arx dilecta Deo, protecta supernis
 Cœlitibus, satanæ valde odiosa domus.

ARGVMENTVM VITÆ SECVNDVM.

ANtiquus hominum inimicus, callidus Satan sub nigri pueruli imagine, inexpertū Puerum ex Monachorum oratorio sæpè per tunicæ oram, in claustra ad euagandum trahebat, quem Pater BENEICTVS semel aduertens, atq; Mauro teste, trahi, & euagari prospiciens, virga percussit illum, & absq; mora Dæmonem ab eo profligauit.

V I T A

*Obilius nihil est, quàm oratio pura,
fidelis,
Deuota, atq; humilis, lachrymante
potentius illa
Quid? ligat affectu omnipotentem,
vincit amoris*

*Igne inuincibilem, satana fugat agmen in Orcum.
Aprece quid mirum, Monachus si Damonis ungue
Gyrouagus trahitur rapido? teterrimus hostis
Totus in hoc incumbit, ibi certatio maior,
Maior*

*Maiores ubi victoria, ubi unica palma triumphi.
 Debilis es Satan, ac turpis sub imagine tetri
 Te praefers Pueri, Puerum Pater ecce vagantem,
 Verbere dum cadit, stabilem facit, ad pia Fratrum
 Vota unit, te autem trudit sub Tartara pulsum.*

MORALE SECVNDVM

Argumentum.

O Ratio adeo est fortis, & potens, quod vincit inuincibilem Dominum, & Deum ligat omnipotentem.

Demon in hoc incumbit, ut à prece distrahat omnes
 Christianos, non ignarus, quàm oratio praestet
 Ante Deum, quot habet verba in se, tot, mihi crede,
 Tela intorquet, & arma aduersus Demonum agmen
 Praeparat. Hoc formosa Iudith munit à thestro
 Truncata ceruice Holofernis, abegit ab Vrbe
 Betulia, immo ab Agri eius numerosa ferocum
 Assyriorum Castra, precumq; inuamine fisa,
 Assyrios stravit cuneos, probra struxit in aula
 Regis, & in Solyma gessit regione triumphum.
 Alta Syna Moses scandit iuga, Fratres iuuante,
 Tollit utraq; manum super aethera, fundit odora
 Vota, Amalechiras Iosue fugat ense phalanges.
 Nonne Hebraea Ester Patrum cum stirpe Iacobi
 Absoluit letho, ac trabe suspensa Aman ab alta,
 Dimidium Regni, auratè post oscula Virge,
 Promeruit gemmante caput diademate cincta?
 Ergo sit affectu lachrymosa oratio, pura,

Atq;

Atq; humili corde, hæc Satana propellit ab Orbe
 Insidias, ab viroq; Polo imbreis, nubila, motus,
 Fulgura cum Tonitru, in Calo ligas omnipotentem,
 Quem Terris reddit mitem, super astra benignum.
 His in pugna armis miles fortissime CHRISTI
 Si victrici optas seruo tua tempora cingi,
 Ac super Æthereas salix ascendere sedes,
 Non ignarus, ubi fuerit consilio maior,
 Maior ibi Victoria, maior Pompa Triumphi

Cum procul à claustris flueret, fons, pastor quartus
 Lactymulus fontis tui prope claustra fontis,
 Quis iniquissimè de terra pignè sine murmure fratris,
 Frateridus en dat aqua supplicat uoce patris.

ARGVMENTVM VITÆ

TERTIVM.

Conquerentibus de aquarum penuria, ac de earum incommoditate Monachis, pius Pater intempesta nocte Puerulo Placido comitatus, propiorem ascendit colliculum, tū lachrymis, tum suspirijs, ex arida cliui tellure treis, illico fonteis elicit irriguos.

V I T A

*S*eruitium CHRISTI *felix profferri-*
mus inquam,
Diuini obsequij famulatus, inane
potentum,
Ac ferale satellitium, mercede pa-
rantur

Verbera pro merito soluuntur probra labore.

Quid musant Monachi? laticis quòd copia desit,
Quòd procul à Laribus fluat unda? ò pigra iuuetus
Negligis exiguo cœlestia Regna labore,
Cum tua dinumeret Raphael vestigia gemmis?

1 Noctē

Nocte soporifera BENEDICTVS in ardua collis
 Culmina cum Placido scandens rigat aera fletu:
 Torrida mox desudat Humus velut arida Mosi
 Petra, parat Monachis fluidũ sitientibus Amnem.
 Quem regnare putas? forsã, qui plurima sceptro
 Regna pari moderat? tyrio qui internitet ostro?
 Falleris ò miser, ò infœlix falleris. urnam
 Gestat aqua dorso Placidus Puer, inclyta magni
 Tertulli proles, vt Olympi Regna capeßat.

MORALE TERTIVM

Argumentum.

NIL Christi seruitute præstantius, nihil sanctius, quàm eius præcepta seruire, qui precibus flecitur, & maiora dona elargitur, quàm quis efflagitat.

Estat aquam Placidus, Tertulli florida proles,
 Æquatis humeris, humeris, tibi dico, tenellis,
 Purpura quos texit, quos cinxit gemmea Torques.
 O piger, ò quicumq; irrides iussa Magistri,
 Huius ad exemplum experrectus, ad omnia curre
 Munia fessinus, vel ad alta, vel infima, trino
 Dummodo sint accepta DEO, gratissima Genti:
 Et, quod habere cupis, precibus deposce pudicis.
 Nam nihil est tam grande, onerosum, informe, seuerum,
 Difficile atq; æclu immensum, quod cum Prece pura
 Non facile impetretur ab Altitonante Polorum
 Principe. flecitur vtrunq; genu BENEDICTVS in amplo
 Collis

Collis vertice, lachrymas super acra spargit.
 Ex arente Solo emergunt tres illico Rivi
 Tum vitres, tum dulcis aqua; Tria dum loca saxi
 Signat, & effodiunt signata ligone Ministri.
 Vnde hodie, ò mirum, nitidi fluit vnda liquoris.

Exurgente ardua Gotto distulcat in animum
Et, capulo ferrum, ferrum hic ab animo trahit.
Hic celsus homo, exemplar virtutis, imago,
15 Doctrinae Christi, religionis apex.

ARGVMENTVM VITÆ

Q V A R T V M.

DVm Gothus quidam propè Lacù fenta loca ferro incau-
 rè expurgaret, ex manubrio ferrum in lacum protinus
 profilijt. quod Pater sanctus, immerso in aquis manu-
 brio, ex Lacus profundo ferrum continuo exhaustit.

V I T A

*V M Gothus ferro Dumos purgaret
 acuto,*

*Exilijt ferrum capulo stagnantis in
 ima.*

*Gurgitis immerso sub aquis capulo,
 elicit inde*

Pastor, et elicitum Gotho mox reddit inertì.

Alter hic est vates, caluo qui vertice prauis

Opprobrio Pueris fuit vrsi fauce voratis.

Omnia si iustis parent Elementa, quid illis

Obsistit fortasse latens in flumine ferrum?

MO-

MORALE QVARTVM

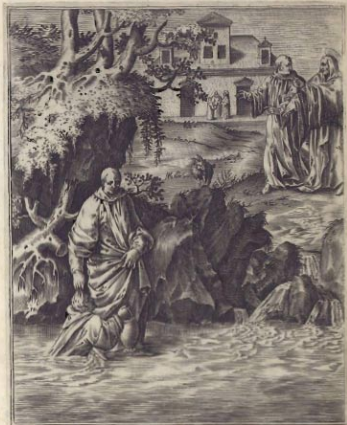
Argumentum.

Debilis est malignus hostis, nec vincit, nisi volenteis. Resistite ergo Diabolo, & fugiet à vobis.

St Satan importunus, eos tentare laborat,
 Et citò deuincit, studijs quos cernit inerteis,
 Et lare digressos spectat per aperta vagari
 Clausura, & adire alacris nouit consortia Fratrum,
 Atq; hominum catus, scurrilia promere verba,
 Aut audire, susurrone sibi iungere prauos,
 Et sine diuino terrore humana & iniqua
 Blandimenta sequi, quod inertia sola ministrat
 Insidiosa boni, virtutum odiosa Nouerca,
 Garrula nugarum genitrix, Ancilla malarum
 Curarum, irrequieta quies, solamen vbiq;
 Insolabile dimidium vite, secunda dolorum,
 Paupertatis, & grumnarum Mater, alumna
 Tam scelerum, quàm altrix vitiorum, mortis imago
 Demoni amica, inimica DEO, sentina malorum,
 Qua nihil est despectius, hanc BENEDICTVS ab annis
 Contempsit teneris seruore, labore, precatu,
 Et studio exagitauit, & in seruore superni
 Numinis ad virtutis frugem traxit opimam.
 Non igitur mirum, segetes si falce secaret,
 Si terram foderet, si cederet alta securi
 Arbuta, si iaceret Diuini semina Verbi
 Inter odora Hominum Collegia, & inter honestos
 Cœnobij Fratres, precibus si pelleret hosteis,

*Sospite si vita infirmos donaret, in auras
Vitaleis traheret defunctos, mille per horas
Mira Pater gereret, si Gottho deniq; Ferrum
Immersum Stagno, à Stagni diuelleret Aluo,
Ne piger auriferum tempus, quo carius usquam
Est nihil, obtereret, fieretq; labore malignis
Spiritus pauor, & superis probitate propinquus:
Nam calida infestas longè fugat Ollula Muscas,
Quas tepidum fouet admissas, ac nutrit abenum.*

Maurus ab undifluis placidum trahit amne uoratum
 Tam patris uoto, quam probitate sua.
 Ut ceteri tenuadit aquas pede, sic pede sicco
 Crine rapit puerum stricto operante Deo.

ARGVMENTVM VITÆ
QVINTVM.

MAurus, Magistri iussu, super aquam sicco pede properās
Placidum infantem, aquis obuolutum, arcepto crine,
quàm liberrimè extrahit.

V I T A

*Pigri, ò segnes Monachi, Puer almus
ab aluo*

*Matris, aquam exhaurire volens
glomeratur ab undis.*

*Quē Patris Imperio Maurus tra-
hit amnis ab imo,*

Sic pede mensus aquam sicco, ac si Littus obisset.

*O humilis Puer, ò Puer inclyte, Tu ne potentis
Tertulli proles? humerum cui plena liquoris
Amphora depressat? rapidus quem fluctus in alto
Gurgite melota fotum Patris erigit almi?*

*Grandis es ò Maure, ò CHRISTI seclator ab atris
Non raperis, veluti Petrus, nec mergeris undis,
Sed pede fluctinagum terfo premis Equor, obedis.*

K

Absq̄

*Absq; mora Patri, Placidum mox tollis ab Amne.
 Ut dictu mirum, sic est mirabile visu,
 Mentis in excessu cernis BENEDICTE, vultum
 Fluctibus Infantem, currit celer illico Maurus
 Calcat aquã plãtis, ut amœna per arua profectus.*

MORALE QUINTVM

Argumentum.

NVLIVS deterior inimicus, quàm voluntas propria, cesset voluntas tua, & pro te non erit Infernus. Tutius est regi, quàm dominari.

*R*ange voluntatem propriam, quicumq; laboras
 Sectari CHRISTI vestigia. nam DEVS ante
 Omne tuum Patris verbum, post temporis horam

*Sanguine Virgineo factum caro, cum Unicus esset
 CHRISTVS, homo, atq; DEVS verus sub imagine nostra
 Se iactabat Humi, gestisq; probabat apertis
 Terricolas inter credentibus, non ego veni
 Velle mecum gerere, at summi mandata Parentis
 Perficere, & vota & nutum sub imagine Serui.*

Tu miser elata ceruice ac fronte fricata

*Omne tuum desiderium, omnia vota Magistri
 Preponis voto, desiderioq; Priorum.*

*Non ita Maurus agit, Monachorum Gemma, sacra
 Religionis Honor, quam cepit ab ordine stiuam,
 Usq; ad vitalem metam non liquit aratri,
 Nec retro prospexit durè sua vota secutus,*

Conspicit excessu mentis BENEDICTVS ab Annis

Fluctibus

Fluctibus obuolui Placidum, vocat illico Maurum,
 Maure mi honeste heros curre, & pede prepete Stagni
 Littus adi fili, en tumidis infantulus vndis
 Obruitur Placidus. celerat vestigia Maurus,
 Crinibus arreptum madidis exurgitis aluo
 Eripit infantem, ereptum Patris ante gementis
 Lumenta deponit, sicco pede mensus aquarum
 Flumen, & infantem, & se seruat ab impete Stagni.
 Fit Maurus palma dignus, dum Letus obedit.
 Qui Patris auscultat vocem, nec obedit, Adamo
 Est similis; similis CHRISTO, qui auscultat, obedit,
 Ac peragit, salix eris hic, super Astra beatus.

K 2 ARGV

VVA. BHSC

Presbyter infectam Benedicto destinat escam,
 Quam sibi porrectam coruus abhorret ausi.
 Nam iubet inde patet deferri, coruus adunco
 17 Accipiam rostro, feri, ubi nemo manet.

ARGVMENTVM VITÆ

S E X T V M.

Florentius Presbyter charitatis flore aridus ac inuidia
 odore floridus, nullo dignitatis ordine prospecto, beatif-
 simum BENEDICTVM virulento panem tam dirè molitur
 enecare, quàm ipse inconsultò cæcus, & mortuus ani-
 mam suam gehennalibus pœnis cruentis dedicat ma-
 nibus.

V I T A

*Vnc malus est peior, cum se bonitatis
 amictu*

*Obtectum simulat, vitij cum pecto-
 ra fœdat.*

*Invidia faculis efflagrat Hypocri-
 ta, virus*

Pane sub albenti BENEDICTO mittit amarum.

Nulla diu celatur hypocrisis, intima cordis

Dirutilant arcana die, BENEDICTVS iniquum

Nouit Presbyterum; Coruus quâ hic miserat escâ,

Ungue exhorret adunco, aus rostro tangere summo.

MO.

MORALE SEXTVM

Argumentum.

INVIDVS vt aliorum bono macrescit, sic Hypocrita tristis alterius sanctitate excruciat. Inferni gehenna mala conscientia.

I Aru minus opprimitur lumen, maiore nitente
Lumine; Nocte micant Stella, quas Sol die obumbrat.
Cereus offuscatur lychnos, vt flamma sauiat.

Fulgebat quandoque parum Florentius ater,
Inuidus, ambitiosus, hypocrita, tristis, iniquus,
Nomine, non vita sanctus, velut albus ab extra
Cygnus, & in carne atratus, nigrantia Plebis
Pectora inumbrabat, mentis caligine cecus.
Squallenti ex rupe effulget BENE DICTVS, vt Oris
Scleris Eois, Florentij opacat iniquum
Nomen. hic Inuidia accensus face, & ambitionis.
Gloriola extincta BENE DICTVM extinguere sanctum
Et re, & nomine, sicut ardet sub pane parato
Presbyter Inferni Florentius, atq; sacerdos
Luciferi, ac mortis, nulla ratione coactus
Rerum iacturæ, opprobrij, vel dedecoris, vel
Corporis offensæ, tantum delusus inani
Nominis applausu Populi cum laude silentis,
Ausoniæ lumen BENE DICTVM extinguere tentat.

Quam miser inuidia seruus tabescit alius
Frugæ suas nec opes delibat hypocrita fallax.
Inuidus ecce Caim fraterno sanguine palmam
Tinctus vtramq; , Lamech cæci pungente sagitta,
Interit. ecce Saul David probitate furescit
Percitus inuidia. Christum quis in arbore fixit,

Primi-

Primigenam Dei, & vnigenam cano virginis alme,
 Nonne Iacob soboles Abrahæ truculenta propago
 Inuidiæ succensa igni, Stimulata furore
 Tam sibi, quàm Proli irrorat caput impete JESU
 Sanguinis, æternasq; luit sub tartara panas
 Nil mirum, si ater Florentius ambitionis,
 Inuidiæq; face efflagrans, quo feruet amaro
 Felle, sub infecto pane, ac sub honoris amore
 Sidus Eremiticolum, Monachorum dogma, superni
 Principis athletam BENEDICTVM querit at alimum
 Perdere sub chari specie Patris, & sub amici
 Nomine dilecti, vera sub imagine Iudæ,
 Qui blando amplexu, falsaq; salute MARIÆ
 Prodidit vnigenam Iudæi, mox stipe sumpta.
 Quàm ferale Senis donum, quàm futile munus,
 Quod nec ab immani rostro Corui, nec ab atro
 Tangitur vngue, exhorret Avis, volat vndiq; saltans
 Deniq; porrectum panem per deuia gestans,
 Abdit, ubi nemo versetur Valle sub ima.
 Vir pie si quis es, Inuidiam, velut acre venenum,
 Effuge, ne te extincto, alios extinguere cures.

Dum nequit antistes Benedictum perdere uira
Perdere discipulos quo ualet arte stulet,
Nam iubet ante illos nudas gestire puellas,
Et choreas hñari, ducere fronte uingar.

ARGUMENTVM VITÆ
SEPTIMUM.

DUm Pastor vigil versipellis hypocritę technas detegeret, cedendum impostori illico duxit, ne pusilli Gregis iacturam inopinè subiret. Institutis demum Præpositis per duodecim Monasteria, quæ iam affabrè considerat, in Casinum Montem sibi diuinitus paratum, duobus comitantibus Angelis, tribusq; Coruis cum nonnullis Monachis, alacriter eua dere satagit.

V I T A

*Er fidus, infelix, teter Florentius,
Orci
Presbyter atrati, BENEDICTVM pa
ne necari
Non potuisse videns, teneros molitur
Alumnos*

Virgineo vultu, ac Festis macltare Choreis.

*Quo Pater admisso trepidans truculenta profani
Bella Sacerdotis liuori cedere duxit,
Ne Veneris flamma, tensq; Cupidinis arcu,
Sospite se Pubis feriantur corda tenella.
Fratribus amplexis, laribusq; ex more statutis,
Nocte senex media superum comitante phalange,*

L Vt

*Vt Leo, carpit iter, Montis parat alta Casini,
Quò spectat celeri fastigia scandere gressu.*

MORALE SEPTIMUM

Argumentum.

OCVI I sicut sunt in amore duces, ita curiosi sunt scandalo, nisi timore DEI claudantur, & lachrymis diluant, quas admiserint vanitates.

*I quis in Vrbe una insequitur vos, vos in alius
Vrbis presidium fugite, inquit Motor Olympi,
Ac Terrę moderator JSVS. cedit atroci*

*Insidiatori BENEICTVS in alta Casini
Culmina festinans; armatum non modo Ferro,
Sed Viro fugit aggressorem; subtrahit atro
Commoda Presbytero peccandi; vitat honeste
Damna Iuuentuti, choreas dum vana procacum
Turma Puellarum linquit, quibus intima Fratrum
Pectora suffragrare queunt, nisi lumina vertant
Incauti Fratres. Quis enim Dauide fideli
Sanctior? aut Samsone potentior? aut quis in Orbe
Doctior, aut Salamone disertior? attamen omnes
Faminea capti specie, atra in probra ruerunt.
Vilius emissi lescides blanda venustę
Oscula Bersabę, Vrię cur sanguine solui
Debita? Grande nefas, Uxorem perpe te probro
Afficis, atq; tuum scdas diadema cruore
Coniugis, Athletęq; tui Ducis immo fidelis.*

*Heroes inter forteis fortissimus Heros
Samson ab imbelli succiso Crine, Puella*

Nelli.

Nectitur in gremio ipsius, multatur Ocellis,
 Instar Equi ad saxum vinculus, molit inde farinam.
 Quid tibi dic Salamon prodest sapientia? amore
 Nonne Puellarum infatuatus, Numine trino
 Atq; vno spreto, exoras Simulachra Deorum,
 Turalitas Satanæ, suffitis ignibus Aras
 Cingis, et oblitus Proavorum Legis, oberras
 In præceps? resipisce, DEVM venerare Iacobi.
 Te fortasse latet cuncta inter prælia diri
 Insidiatoris nullum crudelius esse,
 Quàm fragilis Carnis certamen, vbi est vigil, atq;
 Continuum bellum, victoria rara, cruore
 Non sine profuso palma, aut sine strage triumphus
 In carnis pugna non oppugnatio palmam,
 Sed fuga consequitur Laurum; captiuus habetur
 Qui oppugnat. proprii depressus labe reatus.

Lumina non tantum diuertit aperta Iosephus
 Floridus, à Domina complexus utroq; lacerto;
 Sed, quatenus erat, cblamydem dimittit in eius
 Apprensam manibus fugit at pede præpete stuprum.

Tu demum Muliebregenus fuge, lumina claude
 Huius ad obtutus Basilisci; pectora viro
 Inficiunt Hominum, transfigunt corda sagittis.
 Plura ex his meditare malarum germina rerum,
 Quæ Muliebris alit sexus sub amoris amari
 Cortice, sub vana mortalis imagine vultus,
 Ergo fuge, escato ne huius capiaris ab Hamo,
 O quicumque DEO vouisti mite pudici
 Corporis obsequium, mentisq; holocausta nitentis

L 2 AR-

Presbyter abscessu gaudet Patris, unde puellæ
Instituunt choreas, et domus omnis ouat,
Mox domus è cælo quatitur, ruit, opprimit, omnes.
19 Scriptitat hoc Maurus retrovocando Patrem.

ARGVMENTVM VITÆ OCTAVVM.

Precepto tererrimus Florentius abscessu Nursini Patris, op-
pidò quàm congratulatur, exultat, debacchatur, totaq; fa-
miliagestiente, insilit, cachinnatur, insanit; cuius demen-
tia benignus DEVS ad iram lacepsitus, efflantibus vndiq;
Ventis, fulgurantibusq; è Cælo sagittis, Domum cum lu-
dentibus Puellis tam dirè obruit in Stagno, quàm stultè
Florentius lymphabatur in atrio. Maurus autem datis ce-
leri Nuncio literis ad BENEDICTVM, hortatur eum ab in-
cepto itinere repetere Monasterium.

V I T A

*Alia dum cæcus patula Florentius
Aure
Percipit, elato bacchatur vertice,
gestit,
Insilit, ac ludentibus hinc, atq; in-
de Puellis,*

Fulgure percutitur domus, excidit omnis in Amnè.

Tunc

*Tunc celer egressum Maurus reuocare Magistrū,
Inuigilat schedula, Pastor quem corripit atra
Latatum necesse Presbyteri, diuina secutus
Iussa, initum maturat iter, quod duxit eundum.*

*O Gregis Vpilio vigil, o vitij Hostis, amore
Tu superas odium, vincis pietate furorem,
Secessu insidias retegis, pede bella fugaci
Debellas, viridi te ornat patientia Lauro.*

MORALE OCTAVVM

Argumentum.

EXTREMA gaudij luctus occupat, & risus dolore miscetur. Qui stat, videat, ne cadat.

*Audia dum terrena capis, nihil est, quod ab illis
Ulterius speres, quam Mortis tedia, sedcis,
Tartareas, eterna trucidis tormenta Gehennę,*

*Ni DEI amore domes, & ut arida, vana, caduca
Sunt, spernas, vtare, breui fruiturus Olympi,
Delicijs, ad quas natus, dimittere debes*

*Omnia, que caro, que Mundus, que infrena voluptas
Suppeditat, tormenta anima sunt, finis eorum
Angores, lachrymę, suspiria, probra, dolores.*

*Nam Rosa, dum spinis hęret, rubet, albet, odorat,
Vepribus excerpta elanguet spoliata decore,
Qui pungant, dimittit acutos arida senteis.*

*Lilia disfragant in Agro candentia, Granis
Suffulta aurimicis, Granis viduata fricatis*

Tam

*Tam male olent modò, quàm primò bene olentia stabant
Radice innixa, ac folio viridante comata.*

Lubrica sunt etenim Mundi solatia, carnis

Sunt oblectamenta petulca sordida, sæda

Lubriciora gelu, leuiora Aquilone fugaci.

Perfidus exultat Florentinus, insilit omnis

Turma Puellarum, conferta tripudia fiunt,

Et choreæ sub eorum aula, absq; pauore Tonantis

Regis, ob abscessum Patris, illico calitus ira

Cunctipotentis Heri seruet, iaculantur ab æthra

Fulgura, descendunt imbres, volitantq; sagittæ,

Ac terræ motus quatiunt laqueata profani

Tecta Sacerdotis, perstantibus vndiq; Ventis,

Funditus aula ruit, saltantes obruit omnes

Diruta Presbyteri domus in nigra Tartara trudens.

Quod pius admirans Maurus dat opima benigno

Vota Deo, vltori scelerum, virtutis amico.

Hinc monet egressum regredi sub Claustra Magistrum

Victorem, strage insidiantum calitus aëta.

Humanum scribit Maurus pietatis Alumnus,

Iustitiæ cultor, vitiorumq; vltor acerbis,

Patris amore. Pater verò maiore profusus

Lumine virtutum, David velut alter, ob Hostis

Excidium lachrymis irrorat pectus, Alumnus

Instruit, vt miseri infortunia ploret amici,

Vt sua compatiatur ei pietatis amore.

Non iter arreptum dimittit in ampla Casini

Rura, sed absutum celerat vestigia Pastor

Peruigil, illapsus destens super omnia casum.

Absq;

*Absq; Oleo lychnus cacutit, amore flagrescit,
 Qui pietatis habet nitidum sub corde liquorem.
 Judicium pietate valet, sine amore furescit.*

Finis Secundi voluminis.

TER.

TERTII VOLVMINIS
VITAE D. BENEDICTI ABBATIS
COMPENDIUM.

*S*emma Castri scandit iuga Montis, & Arcem
Aggere Vallatam nemoroso Nursius intrat,
Scrutatur lucum, succurrit Apollinis ara,
Quam citò deuastat, luco simulachra perusto
In Cineres redigit, Baptista sacra Ioanni,

Martinoq; vouet templa, olim vota malignis
Spiritus, condit Monachis magalia; passim
Diulgat Populo, quae sint paradigmata IESV:
Quem Satan oppressat lapidem, Cruce tollit in altum,
Et quae difflagrat, tutatur ab Igne coquinam,
Detegit anfractus Satanae, penitissima Fratrum
Pectora scrutatur, nihil illi ex axe negatur
Aethereo; Vates hic operta, ut aperta, futurum,
Vt praesens nouit, propè quod procul est videt omne,
Quot cyathos Vini biberit, quas ederet escas
Extra canobium Monachus, quas pectore mappae
Coudiderit satius cernit peccante; modello
Arguit eloquio Iuuenem propè amabile Fontis
Irriguum pransum, & falsa sub Imagine regis
Ensiserum monit at seruum deponere sceptrum:
Vt iubet ad cœnam Puerum tolerare Lucernam:
Effugat à Clero Satanam, bis ab Aethere centum
Pollinis offendit modios secus Ostia Claustris:
Canobium Monachis designat in Anxuris Vrbe
Sub visu Noctis, sacraq; ex ede sorores
Sillit oberranteis tumulo cum Corpore CHRISTI.

Tempia caesarei scandit Pater aëria montis,
 Et nemore incenso, dat simulachra solo.
 Illustrat extollens Baptistam in Apollinis aram,
 Martino ædiculam non sine laude sacrat.

VITAE
 BEATISSIMI
 BENEDICTI

Monachorum Patriarchae Sanctissimi,

TVM SOLVTA ORATIONE, TVM CAR-
 minibus, & ornatè, & copiosè descriptæ,

VOLV MEN TERTIVM.

ARGVMENTVM PRIMVM
 in Primum vitę articulum.

CVM in profanatū Casini Montem peruenisset strenuus
 Cœli accola BENEDICTVS, cunctis ibidē simulachris
 in pulverem redactis, lucum vndiq; succidit, Diuo Marti-
 no condidit ediculam, aramq; Apollini sacram, Baptistæ
 Ioanni religiosè dedicauit.

VITAE

SABR A profanati scandit fasti-
 gia Montis
 Tigride prapetior BENEDICTVS,
 Apolline strato
 In cineres, lucum ferro succidit, &
 Igne

*Concremat, ac Phœbi deuasat funditus aram,
 Ediculam sacrat Martino, Altare Ioanni*

M 2 Ex-

*Extruit, extructum Baptista dedicat omni,
 Quo fas est ritu, Artificem veneratus Olympi.
 Condidit arcta sibi, ac socijs magalia paucis.
 Destruis apte opifex stygijs constructa tyrannis
 Delubra, & superis speciosas extruis adcis.
 Mutasti loca, rupe relicta, Montis in arce
 Obsequeris Cælo, nec mutas bella maligni.
 Te sub Presbyteri tentauit imagine quondam,
 Te modò Leuiathan Marte insectatur aperto.
 Latrat enim impostor, Benedicte, heus, ò Benedicte.
 Teq; silète, ululat, Maledicte, heu heu, ò maledicte,
 Cur mea sternis humi fratercule spectra bipenni?
 Tartaridum fortasse Deos ex Orbe putasti
 Trudere? deciperis, BENEDICTE, immo Maledicte,
 Falleris imprudens. ego, ego insectabor in Orbe
 Te quocunq; petes, nudo te persequar ense.
 Teter es ò quantum, hic ait, an tu Lucifer ille,
 An sectator es ipsius? super astra locasti,
 An sub humo soliū? Dominus mihi dexter obübret,
 Sit Gabriel custos, te nil formido, coruscum
 Sidus eras, nigrior pice es ò miser exul Olympi.*

MORALE PRIMVM

Argumentum.

DOMVS DAT Domus Orationis. Vch illis, qui faciunt eam spelun-
 cam Latronum, Mercatorum emporium, tetricam fabularum
 scenam,

Magnus

Magnus es ò Trini zelator Numinis audax
 Vniusq; DEI defensor nominis igni,
 Ac Ferro celsas prostrernis Apollinis aras,
 Prostratumq; eius simulachrum, vertice trunco,
 In tenuis redigis Cineres, seclatns Olympi,
 AEquoris, ac terrę Artificem, qui nobile, & amplum
 Ingressus templum Salamonis in atra flagella,
 Resticulis patris, mercanteis expulit omneis,
 Mercibus ciectis, animalibus inde fugatis.

Talia qui permittit agi, non Pastor habendus
 Est bonus, at vilis, trepidum laruatus, agrestis
 Mercenarius, indignus Pastoris honore
 Nomine, & arte Lupum videt, ac fugit, optat amari,
 Vult ditescere, probra, susurros, damna pauescit.
 Tu modo, si quis es, ò Præsul, sacrata supernis
 Atria Principibus summo tueare fauore
 Supplice digna Prece, intactis dignissima votis.
 Ista profanari scelus est, & odibile crimen,
 Fuste nec extergi, nec aquarum Flumine quibit.
 Proh pudor, absq; DEI, ac superum formidine cæcus
 Præsul ibi exercere negotia cuique fauescit,
 Aut merces emere, aut illas diuendere, nugis
 Indulgere, iocari, ludere, quàm scelus ingens,
 Rixari, elato spatari vertice passim.
 Negligat ergo DEI templum, qui morte cruentæ
 Tartara mercari sat agit, fulgida Cali
 Atria suspirat, templum DEI honoret in euum.

Nursius à tetro depressum Dæmone saxum
 Tollit in alta, crucis uì comitante preces :
 Dæmona qui pellit, potius est extollere saxum,
 21 Quod nulla possunt arte mouère fabri.

ARGVMENTVM VITÆ SECVDVM.

Pastor deuotus tum Crucis signo, tum Orationis ope Dæmonem lapidi insidentem effugauit. quo effugato, lapidem quàm leuissimè fabricis acutum reddidit fabricæ accommodandum.

V I T A

Aruula dum Monachi condunt habitacula, totis

Insudant neruis lapidem superaddere muro,

*Nec minus arte student, quàm vi
quia plumbent ille*

Præstrictor grauat, ac manibus depresso abenis.

Pastor ubi technam Satana videt eminenti acrem,

Cominus accedit, lachrymis rigat aera falsis.

Protinus impressa stygium Cruce pondus abegit,

Et leniore manu lapidem prouexit in Æthram.

Incubat in lapidem, saxo qui durior omni

Molle Hominis cor indurat, ne crimina ploret,

Ac

*Ac veniam mereat, sed Eremita transfuga factus
Cælicolum decus, ac superum solamen omittat.*

MORALE SECVNDVM

Argumentum.

SI spiritus malignus super te ascenderit, ne demittas locum, sed signo Crucis eluctare. quod cum viderit, baculi meminerit, quo percussus est, & fugiat.

Ua valet arte, Satan querit, quem cribret amicum
Regis Olympiaci BENEDICTVM, qua furit, ira
Insequitur rabida, proprijs ex tædibus exul.

Insidit saxo granior Monte, ære, colosso.

Cor Hominiis durat natura molle, benignum,

Mite, ne acerba anima contagia diluat imbre

Deuota lachryma, contriti pectoris Igne

Expriet, atq; salutifero cum sanguine IESV,

Molliat, ac citius, quàm Adamas confringitur Hirci

Sanguine, confringat precibus. mihi crede, ferocis

Luciferi irrumpunt acies, vt turma Leonum,

Ac Tigridum mater, catulis ex vberibus captis,

Debacchantur: eas si contra audacior ibis,

Vt Dama, ac Lepores fugiunt velocius ante

Vexillum Crucis, ante precum iacula, ante vocatum

Nomen IESV nomenq; eius Matris ab Æuo

Virginis, ante supernorum suffragia Diuum.

Tu demum, CHRISTI miles, si videris, Agmen

Tartaridum tibi rete parare, parare sagittas

In te torquendas, ne abeas, sed promptus adesto

Bellator

Bellator, nec abesse fugam nitari s' areng:
Nec tibi confidas, sed ei, quem noueris Hostem
Viciſſe, ac Mundum, CHRISTO, qui regnat in Æuum
Victor, & ante Patrem pro nobis orat, Adami,
Vxorisq; Eue culpam miſeratus, aperta
Vulnera denudans, memorat pro interprete plagas,
Et clamat, Miſerere Pater, Miſerere Jacobi,
Atq; Abrahę proliſ. propria quam morte redemi.

22 *Igne uident fratres rapido flagrare culinam,
Quem Pater explosa Dæmonis arte fugat.
Potius extinguit Sathana ignem, qui Dei amore
Ardet, et in fratrum res pietate calet.*

ARGVMENTVM VITÆ

TERTIVM.

DUm pius Pater Hostis præstigio Coquinam, scintillante Igne, aduerteret vndiq; efflagrare, quem nulla aquarum illuic agiles Monachi valebant extinguere, itatim Crucis signum impressit, ac lachrymas cum Oratione in æthera fudit, & protinus, effoso Idolo, omnem penitus flammam extinxit.

VITÆ

*On ne homicida es tu Coluber, qui ab
origine secli
Cælicolas inter nitidos rutilante ni-
tebas
Lumine ? cur squalles animalis ima-
gine bruti ?*

*I, niger, es Phlegetontais latitato sub umbris.
Tota tua virtute, Hostis flagrat igne culina,
Præstigioq; tuo nequeunt incendia Lymphis
Ex Puteo tractis agiles extinguere Fratres.
Tu quorum effoso perstringis lumina monstro.
Haud secus Ætna suo, ac Vesuuius igne per ampla
Euomit ora faces: quid ni ? maiore coquina*

N 2

Scin-

*Scintillat flāma arte tua, ò Stygis esca flagrantis,
 Tu tu aliena vris proprio, quo incenderis igne.
 Ars nihil insidiosaparit; quibus vteris, arma
 Te laniant retrusa, refelleris improbe techna:
 Fallere qua satagis, flammam Pater ecce dolosam
 Pandit Eremicolis, lustrans prece lumina cecis.
 O superum, ò Hominum insidiator pacis, Adamum
 Angue sub arguto, decepta vxore fugasti
 Ex Eden Xysto, vt BENEDICTVM rupis ab antro,
 Te Cælo expulsū fugat ipse ex arce Casini.*

MORALE TERTIVM

Argumentum.

MILIA Dæmonis nomina, vt mille artes. lubricus enim Serpens
 est, nisi capite teneatur, totus illabitur.

*Coluber versute, animo dum duplici serpis,
 Multiplici arte Hominem fallis, sub melle venenum
 Porrigis, auratoq; propinax fellea vitro
 Pocula, sub roseis occultas frondibus Anguem;
 Nunc contra, ecce Coquina ardere videtur ab imo
 Ad summum; seruent olla, nec iura lebetes
 Lautā vomunt, nec Edulia abena profundunt.
 Hic nihil absument flammę, nihil officit ardor;
 Vana, tibi dico, tua sunt prestigia Dæmon,
 Ægra quibus trepidę perstringū lumina Plebū,
 Non BENEDICTI oculos, cuius tu nomine langues.
 Inueterate dolis, Homines ita duplici fallis
 Prodigio, vt tecum raptēs sub amara Gebenna*

Flumina

Flumina, vbi aeterno crucientur ab ipsius Igne,
 Te nisi despecto, CHRISTI documenta sequantur.
 Non ne Euam Pomo visu pulchro, atq; sapore
 Mellifluo decepisti cum coniuge Adamo?
 Nos, quibus exorti, ò Miseri, ò sine labe Nepotum
 Progeniti infalices, improbitate Parentum,
 Concepti mortales, vitam degimus omni
 Ærumq; addictam, tua que fuit atra, superba,
 Inuida mens, inimice Satan, truculente, maligne.
 Quisquis es ergo nigra Hostis procul aspice terras,
 Ne pro auro cæcum, Spinam pro flore capessas,
 Cespitat in præceps, sua qui vestigia cæco
 Dirigit obtutu, minus errat, qui sibi visum
 Tendit iter, callemq; oculis metitur apertis.
 Victor erit dignus viridanti fronde, triumpho
 Dignior Ætherco, Satanae qui nouerit arteis,
 Huncq; suis pugilem notis superauerit Armis.

Labitur ex muro Puer, impellente maligno,
 Quem Pater ad vitam, mortis ab ungue trahit.
 Daemon ab egregio superatur Pater, puellus
 Fortior ad Fabricam, quam fuit ante, redit.

ARGVMENTVM VITÆ

QVARTVM.

Insidiatoris arte paruulum Monachum ex alto pariete lapsum medicus CHRIS TI BENEDICTVS ad vitaleis reuocauit Auras, incolumemq; factum mox ad opus inceptum destinauit.

V I T A

*Ur me persequeris ? mea cur sacra
Numina spernis?*

*Me Prece vt ense feris striclo : fabri
cantibuse ecce*

*Fratribus insidiabor, ab alto corruet
ingens*

*Arte mea Paries, Monachum lacerabo pusillum.
Sindone gestatur nitida pauperculus ante
Patris honesta p̄ vestigia, totus ab aure
Ad talum vsque lacer, iungit Pater ossibus ossa,
Et carnem carni solida compage coaptat.
Surgit in ereptum corpus Puer, haret vtra s̄que
Integer in plantas, vitali percitus aura,*

Alite

*Alite festinat gressu celerare laborem,
Quem semel aggressus, merita optat claudere meta.*

MORALE QVARTVM

Argumentum.

N Il potest Satan absque DEI nutu, tentat Iob, nec absque eius voluntate; insilic in Porcorum gregem, sed CHRISTI permissione.

*Ilis es ò quantum Satana, & licet esse potentem
Te simules. & honoratum: protrudis in ima
Ex alto Puerum, lanias in frustula corpus
Eius, & Alitibus lacerum dimittis edendum.*

*O homicida ferox anime prius, indè caduci
Corporis, à primæua Hominum vel origine rerum:
Nonne Caim interfecit Abelum, te duce, tractus
Inuidia? sub auaro animo Schariotis, & atro
Pectore dilatitans CHRISTVM Crucis Arbore pendi,
Atq; illum laqueo torqueri non ne patraſti?
Qua furis inuidia, Humani trux sanguinis osor?
Tam necis Humanæ sitiens quàm auidiſſime amator?
Vilis es, atq; adeò miser, vt nihil absq; Polorum
Artificis nutu valeas sub cardine Cali
Intentare mali, minimum nec carpere Crinem
Ex Hominis capite, aut ex Bruti vellere floccum.
Influm tentasti Iob, nec sine Regis Olympi
Permissu, vt sua fulgeret patientia Terris,
Dedecoriq; tibi foret, ipsi Gloria laudum,
Qui tua frenato moderatur gesta lupato:
En tua cerne miser legio ex vniuersa ab aëta
Corde Hominis, surmas Porcorum inuadere possit,*

Nec

Nec sine IESU agit assensu, nec mergit in Æquor .
Sic CHRISTI admissu, non arte tua, aut tuo atrocis
Iure voluntatis Puerum iacularis ab alto ,
Ut tua quàm vilis sit virtus, quàm arcta facultas
Eniteat Terris: BENEDICTI quàm sit honestus ,
Quàm sublimis honor, quàm sit præcelsa potestas
Ante DEI Numen pateat Mortalibus ægris
Orbe sub Æthereo, superis super Astra Beatis ,
Cum Defuncti Animam Pueri reuocarit in auras .
Si nihil absq; Dei nutu valet Hostis iniquus
In nos moliri, quid Homo pauet eius opertas
Insidias? sit vbiq; DEI coniunctus amore,
Et Fide, & argutas Satane derideat arteis .

Dum procul à claustris comedunt ientacula fratres,
Prospicit hæc vatis lumine cuncta senex.
Hos velut osiores legis monet, ultro professi
Singulari, dant pœnas, quas meruisse putatis.

ARGVMENTVM VITÆ QVINTVM.

Vates noster Fratres extra cœnobium pransos acerrimè corripit, & in eisdem correptos, qua decet cœnura, benignè animaduertit.

V I T A

*Enihil, ò CHRISTI vates latet, omnia Sole
Fulgidiora vides, Monachi quot
opima vorarunt
Fercula, quot cyathos dederit virguncula Vini,*

*Ut prasens, nosti absens, ò mi oculate Prophetæ.
Quam sælix, quam tutus erit, qui Claustra frequētat.
Cœnobio quicunq; exit, velut aquore Cetus
Interit egressus: patet Agnus ouile relinquens
Vnguibus Vrſi, vt Ouis vaga currit in ora Leonũ.
Non tot ab aethereo diffulgent ſydera Cœlo,
Nec tot aristicomos floſcunt Grana per agros,*

0 2 Quot

*Quot parit hic Monacho illecebrosa picula mūdus,
Quot sacra concipiunt diuinos Claustra fauores.*

MORALE QVINTVM

Argumentum.

DILIGIT DEVS Peccatorem conuersum: nec Hominem odit quem creauit, sed Peccatum, quod benignè dimittit.

*Vi sine peccato est, DEVS est, peccantis abhorret
Flagitium, non peccantem, quem nonit ab Aluo
Matris ad omne malum procliuem, ni sua passim*

*Gratia suffragetur, amat DEVS omnia Terris
Conditæ, præter eorum crimina. nemo fugatur,
Se nisi qui vitio dedat. scelus omne relinquat,
Qui cupit amplecti à Domino, vel gliscit amari.
Nam quicumq; ad eum contrito pectore currit,
Crimina lacrymulis tergat prius omnia falsis,
Et fide, amore, & spe ipsius dilambat acerba
Vulnera, præsertim lateris fontale cruoris
Irriguuum, resona succlamet voce per Auras,
Peccauit, Misere mei, Misere gementis
Peccasse, ò venia indultor largiffime, amator
Peccantum, dulcis, mitis, pie, græte, benigne,
Inclyte IESV, tu solus sine crimine natus
Nos à sorde lanas fædos Genitricis ab aluo,
Non Nili latice, aut Hircino sanguine tinctos,
Sed tuo ab exhausti iam corporis artubus Orto.*

Non tam culpa DEO, quàm cernix displicet alta

Post

Post culpam, vel desperatio post scelus omni
 Crimine deterior. nec amore, nec impius ira
 Flectitur, obdurat Cor, ut as, iacet obrutus imo
 Sub barathro scelerum, contemnit lumina sursum
 Tollere diffusus venia, velut orba sub atro
 Pulvere Talpalatet, fugiens ut Noctua lucem.
 Tu, qui errata gemis, Patri fateare benigno,
 Ut veniam capias lachrymis confessus abortis.
 Nemo equidem sine peccato, sine crimine degit
 Sorde sub humana conceptus origine natus.

AR

Vir probus è quoties Patrem ieiunus adiuit,
Flortatu comitis nunc dape partus aat.
Nurine id ualei uerienti paratit amio,
25 Damnat amicitiam, que malefacta docet.

ARGVMENTVM VITÆ
S E X T V M.

Virum deuotum, qui semper Sanctissimum BENEDICTVM
inccenatus semel in anno visibat, modestus Prophe-
ta noster modestissimè arguit, quia blando comitis hor-
tatu in itinere, fracto ieiunio, comedit propè Fontis irri-
guum.

V I T A

*Alue quid hoc celebri spectas Heli-
sæ Magistro
Clarius? infectum Lepra reprehenden-
dis Alumnum:
Arguit hic Iuuenem, per iter quem
vidit, Amico*

*Inuit ante dapes edere, ac potare salernnm.
Qui sacra ieiunus visibat Tempa quotannis,
Nunc*

*Nunc secus irriguos latices, et amœna cibatur
Prata, vir increpitat blandè BENEDICTVS, et escã,
Qua delusit eum illusor, denudat apertè.*

*Nil fugit artificem Cæli. fortassis Amico
Celatur quicquam? alter ego appellatur, et eius
Est custos animi. BENEDICTVS cuncta sub Orbis
Autore agnoscit, quia Amicus et hospes Olympi.*

MORALE SEXTVM

Argumentum.

EA est vera amicitia, quæ Charitatis glutino copulatur, non quæ lu-
cro, aut vitio comparatur.

*Obile propositum, longa assuetudine cretum
In melius, nullo comitis solamine frangi
Debet, ubi vitæ frugalis oberrat honestas,*

Et trahit in vitium nos ingluuiosa voluptas.

*Quem tibi consocias comitem, prius aspice mores,
Quos habeat, ne, dum facundum credis habere
Pro curru, nugacem offendas, deliciosum,
Ac mollem, qui sit per iter tibi tædio, ut vrens
Ventus, iter non abbrevians sed longius augens.*

*Si quis Amicus erit fidus, non quæ sibi tantum
Proficient, curat, sed Amico: nec propè Fontem
Irriguum, nec lauta inter conuiuia vera
Facili amicitie pactum probat inter edentes,
Verum in amicorum arumnis, rebusquæ sinistra.*

Infor-

*Infortunia, pauperies, incommoda, morbi,
Damna probant, reprobantq; ligamen honestæ,
Ac veracis amicitia, non munera, nuge,
Verba dolosa, nec exterior reuerentia fallax.*

Totū quem mittit Benedicto Regis amicum
Purpura, hic ensiferum detegit esse virum.
Nil latet obtutum vatis, qui cernit Olympi.
Indulpetatorem, cernit humi famulum.

ARGVMENTVM VITÆ
SEPTIMVM.

T Otila Rex experturus, an BENEDICTVS Prophetiæ Spiritu frueretur, Ensiserum suum regalibus indui vestibus iubet. quem fucato indutum amictu Propheta noster eminus aduertens, blandiusculè illum admonuit, & Simiã esse non Leonem sub Regia Purpura præfagijt.

V I T A

*Experiare, oro, experiare, quid in cly-
te mustas
T Otila Rex tecum? BENEDICTVS
an Aetheris Aura
Afflatus sit, an inuasus Pythone
prophetet?*

*Experiare an operta sciat, vel aperta reuelat.
Ensiser en' Rigus, tyrio quem murice vestis,
Quem Sceptro munis, rutilo quem Regis honestas
Stemmate, scutigera Procerum comitante cchorte,
Noscitur à vate, à BENEDICTO vt seruus habetur.
Gestit Equus phaleris, clitella gestit Afellus,*

P a Quem

*Quemq; suis decet ornatus, regalia pone,
Qua tua non sunt indumenta, o Armiger ense
Utere pro sceptro, Galea diademata cedant.*

MORALE SEPTIMUM

Argumentum.

MONACHVS, qui propriam maclat voluntatem sine Sanguine, & Igne Martyr est. Nulla maior Victoria, quam vincere sese, & alij libenter indulgere.

Quam bonus est DEVS his, recto qui corde capessunt
Iussa eius, peraguntq; animo meliore, sequuntur
Non celeri tantum Pede, sed Cruce utroq; lacerto
Complexa, ipsius vestigia, tum nece sÿpeta,
Ad panas, ad tormenta atq; ad atrocia mortis
Opprobria accedunt, velut ad conuiuia leti:
Hac, immo his maiora Pater BENEDICTVS amore
Nominis effecit CHRISTI, licet ipse cruentum
Martyrium non pertulerit, zamen extitit artus
In Claustris Martyr praeclarius, ac si in Arena
Pugnasset cum Tigride, cum Vrsu, cum truce Pardo,
Atq; seroce Leone quot illi hostilia struxit
Bella Satan? Quot ei caro blanda parauit
Prælia? quot Mundus porrexit pocula mortis?
Non ne fuit plusquam Martyr, non simplice ferto,
Sed triplici dignus diademate, victor in Antris,
Victor in angusta Rupe, inter densa comantum
Arbuta Sylvarum, victor generosus ubiqs,
Atq; triumphator sublimis honore supremo,

Non

Non Hominum modò, sed Diuorum laude Verendus.
 En dilapsus equo, desleebit Totila collum
 Curuus vtroq; genu BENEDICTO, mille salutes
 Impertit, totidem dat palmis oscula, parci
 Exposcit sibi, quòd seruum sub imagine Regis
 Miserit ensiferum, experturus, an ipse Propheta
 Effet, an Aura esset vulgi, intolerabile murmur.
 Qui superum Regi seruit, Dominatur honesto
 Iure Hominum Regi, cognoscit operta, v't aperta,
 Pectoris astra, animo qui puro cernit Olympi
 Autorem, nihil est, quod ei celetur in Orbe.

Inquit ut nouit Benedictum Totila uatem, .
 Max toto stratus corpore, adorat eum.
 Constat ultro Dei seruum quam ducere uitam
 27 Debeat; aulic cam, quae dat in astra uiam.

ARGUMENTVM VITÆ
OCTAVVM.

Rex Totila certo certius intuens Nursinum vatem Prophetiæ dono pollere, flexis statim genibus, illum summo opere veneratur, à quo demum in spiritu lenitatis admonitus Barbaricam ferocitatem cum mititate Christiana profus mutauit.

V I T A

*Lara DEI virtus, celebranda poten-
tia summi*

*Regis Olympiaci, parent cui Numi-
na Regni,*

*Vertice quem prono veneratus ado-
rat honestum*

*Ante Patrem, genibusq, assurgit Totila flexis.
Totila, quid mirum, tremulo si pectore sacris
Oscula congeminat BENEDICTI dulcia palmis,
Quem verè agnouit vatem, reueretur, & audit?
Ut monitoris agat, quæ dat monimenta salutis?
Regia nobilitas virtuti subditur Alma;
Et probitate magis regitur, quàm viribus altum
Diri-*

*Dirigitur Regnum; victoria nulla sub Astris
 Maior, quàm se vincere, quàm se offerre Tonanti.
 Quid Regale magis solium pietate venustat?
 Sola colit Diadema suis clementia Gemmis,
 Ut Regis Sceptrum miseratio fleclit eburnum,
 Purpura non ostro fulget, nisi amore nitefcet.*

M O R A L E O C T A V V M

Argumentum.

NIL regalius CHRISTI seruitio, nil eius Religione sublimius.
 Totila Rex CHRISTI seruo assurgit, Christiq; Monachum au-
 dit, consulit, mutatur in Virum alterum.

*Vid miraris Homo, Patri si Totila Diuo
 Barbarus assurgit Rex, si, velut Agnus ad vber
 Matris ab ore eius pendet, si dulcia LESV*

*Dogmata melle magis libat, vel neclare gustat?
 Est homo natura docilis, non bellua segnis
 Hircanis exorta iugis, lactata Leane,
 Aut Vrsæ mammis, seu Tigridis alta papillis.
 Cum fera nulla adeò immanis sit, vt arte, vel vsu,
 Ingenioq; Hominis nequeat mitescere; ludit
 Vrsus, & Athletam complectitur absq; serino
 Dente, vel vngue alluctatur, salit, altus in ambae
 Erigitur plantae, operatur ad omne Magistri
 Imperium, quacunq; gerit. Canis inflat amici.
 Num Leo magnanimus Pecorum fortissimus audet
 In placidum seruire Ducem? velut hædus Alumnum
 Pastorem sequitur, feritatem oblitus atrocem,*

Grata

Grata in se officia agnoscit gratissimus acta.
 Totila barbarie exutus, pietatis amictu
 Indutus, sacra colit Crucis arma cruenta:
 Nursino spondet meliorem degere vitam,
 Christicolasq; manu forti, summoq; favore
 Protegere, amplecti, auxiliari, augere, tueri.

A. rene scrutatur: p[re]sul venusinus an urbem
 Totila Romulidum diruet ense ferus.
 Audis ab illustri patre Romam non truce Regis.
 28 Vastandam g[ra]tulo, at fulgure, peste, fame.

ARGVMENTVM VITÆ NONVM.

CAsini vates Romam non ab Hostium Exercitu depopulandam prælagit, sed cœlesti fulgure, feraliq; morbo. deuastatum iri Venusino Antistiti obnixè efflagitâti enucleatius retexit.

V I T A

Diva patent arcana Patri, ferale Qui
ritum
Præuidet excidium, ruitur am fulmi
ne Romam,
Et soluēda canit Capitolia Turbine
vasto,

*Tum morbis moribunda refert pecuaria diris.
His sacer auditis Præsul persundit amaris
Pectora lachrymulis, q; in Vrbe proteruus, & ater
Totila nil cadis peraget, gratatur Olympo.
Lactæ Puer Matris, Patris hic sermone cibatur.*

℞ 2 MO-

MORALE NONVM

Argumentum.

AQUILA irreuerberatis oculis intuetur lumen Solis, ad cuius aspectum Noctua caligat, & hallucinatur splendore. Pura anima purum contemplatur DEVM, cæca autem, vt Talpa, sub seclerũ puluere delitescit.

BOELices Anima, quibus elargitur ab alto
Nosse DEVM, quo noto, noscunt cuncta futura,
Vt presentia, prospiciunt ventura per horas

Ac si venisse aspicerent, sine nubilo, & absque
Errorum caligine, nil (mibi crede) verendum,
Quoddam qui cognoscit plasmata, sub eo omnia noscit
Plasmata, tanto etenim præstantius illa tuetur
Quanto perspicuè, ac clarè magis aspicit horum
Artificem mundo corde, obtutuq; pudico.

Nursius in rerum factore futura Quiritum
Infortunia prospicitat verissima luce
Calitus infusa nitido sub corde flagranti.

Qui ventura cupit cognoscere, cor prius omni
Expurget macula, lachrymas, suspiria, voces
Offerat inde Deo supplex, qui arcana reuelat,
Tunc voti composesit, atq; optata capeisset.

Cor Hominis iusti nitidum Domus aurea Regis
Omnigenum, Cælestis vbi consulta Senatus
Sunt, vbi pax, vbi lux, vbi sedes plena quietis,
Absq; dolore salus, vitæ est sine Morte perennis,

Cor Hominis prauis temeratum, turpe superbi
Dæmonis hospitium sunt, vbi cuncta malorum

Concilia

*Concilia, insidia, fraudes, homicidia, strages,
Furta, doli, rixæ, carnisq; infrenata voluptas.
Et, quoderit peius, Cælum sibi prouocat Hostem.*

Clericus à dño cruciatur Demone, liber,
 Dum Sancti spernit iussa, prophetaus obit.
 Vita Sacerdotis, Christi caro iuncta cruori,
 Quam quæ edit indignè, pharmaca mortis edit.

ARGVMENTVM VITÆ
DECIMVM.

Clericum Aquinatem, à Dæmone inuasum Præsul BENE
DICTVS benigna admonitione corripit, atq; ab eo tor-
tuosum Leuiathan protinus expellit.

VITÆ

*Vem serus inuasit Belial, lymphatur
Aquinas*

*Clericus, ore fremit rabido, discerpit
acutis*

*Dentibus omne, quod ungue nequit
lacerare cruento,*

Vi Lea defauit, raptis, velut Ursa, catellis.

Sistitur ante Patrem, manibus post terga reuinctis,

Nullus ubi Martyr succurrerit, auita quamuis

Mausolea horum supplex celebrauerit omni,

Qua fas est, pietate, omni, quo spectat, honore

Vi pius aduertit BENEDICTVS, amore calefcit

Diuino, luuenem monitas duce viuere IESV

Sanctius: hinc rabido inuasum colubro eripit, auro

Dummodo se nullo institui petat Ordine sacro.

Dedecet

*Dedecet indignum sacro se munere dignum
 Assertare Virum, proprio si crimine sordet.
 Oza cadit, sacram manibus dum subleuat Arcam
 Se laqueo interimit Domini post oscula Iudas.
 Dum miser assentit Iuuenis, vanescit in auras,
 Ut vapor, ac fumus, Damon Cruce patris abactus.
 Tempore post longo prouectus munere Diuo,
 Hoste furit prisco, Stygijsq; inuoluitur umbris.*

MORALE DECIMUM

Argumentum.

NEMO ad Ordines accedat dignitatum, nisi vocetur, tanquam Aaron. Interit Oza tangendo Arcam Fœderis, & Iudas post osculū
 CHAISTI se laqueo suspendit.

 *V*am sit Homo infelix, sacris qui se ingerit vltro
 Ordinibus, nec eum virtus, nec vita sub Astris
 Commendat, Iuuenis pandit, quem Damon ab almo
 Patre semel pulsus, rursus maiore furore
 Exagitat, vetitis cum sese adiunxerit Aris.
 Longè, inquam, infeliciores est qui sorde profusus,
 Flagitijs veluti lepra conspersus adire
 Sacramenta audet rugosa fronte, maligno
 Pectore, deprauato animo, ceruice superba.
 Altare ascendit sacrum memorabile IESU
 Libamen, qua fas esset ratione litandum,
 Non litat effusis lacrymis, prece supplice, puro
 Cerde, sed oblitus lapsę contagia vite,

Sic

*Sic CHRISTI Mensæ accumbit, sic sacra frequentat
 Sancta, ut non CHRISTI corpus, sed habere placentiam
 Ante oculos credat, nec non libare salernum
 Somniet, Autoris vitæ sorbendo cruorem.*

*O Miser, ac multò infælicior omnibus, inquam,
 Presbyteris, ò quàm melius foret ore aconitum
 Absorbere atrum, pruna sçs vorare flagranteis,
 Quàm CHRISTI carnem vero cum sanguine spurca
 Contrectare manu, immundo glomerare palato,
 Gutturæ deglutire avido, extis voluere fadis.*

30
Coenobij excidium Pater dum prouidet almus
Perfundit lacrymis pectus, et ora suis.
Obtinet à Christo cunctos prece supplice fratres
Seruari incolumes ade tuente sacra.

ARGUMENTVM VITÆ VNDECIMVM.

Immane Monasterij excidium præuidens noster pius Hieremias, lachrymis irrorat genas, ac percõtanti cum enixius Theoprobo, futuram Cœnobio ruinam seriatim recenset.

V I T A

M Ollia lachrymula pandunt fore corda
tenella,
Tristia ubi gemis infortunia, mors
ubi dira
Grassatur, lacrymât notum sibi Pra
sul ab alto

Cœnobij exitium, slet atrocia funera Fratrum:
Soluatur in sletum lacrymisq; Theoprobis vdis
Irrorat vultum, pectus mœrore profundit,
Dum Patris ingenti videt angustia dolore,
Nec causam nouit, nec, qua sit origo, capeffit.
Tunc inquit Pater, accensa, quibus vrer, amicum
Non lateant facula, moneor sublime Casini
Cœnobium prorsus ruiturum hostilibus Armis.

*Vt uiuant Anima, tātūm mihi cēssit Olympus .
Summa in amicitia lex est, qui credit Amico ,
Credat amicus ei, angorem miseratus amici,
Vt proprium doleat, saua quod sorte fatigat,
Non minus hoc toleret, quā quod fortunet amicū.*

MORALE VNDECIMVM

Argumentum.

Nihil est, quod Oratio non facillè impetret, si fuerit pura, fidelis
& lachrymosa.

*Quā fuerit gratus superis BENEDICTVS, acerbum
Canobij excidium claro irrutilantius Astro
Denudat; monitus siquidem Pater Æthere ab alto*

*Inflare exitium, stexo mox poplite, suis
Extergit lachrymis precordia, supplice voto
Ad Dominum clamat, miserere tui, miserere
Canobij, atq; Gregis sub eo tibi nocte, dieq;
Munera soluentis laudum, non ut tua digna est
Inclita Maiestas diuūm celeberrima laude;
Sed velut humanum nobis permittit in horas
Obsequium. Peccauimus, indulge, oro, benigne
Peccantum miserator, ab auro tutor ubique
Peruigil errantum, lachrymis qui crimina tergunr,
Et quibus omne scelus sola pietate remittis .
Non, ut fas est, ò mi Rex, ulciscere nostra
Flagitia, æternis, fateor, dignissima panis,
Sed dando veniam culpis, soluendo reatum,
Vt pietas tua, sic tua nos miseratio ab axe*

Spelles

Spectet utroq; reos, saltem tue are fideleis
 Inte speranteis animas, Lare prorsus ad ima
 Deiecto, rebus populato, atq; igne cremato.
 Que credunt inte, oro, animas absolue ab atroci
 Strage, & ab immani Satane defende lacerto.
 Nec mora. vox liquidum resonat per inane canora,
 Ne paucas BENEDICTE, animas tibi cedo, ruente
 Canobio. Quod ita effectum cognoscimus usque
 Nunc, vbi siqui habitant vite, si munere cassi
 Non sine gratis dono super Æthera Lati
 Euadunt Patris obtentu, ac morientis amaro
 Pro noxi fletu, ut certa experientia pandit
 Quotidie, & nos certo certius ista fatemur.
 Denique si quis es, ð habitator honeste, habitanti
 Non tibi deficiat deuota, prompta voluntas,
 Vt tibi supremo vite discrimine lectus
 Succurrat Pater, & secum super Æthera ducat
 Angelico sociante Choro, Fratrumq; corona.

Bona die eximius famulus dat vasa salerni
Danda tibi: ipse unum, non duo donat ei.
Dum vas occultum famulus defecit in ora,
31 E rumpit coluber, vate momento, foras.

ARGVMENTVM VITÆ

DVODECIMVM.

Vir probus & dapfiliſ duo ænophora falerni optimi plena amico tuo, & Patri dilecto per famulum miſit, quorum alterum Famulo inter iubeta occultanti Nurſinus vates reuelavit dicens, quid miſer egifti? ænophorum, quod occultasti, tibi pro falerno Anguem propinabit: Vide cautè, ne, ſicut tu furto animam occidiſti, Anguis ex valculo emergens tuum veneno corpus interficiat.

V I T A

*Um duo nectarei deferret vaſa falerni
Seruulus, hic vnum rigidis ſub Vepribus abdit,
Alteriusq; meri ænophorum deportat amico*

*Ebrius, idq; metu Domini, non Patris amore.
Oculis infelix vinum, miſer oculis inter
Senta: quid ebrietas pariat temulenta pudoris,
Nec non de decoris lurco meditare minacis*

Verba

*Verba Patris, reuerere bibax monimenta salutis.
 Imprudens nebulo, vappa insulsissime, gratum
 Fallis Herum, imponis vati, vno crimina furto
 Plura patras, mentem laceras tibi vepre. Chelydri
 A vase exprompti sugent tibi fauce cruorem.*

MORALE DVODECIMVM

Argumentum.

Qui Eux suggessit Pomum, **CHARLES**, vt ex lapide faceret Panem, Seruo, vt inter fruteta anophorum absconderet, expellendus est, vt versipellis, vt mendax, & Pater eius.

X ore anophori Coluber prorumpit aperto.

Quo Puer aspecto, trepidat, pauet, horret, inhaeret,
 Obstupet, ex temeto, veluti pradi xerat illi

*Nursinus Vates, Serpentem protinus ortum,
 Et minus aduertit rodi truciore Colubri
 Dente suum pectus, rigidis dum sentibus abdit
 Mellisui Vini anophorum. Puer ebrie nocti,
 Nec te praeterit, ð temulente, ð stulte, quodd hostis
 Atq; Hominum impostor Demon sub imagine tetri,
 Versuti, vapidiq; Anguis decepit Adamum:
 Expulit ex Horto Paradisi, intrusit in huius
 Exilij latebris; cuius nos pignora technis
 Quotidie varijs vexat, nec nocte quiescit,
 Nec die ab insidijs torpescit, fallere querit:
 Qui blando nequit ore trahi, nil vi facit absque
 Aeterni Regis nutu, nec quid valet absque
 Ipsius imperio, aduersantem profugit Hostem,*

Vincit

*Vincit adulantem, pigrum, subditq; volentem.
Tu Satana contemne dolos, Crucis vtere telo,
Atque precum iaculis, quoties tibi blandus inberet &
Aut te dirus adit, mendax est, & Pater eius.*

Capta sinu condit monachus sudaria, vates
 Eminus agnoscit, quo nimis ille rubet.
 Arguit hunc Sanctus, veniam petit iste, profusus
 32 Fletibus, ingenti culpa dolore perit.

ARGVMENTVM VITÆ
TERTIVM DECIMVM.

Nouit Pauper Elisæus, quid rei Giezi cupidus à Naama Syro acceperat. Videt pauperrimus Cœli trapezita sudariola, quæ Virgines sacræ in concionatoris Monachi sinu clanculo coniecerant.

V I T A

*Eterius nihil est lingua: fortassis eadem
Est aliquid melius? tetrū scatet unde venenum,
Hinc mel distillat dulce: ò Dei honesta iuuentus*

*Infrante hymno linguas, ut corpora clathris.
Non graphium Monacho, nec Acū permittit haberi
Regula, ni Pastor concesserit ultro. voluntas
Cui non est, nec corpus, habebit Frater in arcto
Occultas gremio mappas, & in ore cauillos?
Non ne oculis vidi? patulis non ne auribus harsi,*

*Cum sacra porrigeret virgo sudaria? blandis
 Cum vos leniret verbis? ò Stulta Cupido?
 Abditis ecce sinu prunas, & in ore venenum?
 Grandi atranastis Maria, arata s̄q; catenas
 Fregistis, quid aqua fugitis sulcare Lacunas?
 Debile negligitis filum extruncare: paterna
 Liquistis bona, cur Lini vos fasce grauatiss?*

MORALE TERTIVMDECIMVM

Argumentum.

MONACHVS, qui dat, aut recipit aliquid contra Superiorum voluntatem, fur est, & latro, immo sacrilegus, cum non habeat neque velle, neque nolle, & CHRISTI Sanguinem non rite dispense, nec Pauperum sudores.

NUnus siquis agit Monachorum, Patre nuente,
 Illud agat, nec Acum, nec habet quid iure professus
 Paupertatis onus, quod Fratri donet egenti
 Absq; Patris voto, sua cui est commissa voluntas.
 Si dederit, fur est, & Latro, non sua donat,
 Sed CHRISTI, atq; Inopum bona parta labore piorum,
 Ac sudore hominum, summo pietatis amore
 Elargita Deo. longè minus audeat vllus
 Despecto Legis præcepto, sumere quicquam,
 Frater, & ante oculos veri celare Prophetæ.
 Nam meminisse iuuat Giezi contagia Lepre,
 Et laqueum Iudæ procul inspektare profani.
 Si Monachus cupis esse probatus, & esse sacratæ

Religione

Religionis honore Pater dignissimus omni .
Haud minus erratur, dederis si munera, quam si
Sumpseris absq; Patris venia: tu velle dicasti,
Sicut nolle DEO: nulla valet arte voluntas
Mutari CHRISTO deuota, animoq; lubenti
Condonata semel, furtum facis, immo vocaris
Sacrilegus, nullo furti miserante reatum .
Sicut Achor Hierico lapidum mactaberis imbre,
Qui flagrante domo tota cum Prole sub atra
Tartara coniectus penas luit Igne perenni

Stat puer accensa luce, murmurat ante Magistrum.
Mente alta, ipse humili corde reprobavit eum:
Quis sum ego? quis vero hic cui seruis corde uoluit,
33 Tu puer elatus, Sanctus hic, atq; humilis.

ARGVMENTVM VITÆ
 QVARTVMDECIMVM.

NObilitatis fastu elatum Iuuenem, Religionis humilitate
 humillimus præceptor deiecit, tuncq; discipulus extin-
 ctum prorsus Ignem in suo cordis Altari professus est, cum
 charitatis lucem manu gestare ante Patrem dedignaretur.

V I T A

*Vid Puer elato meditaris corde? lu-
 cernam*

*Te sufferre pudet rutilam Patris an-
 te benigni*

*Lumina? non lychnos dextra, sed in
 ore facellas*

Gestares, si, quantus hic est super æthera, noffes.

En

*En tua scrutatur praeordia clarius ipso
Te: depone facem infelix, depone superba
Mente supercilium Puer improbe, in Aethere tãtò
Altior es, quantò hìc deiectior esse laboras .*

*Sola humilis virtus Monachum super Astra coronat,
Quem vitij labes elatum in Tartara trudit .
Est humilis, quicumq; Deo placet; esse superbum
Nemo negat, Satana qui alta ceruice ministrat.*

MORALE QUARTVMDECIMVM

Argumentum.

SUPERBIS DEVS resistit, humilibus dat gratiam . Nihil est, quod magis confundat Monachum, quàm superbia; nihil verò quod eum magis exaltet, & super Aethera, quàm Humilitas.

Obsigna, Puer, obsigna tibi pectus ephēbe
Elate, insignis, generose, illustris, & ante
Patris Eremicolum vestigia lumen adapta:
Dedecet infantem Troiana ex stirpe profectum
Agresti seruire Homini, manibusq; tenellis
Suppeditare dapes, lychnos gestare, salernum
Immiscere merum lympha, detergere lotas
Linteolo palmas? ò nobilis, ò Puer omni
Dedecore insignis, summa ruditate, & inerti
Nobilis ingenio, quid dicam? stultior ipsa
Stultitia, ò quàm ignobilis, ò quàm vilis, & excors,
Cui seruis miser? infelix, cui tale ministras

Obse-

Obsequium? non ne ipsi CHRISTO, non ne salutis
Humana assertori? vera qui voce sponondit,
Siqua meis vni ex minimis perparca dedisti
Dona, mihi verè, & iustè decerno dedisse
Cælesti pensanda Patrum mercede piorum.

Hi quamuis frigentis aqua dent pocula egenis,
Atq; parum obsequij præsent pro nomine IESU,
Forfitan ex minimis vnum meditaris alumnum,
Atq; tuum Patrem BENEDICTVM? falleris amens.
Nobilis est genere, & summa virtute, & odoro
Vitæ nomine nobilior, quæ mira sub Astris
Signa gerit, quis sit verò super Astra per horas
Terrigenis pandunt, te teste, ac iudice vivo.

Turpis ab ore Patrum iactantia sanguinis, immo
Turpior in Fratrum labijs. Ab origine rerum
Ex vna radice omnes prodimus ab Adam,
Iusta Dei ratio, ex quo omnis diuersa potestas,
Et nostra improbitas, ut virtus erigit illum,
Deprimit hunc; stabili variantur cuncta sub Astro:
Ipse regit Mundum, superis qui præsidet oris.
Degener est, quicumq; suum genus inficit atro
Crimine, nobilitat vitijs, deflorat honore.

Religione pares cuncti sumus, vna capeffit
Ianus nos penitus nudos, tituloq; Parentum
Nobilium cassos; vbi, qui exemplaria fassis
Mitis, & abiecti domini, ventosa prot erui
Elatiq; Satan commenta sequuntur, oberrant,
Et velut in præceps barathrum labuntur: in arcto
Gymnasio dulcis Rabbi, sub humillimi IESU

T

Ca-

*Cænobio improbitatis opus dediscitur omne,
 Et probitatis iter, nec non virtutis honorem
 Addisces, ubi maior egit, qui se omnibus aequat;
 Obsequitur Patribus, Fratres reueretur amore
 Sincero, qui præclara virtute, & honestis
 Moribus æquæuos præcellit ordine cunctos,
 Qui pius, & castus sequitur vestigia IESU,
 Qui se humilem nascens Stabulo Pastoribus vltro
 Obtulit, atq; Magis, trunco qui stipite pensus
 Se Scribis humilem pandit: sub marmore Ioseph
 Non ne humilis iacuit, totum qui temperat Orbem?
 His quid ais, Frater prudens, generose, superbe,
 Elat et esto humilis miser, esto imitator IESU
 Calicolum Regis, qui vsque ad spiramina vitæ
 Mente humili, atq; humili totum se corpore pro Te
 Obtulit aeterno Patri Crucis arbore tensum.*

T 2

UVA.BHSC

Quinq; uident panes tantum penu in esse querentes,
 Solatur fratres spe meliore senex.
 Præ foribus monachi (ô Dei amor) mana esse forinæ
 34 Ducentum modios supplicæ Patre uident.

ARGVMENTVM VITÆ
QVINTVMDECIMVM.

NIL CHRISTI paupertate ditius, nil Mammonæ gaza miserius. Helias farinæ Hydrias viduæ auget, & Viduæ, & eius filio diu sustenturam prædicit pauperibus. Mercator autem CHRISTI IESV BENEDICTVS, ne Fratres penuria affecti fame pereant, ducenta farinæ modia Orationis talèto mercatur, ac præ foribus Cænobij angelica manu delata diluculo reperit.

V I T A

*Paupertate emitur Cælum, terrena
cruore*

*Regna paras fluido, valida vi, diuite
gaza.*

*Non potes hic regnare, & in athere.
Lazarus inter*

Sydera præfulget, Diues cruciatur Auerno.

*Copia quàm panum locuples, quàm lauta, & opima
Mensa, celer panes abaco Cellarius offert*

*Quinque, parum quid edât Monachi, ne murmura
Prouidus hos lepido reficit solamine vates. (rodât.*

*Angelica qui aluit Populum dape, et amne profectio
Ex silice, hic superùm, primo cum mane diescet,*

'Pelline

*Polline vos pascet, diuina ò cura, farina
 Bis modios cētum ante Fores dabit autor Olympi:
 Nil itaq; oblatrent Monachi, nil murmuris unā
 Alter in alterius summussent aure bilingues.
 Semine frugiferas modico qui exauget aristas,
 Ostia cras cinget saccis vallata farina.*

MORALE QVINTVMDECIMVM
 Argumentum.

Qui maiores nostros in Deserto paut angelico Pane, non permittit, eorum filios in Claustris humano pane perire.

Quæ squalente lacu Daniel super æthera fundit
 Lacrymulas, circum circa in se expansa Leonum
 Guttur a prospiciens; Abacuch cito, quod sibi lautum

Coxerat, ò Dei amor, pulmentum gessit ab oris
 Vltro Pargthonijs, Babylonis in arcta superba
 Claustra suisq; epulum Pastoribus ante paratum
 Gessit ab ætherco gessus Gabriele capillis.

Vlcera dum testa lambit saniosa benignus
 Vir iustus simplex relictus, miser absq; querela
 Iob plagosus, Humi fixa inter stercorea supplex
 Exorat Dominum, succurrit ab æthere clemens
 Mundi opifex Deus, actutum geminata rependit
 Iob bona tot mala iam perpeffo, ditat opimis
 Diuitijs, numero Natorum, Demone vilito.

AEquore demersus, Ceti q; absorptus atroci
 Ore Ionas exclamat ab aluo piscis acuta
 Voce, Deus mi, mi Deus Israel alme, Deorum
 Optime conser opem fugienti, te precor, ecce

Sum quaecumq; iubes animo complere paratus.

Protinus, à Trino prospectus Numine, & vno.

Ex rapido Ceti vomitur liberrimus ore

Ad tumidi lictus Ponti super eius arena.

Nauseat ob Calis rorum, stomachatur in escam

Celicolam soboles Abrahæ, atq; propago Iacobi,

Ollarum nidere memor, non allia, cypas,

Atq; pepones oblita in Pharaonis amaro

Servitio: clamat Moses dux plebis oborto

Ad Dominum fletu: subito numerosa per Æthram

Turma Coturnicuri cingit fortissima Inde

Castra, adco, vt siqui vellent, utraque tenerent

Absq; errore manu volucris secus ora volanteis.

Legifer hic noster BENEDICTVS vt aspiciet esse

Quinq; modò panes Monachis, ne murmur in arcto

Cænobio fieret, querulos solatus edentis,

Ad mitem volucrum altorem, pecorumq; benignum

Pastorem supplicis properat, rem ex ordine promit,

Paupertatis opem lachrymis deposcit amaris.

Mane serenato, ò mirum, videt ante sacrati

Cænobij limen bis centum vasa farine.

Quisquis in grummas fuerit dilapsus acerbæ

Vitæ huius miseræ, ac fragilis, Mundiq; procellis

Obrutus, aut telis Satanae traiectus acutis,

Fisus ad æthereum suscollat lumina Regem,

Et quibus emoritur, denudet vulnera mentis,

Corporis, immo utriusq; sicut miser vlcera supplex.

Vota, preces gemitus, lachrymas, suspiria, voces

Offerat altisonas Domino, mibi crede, leuamen

Sentiet è Calo mentis vel corporis ingens.

Nocte abbas gelida, somno dum incumbitur alto,
 Quo monachi fabricant ordine claustra, docet.
 Nocte Satani memorat sopitis spectra coloris,
 Cur nequit hæc monachis vir memorare pius?

ARGVMENTVM VITÆ SEXTVM DECIMVM.

A Bacuch delaturus Danieli prædiū, nec corporis grauedine depressus, nec Carceris veſte abactus, in Leonū Lacū intruditur. Nil mirum, si ſpiritualis Homo, ac Deo plenus Paſtor, nocte intempēſta, Anxur venit, & in ſomnis, vt pollicitus fuerat Abbati, Monasterium cōſtruendum examuſſim depingit.

V I T A

*RE quod arguto diſtinxit corpore
praſens,*

Cænobium ecce abſens vultu per inania pingit

*Sōnia Nurſinus faber, enotat Atria
Cellis*

*Iuncta ſalutiferis, ſacram prius inſtruit Ædem.
Somnia ne credas, inquit, quia vana, Iosepho
Iudice vera puto, ſeu qui Pharaonis in aula
Interpres ſpectri fuit, aut qui virginis alma
Ductor in Ægyptum Herodis ſeceſſit ob iram.
Vana puto, ſi vana tibi BENEDICTVS inerti
Peruigil aſſereret, dubitas ne grauedine carnis
Hoc fieri? aut lenitate ſua, qua Spiritus egit?
Spiritu age immortalia, ſed mortalia carne.
Ocyus hoc tantò BENEDICTI Spiritus almi
Effecit, quantò melius non carne, ſed ipſa*

U

Mente

*Mente opus ostendit pura BENEDICTVS alūno,
Et qua promisit Monachis accessit in hora.*

MORALE SEXTVMDECIMVM

Argumentum.

VARTAE sunt somniorum causæ, plerumq; DVS futura dormientibus per somnia reuelat, immittuntur sæpe somnia à tenebrarū Principe, læpissime ex corporis grauedine, vel ex ijs, quæ vigiles cogitauimus, phantasmata in somnis commouentur.

S Omnia sæpè Hominum menti DVS indidit alta.
Nocte soporifera Baltassar, & eius in auras
Elatu Pater vltra Hominem Pecus inter agrefleu,

Syluicola s;q; Feras longè dementior omneū,
Sensu, inquam, non corpore Brutum. somnia nocte
Viderunt intempesta sub imagine rerum,
Diuersa, quorum Daniele interprete, norunt
Sensus. Quid verò mirum si Pastor in Anxur
Urbe soporatus BENEDICTVM cernit opata
Nocte sibi in somno fabricam signare struendi
Cenobij? constat Nursino interprete factum.

Somnia si fuerint bona, sunt à Patre superni
Luminis, exhibarant vigilanteis, tedia pellunt,
Et nimis oblectant Homines memorata per horas.
Si mala sunt, sunt à tenebrarum Principe, terrent,
Ac truculenta parant phantasmata plena pauore,
Plenaq; terrore, illecebrosa, petulca, superba.

Te nunc Pontificem Summum, nunc somnia Regem
Te statuant magnum, quandoq; videris Agrorum
Cultor, & interdum turgentis Nauita Ponti
Naufragus, interdum victor petis ocia Portus.
Sæpè Puellarum chorici te somnia iungunt.

Sapient

Sapius à Cane, ab Vrso inuasus, in Arbore secando,
Ficedulaſq; manu pinguentis aucupor vna,
Atq; alia conor teneras decerpere ficus,
Hinc ruo, diffugiunt volucres, fructuſq; labascunt,
Iſſe meum Lapidis impingo caput, offaq; frango.
Somnia ne paucas, vt vana, & inania ſperne.
Ditior in ſomnis Craſo locuplete videbor,
Pauperior Codro inuenior, mendicior Iro:
Schaenobates, Pollinctor Alyptes, Geſſiculator
Esſe aliquando ſomniat is, qui Rex in eodem
Electus ſomno, tam Equitum, quàm caſtra mouebat
Nunc Peditum, ſtriſtis Regno dominatur habenis.
Somnia quis neget eſſe dolosa quis horrida viſu?
Optima ſiquis habere exoptat ſomnia, quicquid
Cogitat, ante Dei vultum decernat acuto
Iudicio, nec ab ore vomet quandoq; neſandum
Eloquium, nec opus peragat, quod ledat amici
Lumen, & id ſeciſſe pudet; nam ſepe futura
Noſte ſuas ex his radices ſomnia carpunt.
Tu quibus occurreſ liber ſi veſpere flexus,
Et crucis armatus vexillo pectora, frontem,
Ora, Deo grates referas, quòd luce Diei
Elapſa, ſua que eſt bonitas pia, te ſub amoris
Axilla protegit ab atra Demonis ira,
A fluxa carnis petulantia, ab arte dolosa
Atundi huius, ſicora iterum, te nocte ſequenti
Protegit à Satana inſidijs, à carnis amara
Illecebra, noctemq; ſinat ſine crimine labi.
Cuſtodiq; tuo Grabieli mandet ab alto,
Te, rutilante die, tueatur ab Hoſte maligno.

Egrediuntur ab aede sacra surgendo puella
E tumulis Christi pane morantur ibi.
Nil magis inframat linguam, ac maledicta coerces,
36 Quam Christi panis, quam cruor eius olens.

ARGVMENTVM VITÆ DECIMVM SEPTIMVM.

DVabus sacris Virginibus cuidam viro religioso detrahē-
tibus honestus Pater sub Anathemate comminatus est.
mira res, mirabilius Anathematis Sacramentum. Cū mi-
seræ Virgines vita excessissent, & in lacris essent tumultæ,
quoties CHRISTI Hostia à Sacerdote eleuaretur, toties
pauperculæ egrediebantur de Tumulis suis. Quod cum
venerabili Patri relatum esset, statim Nutrici earum obla-
tionem dedit, vt eam, pro earum requie immolari faceret
Domino. quo piè, & religiosè effecto, Virgines illæ nun-
quam ampliùs ex ipsorum Sepulchris exierunt.

V I T A

*Rob vetula, paruo celerant cum mu-
nere Patrem*

*Visere Nursium, sistunt sectus ostia
gressus,*

*Dum sapiens referat BENEDICTO
Ianitor acrem,*

*Quo cruciantur anus tremula sub mente, dolorem.
Mercedem petit obsequium, benefacta perenneis,
Exqui-*

Exquirunt grates, ratio parat aqua labori
 Præmia. pro pudor, antiquus probra Ianitor atra
 Audit ab Ancillis merito pro munere sacris.

Quo decet enitor studio, mi Pastor, in huius
 Commoda Cœnobij, sed anus me iuncta Puella
 Garrula linguaci sannis seclatur amaris.
 Est anus Hydræ mihi, Iuuenis mihi sauior Angue.

Mirror, ait senior. lingua nil peius iniqua,
 Si bona, nil melius, peniti prænuncia cordis,
 Qua superos laudare licet, qua nostra fateri
 Crimina, qua gerras, et anileis spernere nugas.

Extumulantur Humo Moniales iure procaces,
 Dum pius exclamat clamore Diaconus alto,
 Exeat hinc, qui non communicat, unde Sorores
 Ha nituntur eis requiem curare perennem.

His Pater horrendo minitans anathemate viuis,
 Defunctas sacro libamine sistit in Urna,
 Vipereis qua praua struunt cœnuicia linguis,
 Enthea suffannant verba, et pia gesta bilingues.

Mira Patris virtus, Patris celebranda potestas;
 Linguaceis rigido monitat sermone Puellas:
 Quas velut affectas Anathemate pronomit à se
 Sarcophagus, sacro requiescunt corpore IESU.

Nil mireris Homo, requiem quòd victima IESU
 Virginibus tribuat, roseo si tetra cruore
 Crimina deterisit Proavis spoliauit Auernum,
 Atq; Patrum spolijs rutilum ditauit Olympum.

MORA-

MORALE DECIMUMSEPTIMUM

Argumentum.

Qui non offenderit in Lingua, hic perfectus est Vir. Qui moderatur linguam suam prudentissimus est.

*Lingua licet membrum parua inter membra pusillum,
Labile, molle sit, ossa tamen fortissima frangit,
Opprobrijs lacerat, sannis deridet amicum*

*Sape suum peius quàm inimicum, seminat inter
Fratres dissidium, conuicia, iurgia, liteis,
Bella, nisi hanc freno rationis, & arte sagacis
Ingenij moderere, lupato stringe timoris
Diuini, flammisq; Inferni ardentibus, arcta
Corripi sub taciti censura gutturis acri.*

*Lingua quid infrænis det, eo quod, Patre monente,
Virginibus successit, babes, Anathema minatur,
Non effulgurat Antistes, tamen extumulata
Mox misere sacra discedunt Æde, Leuita
Mystica dum Populo depromit verba fidei.
Exeat hac, qui non communicat Æde profanus.*

*Tu modò non præcepta Patris, sed nuda paucesce
Verba, valet multum CHRISTI vice in Æde præesse.
Qui vos audit, ait, me audit, qui despicit, inquit,
Vos, me despicit, exurendus ab Igne flagrantis,
Ardentisq; Gehennæ pulsus ab ætheris arce.*

ALIVD MORALE

DECIMUMSEPTIMUM

DE triplici Lingua, & de eius effectu, & moderamine, metro Elegiaco perpulchrum.

Lingua bona est membrum cuncta inter membra, modestum,
Pacificum, verax, mite, fidele, pium:
Ipsa Deum laudat, benedicit, adorat, & audit,

Prædicat, extollit, placat, honorat, amat:

Conciliatq; Homines, quo seruet amore sub vno
Fœdere, quo scandant cœtera, pandit iter.

Lingua mala est membrum varia inter membra petulcum,
Belligerum, mendax, vile, rebelle, vagum.

Lingua bona est, nihil esse putat præstantius inter
Membra, mala est, nihil est turpius inter ea.

Illa tuum tollet corpus super Astra beatum,
Hæc tua Tartarico membra sub Igne premet.

Veb duplici corde, aut Homini veb, qui ore bilingui
Bella inter ciuicis miscet acerba suos.

Tertia lingua est, qua nihil est crudelius, vrbeis,
Oppida, rura, Domos vastat, & æquat Humo;

Scindit amicitias, odium cum lite propinat,
Irritat miteis ad probra, ad arma Viros.

Omnis origo mali fuit, est, erit inter Adami,
Atq; Eux sobolem tertia lingua procax.

Filius hac Patri insidiatur, & hac Vir in iram
Excitat Vxorem, Vir cadit, Vxor obit:

Filia contemnit Matrem, Soror improba Fratrem,
Et niger ingenuo Verna repugnat Hero.

Manat

*Manat ab ore uno Mel cum Felle, heu pudor ingens,
 Grandescelus, crimen nobile, turpe nefas.
 Nunquid ab irriguo distillat Fonte & amarę,
 Et perdulcis Aquę Riuus in ora Hominum?
 Sermo opportunus melior, quàm Gemma, vel Aurum,
 Importunus alit tędia, damna, iocos.
 Omnis Adulator, Pestis velut atra sugetur
 Abs te; Virus enim nutrit in aure tua.
 Verba susurronum placidas admissa per aureis,
 Sirenum cantu deteriora putes.
 Sit lepor in verbis, absint mendacia fannę,
 Nugę, & erunt verba hæc sacchara, mella, sapę.
 Talis erit quisquam, qualis (mibi crede) loquela
 Eius; ab ore suo noscitur omnis Homo.
 Non aliud fari poterit prænuncia cordis
 Lingua, nisi quod ei cor dat, & ipsa capit.
 Nouerit effari benè, qui benè nouerit ori
 Ponere fræna suo, qui mala verba tacet.
 Omnia ne dicas vni, sed vt expedit, ore
 Quemq; pio refice, & more serentis age.
 Obruitur semen, nisi sparseris omne per arua
 Vndiq; sic sparsum proficit in decuplum.
 Quisq; loqui poterit, Lima si verba poliuat,
 Ut pietate sonent, vt DEI amore flagrent.
 Mutua succendunt iram mala verba furentem.
 Quę lepidò premitur fame, vt Ignis Aqua.
 Dum furit ira, irascentis tu cede furori,
 Fulgur enim est magna cum ditione furor.
 Siquid habes, quod habere alios iuuet, offer aperto
 Pectore, & ignaros, quod licet, vltro doce.*

Garrule stulte sile, sileat blanditor, & omnis
 Detractor, quorum Lingua pudore caret.
 Nam modicis sapiens verbis cognoscitur, amens
 Cum sari aggreditur, quis sit, ab ore scies.
 Quæ quandoq; oculis vidisti, conde sub imo
 Pectore, ne moueas iurgia, & arma pares.
 Sine loqui studeas bona, sine tacere maligna,
 Sæpe loqui nocuit, sæpe tacere iuuat.
 Simplex esio Columba, ut nullum fallere tentes,
 Ne me aliquis fallat, pronidus anguis ero.
 Fallere, seu falli scelus est commune fideli
 Christianicole, qui omnes debet amare pareis.
 Os quicumq; suum custodit, opima sub Astris
 Munera suscipiet, sed meliora super.
 Os prauum Lingua infrenis, labia vda veneno,
 Hic, & in Inferno flagra cruenta luent.
 Os gratum sine blanditijs, sine murmure Lingua
 Grator, absq; dolis labra fluent a saui.
 Dexterâ pennatis transfigit membra sagittis,
 Lingua cruentatis conterit ossa labris.
 Lingua super lata est, subter distenditur arista,
 Vt sermone DEI verba profana fuges.
 Dulcia guttur amat, nares pascuntur odore,
 Lingua dolos, nugas, murmura, probra colit.
 Quæ bona si fuerit, nullum est in corpore membrum
 Dignius, ipsa Homines laudat, honorat, amat.
 Si fuerit chamo rationis recta, timore
 Excita diuino, nil tibi obesse valet.
 Quæ tibi non prosunt, miscere negotia noli,
 Quàm sit in exiguo res tua cerne penu.

Probfacinus, quæ clausa Homini sunt gesta fateri
 Mox vulgo, grauibus discutienda viris.
 Siquis erit bonus, hunc commenda, si malus, ore
 Hunc hortare pio, sit bonus, vnde malus:
 Nam vitia alterius si suffers, mox tua fiunt,
 Redde bono laudes, compatiare malo.
 Dulcia si stomacho propinas vina, propinas
 Fercula grata ori, Lingua quid atra vomit?
 Turpia non tantum auditu, quam fætida sensu,
 Verba rescerta dolis, & truculenta minis.
 Lingua ferox; Lingua humano spoliata decore;
 Lingua Canis morsu, dignaq; dente Lupi:
 Nuncia si cordis facta es, cur nuncia prauis
 Es verbi potius, quam boni? iniqua sile.
 Est index animi sermo, si vera, pudica,
 Recta, & honesta refert, aure tu utraq; cape:
 Si mala, falsa, inbonesta, procacia, blanda, dolosa
 Nunciat, aure audi surda, inhibendo fidem.
 Lauda hominem parca, in nullum conuicia prome,
 Ne tua denudet crimina lesus homo.
 Quæ iacis in Lapidem tela, in te sæpe retorques,
 Teq; feris, alium non feriendo Virum.
 Auribus utaris potius, quam lingua in aperto
 Concilio, in causis pauca loquere tuis:
 Pauca loquere tuis in causis, iusta, & honesta,
 Quæ grauitate simul cum ratione micent.
 Scito senum esse loqui, teneramq; docere iuuentam,
 Quam decet à cunis discere dicta senum.
 Sæpe loqui nocuit, nusquam tacuisse pigebit,
 Ergo sile, aut dic tu bona, recta, pia.

Bubalus attrahitur nare, ut per cornua Taurus:
Linguae humilis filo ducitur altus Homo.
Omnis origo mali (mihi crede) est tertia Lingua,
Triplice ni freno tu modereris eam.
Nobilis est animi tacita contemnere lingua,
Contemni, sannas spernere, damna pati.
Magnanimus si aliquis fuerit, quis obesse parumper
Audet ei? qui omnibus placat amando viros?
Sponte reo indulget, cum vlcisci posse videtur,
Vindictam censet, parcere velle reo:
Gloria grandis erit leso, victoria maior
Hosti si proferat, ledere quem potuit.
Lingua Deo psallat, superos benedicat in Orbe,
Et super Orbe Homines laudet, honoret, amet.

Finis tertij Voluminis.

QVARTI VOLVMINIS
VITAE D. BENEDICTI ABBATIS
COMPENDIVM.

XILIT ex Vrna defunctus in ade
parentum

Frater, & accepto sacro, vestigia si-
flit.

Cænobium fugitat Monachus, videt
ore trifauci

Angue sub atroci Satanam, redit impiger illuc.

Corripitur morbo Iuuenis sordente, precatu

Prasulis, vt Naman vatis prece, mundus inhaeret.

Dans Inopi Nummos, olei BENEDICTVS ab aula

Deiectat phialam, vacuumq; repensat Oliuo

Doliolum viridi, Medici sub imagine tetrum

Increpitat Satanam, Monachū quoq; soluit ab atro

Ipsius aggressu, Zallam monet esse benignum

Erga inopes, visu truncato fune coloni.

Excitat exanimem Puerum, redditq; Parenti

Incola-

In columem, Mosi veteris præconia Legis,
Atq; noua, intexens CHRISTI paradoxa sub uno
Indice, vera canit Monachi exemplaria vita.
Destinat ad Gallos Maurium, transmittit in oras
Trinacria Placidum, celsa sub Turre Sorori
Se Pater adiungit: Virguncula, fratre negante
Nocte morari una, lachrymis perfunditur, imbreis
Elicit, ac ventos, tonitrus, fulgetra, sagittas,
Impetrat, & Cælo inuitum tenet auspice Fratrem;
Post triduum innixus Specula super Astra Sororis
Fre animam cernit BENEDICTVS more columba,
Fratribus unde iubet Corpus deferre Casino.
Sub solis radio collectum prospicit Orbem,
Ac Germani animam rutilante sub Igne tuetur
Angelicis deferri vlnis super athera claram:
Qua fuerat stulta, egreditur Muliercula prudens
Ex patris rupe. extremam dum funeris horam
Affore prospectat BENEDICTVS, in Æde Ioannis
O quàm deuotè Fratrum inter brachia spirat.

Interit ad monitum rediens vir amore potentum,
Quem vomit urna, sacro pane quiescit iei.
Qui redit ad Christum, Christus complexitur sinu,
Non fugat, effuso sanguine parit sum.

VITAE
 BEATISSIMI
 BENEDICTI

Monachorum Patriarcha Sanctissimi,

TVM SOLUTA ORATIONE, TVM VA-
 rio metri genere emodulatae.

VOLVMEN QVARTVM.

ARGVMENTVM PRIMVM
 in Primum vitę articulum.

POSITO super Monachi cadauere sacrosancto CHRISTI
 corpore, cadauer illud non euomitur amplius ex Humo,
 sed Sacramenti virtute, Patrisq; prece humi quietum, & sta-
 bile requiescit.

VITA

*E*xcutit à ceruice iugum, vt Suis sordi-
 da cæno

*N*ititur inuolui, Claustrum fugit,
 ima Parentum

*T*ecta subit Monachus, tenero sic
 paruulus auo,

Vt minor ingenio, Mundum praponit Eremita.

*V*indice quem Cælo rapida mors fauce voratum

*T*artarco immerfit Pelago, tumulatus ab vda

T

Extu-

*Extumulatur Humo, Claustrum qui liquit amœnū
Absq; Patris venia, Genitricis amore coactus.
Hac dum res agitur, celerant post fata Parentes
Profusi lachrymis, Nursino cuncta retexunt.
Ille sacrum CHRISTI corpus super eius apertum
Apponi pectus iubet, ut requiescat in Vrna .*

MORALE PRIMVM

Argumentum.

SINITE mortuos sepelire mortuos suos, tu autem sequere me, dicit Dominus; Qui diligit Patrem, aut Matrem plus quàm me, non est me dignus.

VIPatris affectu trahitur, Genitricis amore
Allicitur nimio, caueat, ne terga p Parenti
Omnigenum vertat, Terra, Maris, atq; Polorum
Æterno Regi proponat vtrumq; caducum,
Mortalem, miseram, fragilem, sub imagine fumi,
Vmbra, seu Bullæ e, migrantem mortis in atrum
Guttur, & in fauceis Satanae bacchantis apertas .

O quot amore Parentum dimisere cucullum,
Canobium liquere, iugum suauē, & leue pondus
Cernice excussere sua, quos Mundus abhorret,
Quos C RISTI nutu Domus effugat ampla Parentum
Fædi fragi, infelices sunt, vt Apostata iniqui .
Hi sibi sunt odio, Mundi derisio, Amicis
Fabula, ridiculum Monachis, deforme Propinquis
Spectaclam: melius fuerat (mibi credite) ceptum
Relligionis iter nunquam carpisse, quàm ab illo
Digressus qui iter Satanae, fastigia seclis,

Ille-

Illecebras Carnis scēdetur fronte fricata.

Iam meminisse iuuat CHRITI sermonis, & eius

Consilij, quo inquit: mea qui vestigia gliscit

Scēlari, amplexa primùm Cruce, cum Patre Matrem

Dimittat, quia qui Patrem cum Matre veretur

Plus quàm me, non est me dignus, & inquit Ephebo

Intumulare Patrem cupienti, corpora linque

Mortua defunētis sepelire Affinibus, vltro

Tu me imitare pari gressu, Crucis arma capessens.

Infelix quicumq; DEI detractat honestam

Militiam, Terris viuit mendicus, & ager,

Atq; miser, vel ab ense, vel atro fulgure nectus,

Tartariciq; vltus flammis vlulabit in zuum.

38
Claustra puer fugiens Satana sub pelle Deaconis
Obuiat, ac tremulo in claustra pauore trebet.
Sape, quod exhorret, repetit celer agnus ouile,
Non canis offuso, sed ieritate lupi.

ARGVMENTVM VITÆ

SECVNDVM.

Deserenti Claustra Monacho teterrimus Draco apertis
faucibus occurrit, quem præpete cursu in Claustra præ
timore redeuntem Pastor bonus læto vultu æquè excipit,
atq; Agnum à Lupi dentibus fugientem.

V I T A

VO ruis, ò profuge? an scdam, Canis
instar, orexin
Appetis? an Sodoma suspiras cerne-
re flammâs?
Stiua premit dextrâ? Quid ar atrû
spernis? aperto

Glutiet ore Draco te, ab Olympo extrudet in orcû.
Vt Leo magnanimus, Bello grassatur iniquo
Damon, & arguti insidiatur more Draconis.
Lubricus ò quantum est Anguis, nisi vertice trunco
Aduerferis ei, totus per viscera serpit.
Corripitur, quicunq; caput non atterit Hydra,
Nec sequitur Patris monimëta, en, quë trahit extra
Claustra, vorare serox Hostis fludet ore trifauci:
Hic velut Agnus adit caulam, in seclãte Dracone.

MO-

MORALE SECVNDVM

Argumentum.

IN hoc totus incumbit Dæmon, vt Monachus Patri suo abscondat cogitationes suas. infranat enim eum, vt fessor Equum, ad currendū, ad saltandum, ad omnia, quæcunq; voluerit, dirigendum.

Impius ecce fugit, nullo insectante, & relinquit
 Canobium, à nullo tractus, nisi praua, & iniqua
 Improbitate sua pulsus, Patris absq; deserti
 Consilio, fugitat persuasus Dæmonis astu,
 Quem propè Canobij limen videt ore patenti
 Postibus innixum tetri sub pelle Draconis.

O miser, experti Patris documenta perhorres,
 Et celeri Satanae sequeris vestigia gressu?
 Officit ò quantum Puerò celare Magistro
 Dæmonis insidias, oblectamenta fouere
 Carnis, & illecebras Mundi perquirere vanas.

Nil magis Infidiator amat, quàm claudere alieno
 Velle os Discipuli, ne experto aliquando Magistro
 Denudet cordis curas, & ab Hoste dolofo
 Infusas, & ab obscena prurigine carnis
 Allectas, vt Equum fessor calcaribus vrget,
 Franato ore lupato, Homines sic impius Hostis
 Occlusis labijs agit, quocunq; libebit.

Tu, quibus opprimitur pectus fastidia, curas,
 Tentamenta Patri fateare, & ab ore venenum
 Euome lethiferum, propinante Hoste maligno,
 Illecebra carnis, Mundiq; sauroe dolofo.
 Totus in hoc vigila, ne ater caput Anguis in imo
 Corde tuo figat, quod si defixerit, omne

Corpus

Corpus ibi trahit, & retrahi nequit absq; labore.
 Tu caput extrunca Anguis cum Crucis ense, sagittis
 Atq; precum iaculis, technas illius honesto,
 Expertoq; Patri pura mox mente reucla,
 Non duplici corde, aut fucatis dicitis verbis;
 Cor ita ei referare velis, vt cum tua cernit
 Lumina, cor totum videat, vel siquid in eius
 Occulitur latebris agnoscat non minus ipso
 Corde, sciat, quot verba spuit, quot perficit acta,
 Quotidie, quot agit vestigia sic die, vt atra
 Nolite Patri numeret pariter phantasmata fido:
 Verus hic est Monachus, mala qui tutus vtraq;
 Dormit, alterius tergo, quem sorte gerebat
 Imposuit fascem, vitam sub Patris honesta
 Censura transexit humi, super athera victor
 Euadet triplici redimitus tempora seruo.
 Nam Pater (vt fas est) rationem reddet in hora
 Iudicij extremi pro illo, quem rexit alumnum
 Ante Dei Vnigenam, ante senatum vtriusq; Polorum
 Cardinis, ante Hominum catus, coramq; malignis
 Spiritibus, tunc liber erit, quicumq; lubenti
 Hec animo fecisse audit, testante Magistro.

39 *Baruchus ante Patris plorat vestigia fractus
 Morbo elephantino, Patre precante valet:
 Nulla adeo est truculenta lues, ut supplice uoto,
 Ac prece lugubri non queat esse procul.*

ARGUMENTVM VITÆ
TERTIVM

Non herbarum succo, nec Aromatum specie Iuvenem Ele-
phantino affectum morbo noster sanctissimus Medicus
incolumē reddit, sed lachrymarum collitio, atq; Orationis
antidoto.

V I T A

*Ab Elephantina toto iam corpore sor-
det*

*Parvulus, ante Patris vestigia liber
acerbo*

*Abscedit Morbo, flavescit purior
auro,*

Ac nitido longè vitro expurgatior albet.

Omnibus auxilio est, humili si corde rogetur

*(æli opifex, Mundi fabricator, & Equoris alti
Conditor, ò mirum, nitido Pater ore precatur,*

Et tabo Puer absterfo, fit, ut alba Columba.

Qui prius horrendo putebat odore per auras,

Ut floreta, eius redolent coma, guttur, & artus.

Carne Puer fragrans, Anima mage spirat odore,

Mille Patri grates habito pro munere soluit.

Z

MO.

MORALE TERTIVM

Argumentum.

Homo natus ex Muliere repletur multis miseriis, & nunquam in eodem statu permanet, nisi in eo innitatur, qui eum creavit, & redemit Sanguine suo.

Quam sit Homo miser, & quam eger sit Matris ab aluo,
Quos subit à Cuniis, morbi testantur acerbi,
Et varijs, sordente Parentum labe profecti.

O Patris ingluvies, ò Matris amara voluptas,
Nos quibus inficimur, tam anima, quam corpore nati,
Concepti immo prius sub eorum seminis æstu.
Hinc citharædus ait David Rex voce sonora,
Et querula, en conceptus ego sum labe profusus,
Et mea me Genitrix peperit cum sorde reatus.
Obrutus illuvis cæni lob à capite vsq;
Ad calcem, plagis lacernis, succlamat oborto
Fletu: Homo, quem Mulier gignit, sub tempore viuit
Exiguo, ærumnis varijs obnoxius, æquè
Flosculus egreditur, fugitat vclut umbra, in eodem
Ecce gradu nunquam persillit, sospite vita.

Morbida vita Hominum: progressus ad impia mortis
Brachia, militiq; pugna, & cum carne duellum
Est anima dirum, nec enim, quod spiritus optat,
Vult caro, sed contra; suspirat inesse supernis
Spiritus, ima caro desiderat ocia, luxum,
Diuitias, pompam, præludia, gaudia, fastus.
Hinc præco CHRISTI Paulus Crucis armiger inquit:
In salix ego Homo, quis ab hoc me corpore mortis

Asseret

*Afferet? baud, quod ego volo relictum, sed, quod ego odi,
 Perficio prauum, delector Lege Dei intus
 Ex anima, sed ab obscena, petulantis, auaræ
 Carnis iniqua lege allectus ad eius amarum
 Obsequium trahor inuitus, miser absq; superni
 Numinis auxilio coniector in ora Gehennæ.
 Tu modo non tantum carnis contagia queras
 Tergere, quantum animæ morbum, quo corporis ossa
 Elanguent; unius Adæ culpa omnis ab alio
 Matris Homo exoritur miser, & mortalis, & æger.
 Nam Patris æterni Verbum sub imagine primi
 Peccatoris Adæ versans cum prole Iacobi
 Antè animæ morbum soluit, quàm corporis artus
 Reddidit incolumis, veluti sacra pagina cantat.*

Quos debet solidus grato percoluit amico
 Pauper, agente illi murrera digna sent.
 Non murrera, non ente pater lucratur agenti
 Post biduum nummos, sed locupletis prece.

ARGVMENTVM VITÆ QVARTVM.

Quendam Virum egregium alieno ære grauatum Trapezita, Thesaurariusq; Cæli BENEDICTVS eo amoris affectu absoluit, quo pecuniam meretur diuinitus inuenire:

V I T A

*D*ives erat virtute Heros, pauperri-
mus inter
Nobilium proceres, duodena sub ara
ligatus:
Hic venit ad CHRISTI campore, fle-
tibus ora

*Irrorat, quo eget argentum, præponit Amico.
Quem Pater afflictum cernens solatur, & omneis,
Quos debebat hero Solidos sine sænore sumptos
De locuplete Poli Thesauro soluit egenti
Post biduum, nec non alium pro sumptibus addit.
Ridiculos quandoq; viros facit indigæ rerum
Paupertas, sed amore Dei complexa opulentos
Mox Homines reddit: quid ei vsquam defuit? alti
Est Cæli domina, est Thesauri clauigera Orbis.*

MORALE QVARTVM Argumentum.

Superbis Deus resistit, humilibus dat gratiam. Qui se humiliat, exaltabitur, & qui se exaltat, humiliabitur.

Deprimis

Deprimis elatos, humileis super auia Cali
 Culmina sustollit Mundi Moderator, & Autor
 Omnigenum CHRISTVS, Sapientia Patris, & ante
 Et post secula cunctipotens, benedicta MARIÆ
 Virginis intactæ soboles, pro nostro, & Auctorum
 Crimine sic nata in Stabulo, vt Crucis arbore clavis
 Suffixa aratis dependet mortua, prono
 Vertice, spinata fronte, hasta pectoris fosso,
 Traiectis ferro pedibus, manibusq; foratis
 Complexura humileis, geminata datura misellis
 Oscula Christicolis, expectatura grauatos
 Flagitijs, vt onus scelerum, quo spectat amore,
 Deponant, & ad ipsius vertantur aperta
 Brachia, transfixum sugant lacus, vnde salubris
 Sanguinis vnda fluit laticis commixta liquore,
 Sanguinis, vt pretio redimamur ab Hostis iniqui
 Seruitio, vt laticis riuo contagi a carnis,
 Atq; anime labem tergamus sospite vita.
 Hæc humilis virtus, virtutum Mater, alumna,
 Et custos, qua quisq; sibi vilescit, & ante
 Aeternum Regem tantò præcelsior ardet,
 Quantò illius amore nitet dei celsior, atq;
 Inter mortales longè despectior omneis.
 Hanc Patris ingeniti vnigena, æternaleq; verbum
 Ex stellante Polo elapsam per virginis aluum,
 Sub peccatoris facie, sub imagine Serui
 Factus Homo mortalis, qui prius ante coruscos
 Calicolas nitet immortalis, in huius opacis
 Exilij latebris vsq; ad Crucis, ac necis aram
 Dilexit, custodiuit, protexit, amauit,

Seffanteisq; illam palma viridantè coronat,
 Et prope se locat, Angelicoq; extollit honore.
 Clamitat è terris Cæli regina MARIA,
 Intemerata Dei genitrix, & humillima virgo;
 En Domini Ancilla, ò Gabriel, mihi fiat, ut ipse
 Depromis verbum: quo dicto, concipit alma
 Primigenam Regis superum, Maris, Ætheris, Orbis
 Artificem culpa moriturum Patris Adami,
 Et nostro eiusdem Natorum crimine natum.
 Grande Dei Numen mirans Abrahamus, & amplam
 Ingentemq; suam ruditatem clamat ab imo
 Corde, humili voce ad Dominum: Cinis ecce sum, & ater
 Pulvis ego, qua fronte ad te loquar, ò Deus autor
 Oris, & eloquij, æterne, immortalis, Olympi,
 Tellurisq; opifex, cuius sunt omnia verbo
 Facta, ornata, atque in sese destincta adamusim?
 Hinc meritò spondetur ei, velut ætheriæ astra,
 Stirps tua erit grandis numero Maris instar Arena,
 Inq; tuo cunctas benedicam semine Genteis,
 Quæ citra, ultraq; Oceanum prope Littora degunt.
 Vermis, ait David, sum, non Homo, fabula Plebis,
 Opprobriumq; Hominum, derisio Pubis:
 Attamen aure hausit patula, de ventris, & alui
 Effragante tui fructu super omnia Regnum,
 Atq; tuum Solium ponam dititione perenni.
 Efflo humilis, quicumq; cupis super Æthera tolli;
 Nam Deus elatos sternit, subsannat, & odit,
 Nec sua terrigenis largitur dona superbis.

AR.

Lucila vir libans acorita ex vertice plantas,
 Usq; scetet lepra, quæ prece Patris abit.
 Nulla magis medicina iuuat, quam oratio pura.
 † Tum melior, lacrymis si madefacta roget.

ARGVMENTVM VITÆ QVINTVM.

SECTATOR CHRISTI BENEDICTVS Iuuenem varietate cutis, quasi lepræ contagione profusum, non, vt Elifæus Iordanis aqua Leprosum expurgauit Naaman, emundat: verum summo manus tactu, tam facile illum cædidat, quàm Magistri sui IESV morem deuotè lectatur.

V I T A

*S*indere liuor edax, tuq; insidiosa cupido,

Rumpere: cur frixis feruent aconita rubetis?

A crine ad crinem Lepra caluescit Ephebus,

Proh pudor, à viro cum non sit atroce peremptus.

Tangitur, ò Naaman Syre, tãgitur hic Patris almi

Contactu, & morbo, velut anguis pelle, nouatur.

Tu Iordanis aqua perfunderis, vnde nitescunt

Æthiopes, vt olor, Pardus cute discolor albet.

O feritas Hominum truculenta, ò sana voluntas;

A 4

Quis

*Quæq; suas mulcent species animalia, solus
Est Homini Lupus alter Homo, quæ ex ordine rerû
Grata Deum natura Homini fore iussit Amicum.*

MORALE QUINTVM

Argumentum.

N VLLVM est adeò facinorosum crimen, quod **CHRISTI** Sanguine non diluatur. Cor contritum, & humiliatum **DEVS** non despicit.

Nepha velut corpus temerat, sic crimina totam
Insiciunt animam, cuius contagio **IESV**
Sanguine diluitur, non Hirci rore cruoris,
Aut cinere exuste vitule, aut Genitoris aquarum
Oceani fluctu, totum fluitante per Orbem.
Hic **CHRISTI** cruor est adeò sacer, ac pretiosus,
Vt minima ipsius stilla ex uno omnia Patrum
Flagitia, ac nostrum crimen detergat in ævum.
Tu, quoties peccasse doles, conuertere supplex
Ad Dominum, diro suffixum stipite, suscipis
Exclama lachrymis: Misere mei, misere,
Spes peccatorum certa, ac lux fulgida cæci,
CHRISTE Dei Patris; soboles; sobolesq; Mariæ
Virginis intalle, ex lateris diffunde cauerna
Exiguam laticis guttam, minimamq; cruoris
Diuini stillam, vel vtraq; ex palma, & vtroq;
Ex pede, dulcis **IESV** humanæ prolis amator,
Antidotum, quibus efficiam aut collyria mixtis;

*Ut mea perspicuis obtutibus vlcera carnis,
 Atq; animæ cernens Medico cataplasmate curem:
 Es tua, dum vivo, deplorem vulnera fletus
 Pro fluuio contriti animi, mentisq; dolore.*

Vas iacit ex specula sanctus, nec fundit oliuum,
Nec vitrum frangit, petra quod icta capit.
Larga facit, quod auara requirit manus, implet oliuo
42 Doha pro p'cula sanctus oliuifera.

ARGVMENTVM VITÆ

S E X T V M.

PAUPERI Oleum petenti CHRISTI dispensator Sanguinis BENEDICTVS Cellerario protinus iubet illud largiri, quo minimè elargito, præcipit sibi phialam Olei deportari, quam manu assumptam ex Cellæ specula foras deiecit; vnde nec phiala frangitur, nec Olei stillula effunditur, & ad Auaritiz pudorem, & largitatis gloriam, exhaustum Olei dolium Oratione, ac si alter Helyas, expleuit vsque ad effusionem liquoris.

V I T A

*Bsequium superis gratum immortalibus, immo
Perquàm terrigenis placidum mortalibus, omni
Si cura, studio seruore fidelis obedi-*

Scr-

*Seruus Hero, si Præceptorem auscultat Alumnus.
 Quam Monachus seruat phialam, deiecit ab alto
 In lapides Pastor, lapidum nec frangitur ictu
 Fictile vas, bibulã nec humum rigat unda liquoris.
 Tunc oleum Præsul tribui iubet omne petenti,
 Hinc prece prophiala vacuum Pater implet Olio
 Doliolum nitido, Monachum monet ore benigno
 Ignarum, sperare docet super athera quicquid
 Terra negat, nec auaritiæ succendier Igne.*

MORALE SEXTVM

Argumentum.

Cupiditas est radix omnium malorum, & Auaritia est Idolorum seruitus. Auaro tam deest, quod habet, quàm, quod non habet; viuit pauper, vt moriatur diues.

QVO magis Hydrops ebibit, hoc minus obruit æsum,
 Ardoremq; sitis, super ignem iacet Olium;
 Sicca per Arua trahit Riuos fluitantis aquarum
 Annis, & accensis fundit fomenta lucernis.
 Febris Auaritiæ nulla medicaminis arte,
 Ni paupertate, erumnis, & morte fugatur.
 Latius hoc cumulantur opes, quo effrena cupido
 Amplius efflagrat cumulare: laborat Auarus
 Pauperie ingenti, viuit mendicus, & æger,
 Vt diues moriatur, & absq; Hæredis honore,

Immemor

Immemor illius, quod ait sapientia Patris
 Aeterni, verbum nostrae sub carnis amictu,
 Conuersans inter mortaleis, inquit Auaro
 Delitiani auido, cupienti viuere vitam
 Sardauapali, vitam exercere suam,
 Atq; Epicurorum genio indulgere petulco.

Stulte, hac nocte tuus rapietur spiritus, & quae
 Seruasti, dic, cuius erunt bona parta labore,
 Fanore, fraude, ioco, sudore, algore, rapina,
 Per fas, atq; nefas, vel equo, vel Naue parata?
 Nam bene seruasses, Inopum si sparsa cateruis
 Thesaurizasses Caelo pietatis amore.

Hic, ubi non tineae, non erugo, neq; Fures
 Erodunt, demolitur, furantur in hora.
 Nunc, cui dimittas, nescis: mihi credito vati,
 Tertius acquireret sortè Hæres, aduena, dement
 Prodigus expendet conuiuens inter edaces,
 Fada inter Scorta, ac lusores inter inerteis.

Frater Auaritiæ morbo confectus oliui
 Abscondit pbi aliam, largo diffusus Olympi
 Principis auxilio, donum pietatis egeuo
 Denegat, ac mitis contemnit iussa Magistrî.

Infelix homo, pauperior Dei amore, & honore
 Canobij quocunq; inope, & quocunq; suprema
 Pauperie fracto, miser, & miserabilis, omni
 Mendico mendicior, cuncti paupere multo
 Pauperior sacro pietatis munere prius,
 Sacrilegus, quod habere inopem vult Pastor Oliuum

Abdis

*Abdis auare, miser, crudelis, inique, rebellis .
 Frater Humi condit, quod in athere tutius esset
 Condendum, mirare Patris memorabile factum.
 Projicit ex alto phialam super aspera Montis
 Saxa, nec effringit phialam, nec spargit Oliuum .
 Non permittit in Æde sacra, quod auara cupido
 Absq; Patris nutu custodit, & absq; fauore :
 Hinc prece pro phiala magnum vas implet Oliuo .*

*Exemplum quàm nobile, si quod habere fidelis
 Vult Monachus, nihil absq; Patris Cruce sumat ab ullo,
 Aut vbi tribuat, proprium, velut acre venenum
 Horreat: hic rebus concessis vititur usu
 Incerto, non proprietatis nomine quicquam
 Possidet, aut fruitur, cui cum sit ubiq; voluntas
 Sic deuota voluntati Patris, vt sibi nusquam
 Velle sit, aut nolle, ex Patre totus pendeat, immo
 Ex eius voto sua temperet acta per horas.*

*Quicquid habet Monachus, Patris vice seruet ad eius
 Arbitrium Monachis commune: quod absq; rigore
 Regulæ, & absq; Patris nutu tenet, inftar auari,
 Sacrilegi, prædonis atrocis, & impij, & atri,
 Ut furtum, prædam, atq; rapinam celat honesto
 Pastori, super hoc Satanae collega talento
 Insidit plumbi, thesaurum seruat iniquus
 Daemon. Quicquid habet Monachus, quod seruet aua
 Mente, animo cupido, arctâ palma, corde tenaci,
 Extrahat à Cella, vt furtum, detrudat ab alta
 Mox specula, ne inftar Schariotis ab igne cremetur*

Tartareo

*Tartarò, mortis pœnas sine fine daturus,
Aut, ut Achan, lapidum tumuletur grandine in Orco.*

Damora dum sanctus medici sub imagine cernit
 Succinctam phialis, quo meat, ulero petit :
 Hic ait, ad fratres meo, tunc fratrem arripit unum.
 43 Uide Patris diro vestire pubus abit .

ARGVMENTVM VITÆ
SEPTIMVM.

Insidiator pacis, odijq; suggestor Diabolus, cui nomine mille, milleq; nocendi artes sunt, seniore[m] Patrem ex Puteo laticem laboriosè haurientem inopinè inuadit, quem Dei minister vt vidit, alapa percutiens, ab eo, ac si percussum e[st] inus Hostem, in Tattata profligauit.

V I T A

*Enu quò, pharmacopola, ruis? Podalyrius es tu?
An Paon? vel opis medica moderator
Apollo?
Ad fratres propero, cuiusq; daturus
aroma,*

*Quo studeant nugis, fugiant diuina per horas
Officia, exacuant odia, insidientur amori.
Nomina mille mihi, vt techna mihi mille nocendi,
Quot phialas gesto, tot aromata cuiq; propino.
Haurit aquam Senior, compotus hypocrisis urna,
Pixide seu fastus, cadit ecce mea arte superbus.
Quo Pater admissio, liquidum per inane furentem.*

Bb 2 Pro

*Prospexit Medicum, Putei secus ora profundi
Aspicit inuasum cruciari Damone Fratrem,
Quem feriens alapa, Satanam protrusit atrocem.*

MORALE SEPTIMUM

Argumentum.

Quid præcellius humilitate? quæ non solum DEVM sibi reddit gratificum, verum etiam omnia Dæmonum Bella debellat, & Angelorum laurea coronatur.

DVM per inane videt piccum tot retia tendi,
Tot Satana laqueos expandi cultor Eremitæ,
Clamitat ad Dominum supplex Antonius, dmi
CHRISTE benigne, redemptor Humi, inflaurator Olympi,
Omnigenum Princeps, quis erit, qui millia mille,
Ac tercentena, inquam, millia tam pedicarum,
Quàm manicarum euadet? vox clamosa per æthram
Tunc reboat: virtus humilis, qua ianua Cali
Clausæ aperitur, aperta; Avernus limina tetri
Carceris erato clauduntur velle per æuum.

*Ira desecuit rabida, bacchatur amara
Bile Satan, clamat Machari, tu dape vinis,
Ipse ego non epulor, tu dormis nocte, ego nunquam
Dormio, tu sacco tellus sub Rupe moraris,
Nudus ego vagor irrequietus, in igne quiesco.
Sola humilis virtus tua me sub obuia Gehenna
Coniicit ora, & te super æthera laude coronat.
Impius inuadens Saulum Satan intima vexat
Viscera, lesides, aurato pelline sumpto,
Psallit, & aptata cithara meditatatur eburna*

Dulce

*Dulce melos, Regisq; emulcet pectora, cogit
 Psalmorum cantu Satanam volitare per auras:
 Non ne, mi boneſte Pater BENEDICTE, repente puſillum
 CHRISTI Tyronem virgæ dum percutis icſtu,
 Extrudis Satanam, diro quaſi verberere taſtum &
 Sæpe crucis ſigno proſiſgas tetra proſundi
 Monſtra laci, in tenuem expelliſ crebrius auras.
 Primo itaq; aggreſſu Satana aduerſare ſurenti,
 O quicumq; eius technas detexere tentas,
 Ne caput introrſum circa præcordia ſerpat;
 Nam totum facile introducit corpus, & inde
 Pellere non poſſis, dum viro te necat atro.
 Debilis eſt inimicus, nullum vicit ab euo
 Abſq; voluntate eius, & abſque ipſius amore.*

Miles ab agricola detorquens paupere nummos,
Hunc laqueo nexum pertrahit ante senem.
Quem procul admirans oculo Benedictus acuto,
Detruncat laqueum, liberat agricolam.

++

ARGVMENTVM VITÆ
OCTAVVM.

QVàm potens pij Patris obtutus, quo & Zalla Gothorum
fœuissimus à feritate Barbarica auertitur, & pauperri-
mus Agricola à laqueo eripitur, quo arctissimè fue-
rat innexus.

V I T A

*Alla, quid Agricolam manibus post
ilia vinculis,
Lethali stimulas flagro? BENEDI-
CTVS opima
Nil ab eo accepit gaza: pauperrimus
agri*

*Cultor aqua tantum, atq; agresti vescitur herba.
Bile furis tetra, quid auare sitiscis? in auro
Spes tibi nulla sit: obtutu qui soluit acuto
Vincla inopi, soluet laqueum, quo Damon obarctat
Te ferus, ut picei Barathro te intrudat Auerni.
Cur fremis armipotens miles spoliator egeni,
Pauperis aggressor? veniam pete ab athere flexus,
Ne superum Princeps celeri te fulgure plectat,
Te vel hiulca voret Tellus, vel sorbeat Equor.*

MORALE OCTAVVM

Argumentum.

VT omnes ex una radice veteris Adæ nascimur peccatores, & noui Adæ CHRISTI sanguine renascimur iustificati, ita vno charitatis vinculo copulamur, vt ad illam æterni Patris gloriam ducamur, ad quam creati sumus.

NIL magis inter mortaleis pietate coruscat
 Humana, qua omnes sumus vnum corpus, & vna
 In CHRISTO simplex anima, & Baptismatis vnda
 Abluti sacra, & fidei compage, & amoris
 Sinceri nodo iuncti, Crucis arma gerentes;
 Vt multi rami ex vna radice virescunt,
 Sic nos vnimur sub CHRISTI Numinis ala,
 Atq; huius clypeo munimur in agmen atrocis
 Demonis, auricomam sperantes hoc duce palmam.

Nos natura pareis genuit, tam corpore pulchros,
 Quàm puros animo vera sub imagine nostri
 Patris Adæ, atq; Eue genitricis, vt aurea cali
 Regna potiremur lati post tedia mortis:
 Infræni tamen ingluuie, cupidoq; Parentum
 Noscendæ studio, atq; rebeli mente in Olympi,
 Terræq; artificem, Serpente interprete falso,
 Nos miseri, infalices, unâ renibus horum
 Inserti, pœnas damus, æflu vt frigore torti,
 Affecti sitis atq; famis prurigine duro
 Angimur exilio, patimur contagia morbi,
 Ac vitij, mortis toleramus tedia scæ
 A Matrû lacte, à cunis usq; ad funeris vrnæ:
 Hinc fluxere tuum, atq; meum, hinc disjungimur omnes

Impie-

*Impietatis, & improbitatis acumine tracti;
 Quae sua sunt quaerunt omnes, nec alius ad horam
 Quis fascem gratis desert, nec honore senectam
 Prosequitur, nec amore iuventam amplectitur ullo.*

*Non igitur mirum, teter si Barbarus arctat
 Agricola laqueo, si quod tenet, exigit aurum:
 Fur est, & latro, atq; humani pauper amoris,
 Indigus urbanae pietatis, saevior Angue,
 Tigride deterior, rapido crudelior Urso,
 Cotemnit speciem, fadat genus absq; pudore,
 Informi vultu consortem vexat, egenum
 Dispoliat, Nummos ab eo petit, ò miser, à quo
 Nil sperare valet, tritum nisi habere ligonem.*

*Tu miserum miserere erumnis, ut tua Regum
 Rex CHRISTVS tandem miseratus crimina, tollat
 Infortunia tam vite, quam tedia mortis.*

45
Frugibus arctatus lacrymis Benedictus in astra
Ingemit, ac puerum suscitatur exanimem.
Quem pater incolumem cernens, reperitur olympum.
Et geminat palmis oscula grata senis.

ARGVMENTVM VITÆ

NONVM.

Nihil hic solos Heliam, aut Elisæum miremur super extinctos Pueros incubanteis: En vates noster, en Apostolorum CHRISTI Discipulus, dum eos sectatur incubando in puerum, dum Apostolos orando, illum erigit dextera, atq; a mortis faucibus continuo eripit incolumem.

V I T A

*IL pietate canam prastantius: intima
cordis*

*In lachrymas soluit miseratio, mollia
nobis*

*Pectora distribuit Natura: en sulcat
obortu*

*Fletibus ora Senex, Puerum dum Rusticus offert.
Non ego Apostolus, ingeminat BENEDICTVS, ab alto
Posce animã Puer, Genitor mox voce per aethram
Clamitat, affer opem, sedum tibi linquo cadaver,
Ni Puer exanimis surrexerit illico viuus.*

*Tum Pater erecto vultu, suspiria miscet
Lachrymulis, iungit palmas, prece scindit olympum,*

*Incubat in Puerum, Puerum cruce munit, in auras,
Euocat humanas, surgit Puer ante Parentem.*

M O R A L E N O N V M

Argumentum.

VT vera Philosophia est meditatio Mortis, & se quotidie ad illam componere, ita summa demerita est, Veneri, & Somno indulgere, & cum Epicuro, & Epulone dicere, Viuam.

Mors nihil est aliud, quàm vitæ finis, & cerba
 Corporis, atq; animæ diuisio, amana ad Olympum
 Semita grande vadum, nec non via lata ad Aueruum,
 AErumnae, morbi, panarum meta, & origo,
 Ianua, portus, & introitus Paradisi, & opaci,
 Ac tenebrofi carceris, ardentisq; Gehennæ
 Nauis onusta reus, quadriga repleta malignis,
 Vltima (crede mihi) cunctarum linea rerum.
 Mors est peccati merces, à Patris Adami,
 Atq; Eua Matris pomo, ingluuieq; profecta:
 Dicitur à mordendo mors, nam mordicat omneis
 Terrigenum species mordaci dente, & acuta
 Falce secat quoscunq; homines super arua vaganteis:
 Non Regi parcit, nec agri Cultoribus vsquam
 Indulget, rapidis quod viuit, morsibus equat:
 Atria sic Procerum irrumpit laqueata, fricato
 Vt rudis agricola innadit magalia vultu:
 Dulcis, amara, illi dulcis, qui vixit honestè,
 Huic verò qui inhonestè vitam duxit, amara:
 Ac si taxillis ludat mortalis in Urbe

Degit

Dedit homo, nunquam sub imagine viuit eadem :
Tempora voluuntur septem super eius acerba
Vitæ curriculum, nunc infans floret odoros
Maternas inter mammæ, nunc gaudet ephebus
Triticeo libo iuuenis: nunc flore iuuentq̃
Dimisso, ad senis exhaustum deducitur æuum :
Sic homo decrefcit crescendo, vt Luna per Orbem
Mutatur, nunquam sub eodem silitur Astro .

Felix, qui virtute suam componere vitam
Inuigilat, vitium fugit, ac se qualibet hora
Expolit ad mortis speculum, meditaturocrocis
Iudicis aduentum, resonare per æra vocem
Cogitat: ò miseri defuncti surgite, vestrum
Accelerate iter, omneis ad regale Tribunal
Primogenæ DEI, & vnigenæ genitricis honestæ
Virginis effatæ sumpturi iusta laborum
Premia, siue boni bona, siue mali mala lancè
Compensata pari, merito tribuenda labori .

Postulat, ut frater maneat, soror vnica nocte:
Hic negat; à superis ista precatur opem;
Qui prece non ultro mansit, prece vindicte, coelum.
+c Hunc tenet inuitum, fulgur, vento, et aquas.

ARGVMENTVM VITAE DECIMVM.

Dilectus Deo, & hominibus Pater **BENEDICTVS** adeò Sororis suæ virginis Scholasticæ sanctitate afficiebatur, vt erecta in radice Montis Turri, semel in anno eius frui aspectu satageret, ac mutuò se ibi, non modò corporali cibo recreari cõtenderët, verùm diuino se refici eloquio curarët. obigit autem semel, vt Mensæ accumberent, q̃ soror Scholastica virgo rogauit Fratrem, vt nocte sequenti nō eam desereret, sed cum ipsa remaneret, auditurus plurima ante mortem cum illo conferenda; quod Frater, vt accepit, zelo Regulæ accensus respondit, vt beatissimus Gregorius Pontifex maximus in Dialogo refert, Quid est quod loqueris, soror? manere extra Cellam nō valeo, sed vale dicens reuertar ad Cænobium. tunc Soror insertas digitis manus super mensam posuit, & caput in manibus omnipotentem dominum rogatura declinauit, cumq̃ de mensa caput leuaret, tanta coruscationis, ac tonitruui virtus, tantaq̃ inundatio pluuiæ erupit, vt neque Venerabilis **BENEDICTVS**, neque Fratres, qui cum coaderant, extra loci limen, quo confederant, pedem mouere potuissent. tunc vir Dei videns se nō posse ad Monasterium remeare conquestus est dicens, Parcat tibi Deus, Soror: Quid est, quod fecisti? Cui illa respondit, Rogavi te, nec potui obtinere, quod volui, rogavi **DEVM**

meum

meum, & exaudiuit me; Nunc ergo, si potes, egredere, & me dimissa, ad Monasterium redi, ipse autem exire extra Cellam non valens, qui manere sponte noluit, mansit inuitus. Quàm pacata Sororis cum Fratre concertatio, quæ non odio, sed charitate perficitur? lachrymosa Oratio impetrat, quod rigor iustitiæ sæpius denegat; remoratur enim pluuia Fratrem, quem Sororis affectio retinere valuit minimè.

V I T A

N amor, en Zelus placidum sine bile
duellum

*I*nstituunt: sed amor Zelum absq̃ cruo-
re triumphat.

*I*nquit amor, dilecte mi adesto hic no-
cte sequenti,

*V*t dape depasti vescamur neclare diuum.

*Z*elus ait, tortum clypeo dum hastile retorquet,

*Q*uid Soror effaris? nequeo dimittere Cellam,

*N*am iuga piniferi repetam nemorosa Casini,

*Q*ua statui Monachis, completi scita coarctor.

*N*unc amor infertis manibus tam sletibus imbrem,

*Q*uàm votis pluuio detraxit ab aethere fulmen,

*I*nde ait, ò mi Frater, abi, pete claustra, negasti,

*Q*uod Cælum dedit, hinc me nunc abscede relicta.

M O-

MORALE DECIMUM

Argumentum.

Non desolo Pane vivit Homo, sed de omni verbo, quod procedit de ore Dei, & eò iucundius, quò illud gustaveris avidius.

Triticeo non Pane modò depascimur omnes
Christicolę sed ab ore DEI manante cibamur
Eloquio, per Humum Spinę, tribulsiq; sereutem

Nos miseri, nos infelices filij Adami,
Atq; Enę Matris mortalia, vana, caduca
Pignora: nec mirum: si Virgo Scholastica nocte
Succedente rogat Fratrem post sacra diei
Prandia transacti secum remanere sub alta,
Ac solita Turri divino Pane cibanda.

Et quia post triduum Virgo moritura tenaci
Complectebatur Fratrem pietate, & amore
Supremo reverebatur, querebat obortis
Lachrymulis, nec eum Turri discedere, nec se
Ex eius latere auelli, sed nocte silenti
Consuleret Fratrem, quid, iter captura supernum,
Emoliretur. Theibitę nouit ituro

Ad inga Montis Ore, laticem cum Panis Osella
Propinasse Poli cinem scit, & absq; placenta,
Et sine Fontis aqua Mosem documenta vetusta
Sumpturum legis diuino Pane cibatum
Olliginta dies, quo, & ali, & pinguescere Virgo
Noctę rogat rutila, ascensura per ania Cali
Culina post triduum, rutilis decorata Columbe
Induuijs albę, superum comitata Chorcis,

D d

Vilrici

Vitrici Palma, atq; tribus redimita Coronis.
Garrule, si quis es, aduerte, oro, Frater, habenis
Os moderare tuum tractis, frenare Lupato
Mordaci Linguam, taciturnis utere Labris,
Nelabaris in alterius conuitia, sannas,
Opprobrium, risus, iacturam, damna tam honorum,
Quam rerum, Linguam chamo compeſce ſerino,
Ludicra ne promat Verba, & ſcurrilia coram
Siquis erit, viuente Viro probitate coruſco.
Siquid habet Populo dicendum, lima timoris
Diuini poliat, vel ab Igne niteſcat amoris
Fraterni, pſallat Domino ſapienter, Amico
Obſequium non impropere, nec laudet inepto
Ore, ſed arguto & parco, quem iudicat Hoſtem;
Nec laudare, nec exprobrare intendat aperto
Guttore, ne ſi animo deridet vindice, praua,
Ac mala cernatur, claris ſi laudibus effert
Blandiloquo & falſo videatur in ore dolofa:
Sermo tuus quaſi ſermo DEI ſit, tam ſale ſalſus.
Quam mellitus Melle: placet (mibi credite) cunctis
Alloquiam ſine dente, faui dulcedine ſemper
Exundans, aureis oblectat, pectora pascit.
Diſplicet ò quantum, cuiuſq; loquatur Amico,
Lingua dicax, probroſa, triplex, inſranis, iniqua.
Semper in ore tuo Domini ſit laus, ſit honeſta
Lingua, benigna, modeſta, pudica, ſalubris, & equa.
O quicunq; cupis Pacem, quicunq; ſalutem
Corporis, atq; Animæ quæris, quicunq; beatam
Suſpiras requiem, fruiturus Numine Trino,
Atq; vno, ſuperùm laude, immo gloria in euum.

ALIUD

ALIVD MORALE

Decimum.

Quomodo se quisque in Symposio gerat.

NON primus mensæ accumbes, non ultimus inde
 Exurgas, dicta fac prece utrunque silens.
 Lautæ reconciliant Pacem conuiuia fixas,
 Iurgia, probra, iocos hinc procul esse decet.
 Parcito Bacchantum calici, frugalibus, hortor,
 Indulgeto epulis, nec sine Fontis Aqua.
 Dum in mensa assidis, cubitos, vel brachia pronò
 Pectore mox super hanc tendere laxa, caue.
 Non tua sustollas genua, aut equitare vicissim
 Illa velis, stabili iungito crura Pede.
 Vultu hilari, quodcumq; datur, cape, redde serena
 Fronte, quod expetitur, quod fit honore, proba.
 Non quot edat conuiuia bolos, aut pocula potet,
 Dic, sed edas parcè, parcins inde bibas.
 Treis tibi lymphati cyathos det mensa salerni,
 Pars sit Aquæ vna, & sit pars geminata meri.
 Quo labra detergis lino, ne comprime nares,
 Nec caligis digitos terge, nec ora manu.
 Fauce vna molito, manibus nec vtriq; ministra,
 Quicquid edas primùm contere in ore cibum.
 Dum bolus atteritur, noli depromere verbum,
 Aut taciturnus ede, aut colloquere absq; bolo.
 Sit pudor eructare palàm, post terga reuolue
 Tunc faciem, ructum solue per ora leuem.
 Arte sub hac sputum spue, non licet ante Sodaleis

Nausca, quo surgat sordis habere parum .

Prome saleis sine dentibus , & sine murmure verba ,

Exulet hinc Bacchus, cedat amara Venus .

Siquis erit fractus senio virtute verendus ,

Da cyathum , lanceis porrige utraq; manu .

Longa Gruum , non curta hominum cupit Helvius colla .

Dulcius ut gullet liba , salerna, dapes .

Non Epicuro, aut Sardanapalo parcior illo

Hic, qui ut aquam Tellus, pocula sorbet edax .

Tu quis er, adverte, ingluviem frenare lupato ,

Passeris ut venter, non tibi bucca Lupi ,

Te Natura Hominem fecit ratione vigentem ,

Mancipium ventris cur te agis orbis here ?

Est cibus absq; fame insulsiſſimus, omnia condit

Iura fames, vinum desipit absq; siti,

Absq; labore fames alget, sitis arida cursu

Fit sitibunda, merum vi moderatur aque:

Cursoris sitiunt, Fossores prandia mandunt .

Est labor, est cursus potus & esca Gula .

Non labijs digitos desugas sumine tinctos ,

Sed nitida polias mappula, ut ora polis .

Ossa Canis rodit, glandem Sus frendet edaci

Fauce, saporiferos tu mole dente bolos .

Vina pitissare, ac buccellis cingere lancem ,

Ius sorbere, manu lambere vasa caue .

Non sale depolias denteis, hos scalpero cultro ,

Aut mundare mero, qua decet arte, fuge .

Totus in hoc vigila, ut te non temulentia vincat ,

Quo nullum poteris maius habere probrum .

Qui dapibus ventrem, ventri qui vina ministrat,

Naufragus

Naufragus infestis per Freta currit Aquis,
Somniat cui vigilans, nec vates plura prophetat;
Se peragrarè putat, cum sit in æde vagus;
Destruit, ædificat, seruit miser, imperat, ut Rex,
In cerebro veluti Luna sub Orbe rotat;
Siqua domi cernit, resupinat, & extera miscet,
Se probat esse aliquid, se monet esse nihil:
Nunc titubat pede, nunc lapsus vacillat inani
Mente catenarum Compede dignus Homo;
Opprobriosa vomit verba, & petulante cachinno
Singula deridet, Sus temerata Luto:
Ebrie, cui vita est vinum, cui lethifer Hostis
Sobrietas, viues? non: moriere cito.
O miser aduersus comitum consortia cornu
Scuis Taurino, ceu Leo, Tigris, Aper:
Dum tua cuncta vides salua, de cæce, excidis alto
In præceps, oculos frangis, & ossa teris:
Laberis è summo in barathrum, temeraria ridet
Ebrietas, vino capta, dolore gemit:
Ante supercilium confringis tempora, vultum
Scindis, aqualiculum sindis amore meri;
Nec, temulente mero parcis, quin viscera multis
Farta epulis vino spargis, ut Amnis Humum:
Nulla (mibi crede) est sapientia, nullus honeste
Ordo pudicitie, regnat ubi ebrietas,
Nescia virtutis, vitij quoq; conscia, nullum
Occulit arcanum, potat, edendo vorat.
His vescare cibus, vel quos moderata Platonis
Mensa, vel arcta tibi Socratis olla parat.
Scito, quòd in vili Rapas comedebat aratro

Samnitum domitor, Romulidumq; decus.
Non auro Curius cedit, sed habentibus aurum.
Imperat, arma probat, spernit auaritiam.
Vicit Alexander Darium, rex vincitur ipse
A vino, mutilat frustra in aperta Sophum.
Regna tot incescit, tot in Orbe trophæa parauit,
Plura mero captus damna refudit Humo.
Fortius ergo nihil vino, nihil absque modesta
Sobrietate sapit, nil nisi honesta iuuant.
Sic bibe, sic comede, ut possis aut scribere leges,
Aut legere annales, aut prece adesse Deo:
Talia si patrare nequis, te nosce salerno,
Aut dape delusum, cede, quiesce, tace.
Exiguum Natura petit, sed opinio multum,
Viue ad Naturam, qua duce, Diues eris:
Principium vitæ Panis, cum Fluminis vnda,
Nunc carnes sapiunt, nunc tibi vina placent.
Quàm salix etas, fontis contenta liquore,
Glandibus, atq; Herbis, pane cibata breui:
Terra nec arma tulit, nec nouit Sylua sagittas,
Dira nec aurigeras glutij vnda Rates:
Candida pax Homines summo coniunxit amore,
Nemo meum nouit dicere, nemo tuum:
Hæc duo sunt pugilum capita, & discrimina rerum,
Hæc duo sunt auide tela cruenta necis:
Tempora non eadem dices, mutata sub xuo
Sunt alio, oua modo, tunc olus edit homo:
Tempora sunt eadem humanos moderata per vsus,
Non animo, at sensu tempora quisq; colit.
Omnia sunt aliena mihi, mihi tempus inheret,

Cuius

*Cuius iactura nil reor esse prius,
Auro emitur magno, minimo diuenditur gre,
Plus Aquilone fugit, nec credit, vnde volat:
Tempora sunt probitate hominum bona, sunt mala eorum
Improbitate, bonus tu bona semper age.*

Virgo columbina sub imagine functa per aethram
 Ad superos geritur, fratre vidente, chorus.
 Germaniae aspiciens animam Benedictus, in vna,
 47 Quam sibi considerat, corpus inesse iubet.

V. D. B. A.

VVA. BHSC

ARGUMENTVM VITAE
VNDECIMVM.

PVrus, & simplex Patris intuitus; Nam post triduum speculae innixus, ut Dominum oraret, BENEDICTVS videt Sororis Animam sub candidissimæ Columbæ specie fastigia Cæli per quàm ouanter, & gloriosè tranuolare.

V I T A

*Ane serenato deuota Scholastica,
Fratre*

*Summa petente sacri fastigia Mon-
tis, in arcta*

*Cænobij Claustra ingreditur, corre-
pta maligno*

*Post triduum morbo, sacris munita, pudicum
Corpus Humo reddens, Animã super Astra locauit.*

Quam vigil aspexit Frater, dum nocte silenti

Vota DEO caneret, rutilum per inane volantem

More columbino, atq; videt super Æthera veclam

Virgineo cætu, superum comitante Senatu:

Virginis vnde iubet deferri corpus in urnam,

Quam sibi condiderat: plorantibus vndiq; sacris

Virginibus, Monachi celebrant pia funera sacrum

In Fratris tumulo posituri ex more cadauer.

Protinus abradam, vt cunctis sim clarior Astris
 Iungarq; Angelicus victor super Æthera turmis,
 Et pro te referam grates Patris ante Senatum.
 Fortè tuos nosti Cælum scandisse Parentis,
 Aut Fratres? nosti ne Polum per utrunq; Propinquos
 Diradiare tuos, quo quid iucundius aurem
 Pulsat, & in magna auditores gaudia ducit?
 Et, quia tu nescis, pro cunctis vota litato
 Defunctis vite Domino, mortisq; datori.
 Igne velut ferrum candet, velut emicat aurum,
 Sic Animæ pænis soluuntur, & igne nitescunt
 Iunctis terricolum donis, percibusq; piorum.

Nocte Pater media prospectat ab arce sub uno
Mox solis radio quicquid in orbe latet:
Germani aspiciens animam super astra choreis
45 Deferri angelicus, ardet amore senex.

ARGVMENTVM VITÆ DVODECIMVM.

Videnti Creatorem visibilis, & angusta fit omnis Creatura; nil ergo mirum, si, dum sub vno Solis radio oculatissimus noster Speculator totum prospicit Mundum integerrimè collectum, speculetur animam Germani Episcopi Capuani sub rutilo ignis globo Angelicis euectam manibus in Aethera quàm fœlicitissimè euadere.

V I T A

Oste soporifera vigilat BENEDICTVS
Olympi

*Excitat Autorem lachrymis, cœlesti
laceffit*

*Agmen, ut assurgat Domino, nil mi-
ror, ab Astris*

Qui videt Artificē, videat si opus omne sub Astris.

*En Germani Animam Capuani Prasulis almam,
Igniuomis testam globulus super Æthera clarum
Scandere Stellati fastigia cernit Olympi,
Angelicis vectam manibus, nixamq̄, lacertis.*

*Fœlices oculi, nec obest, si tetra per Auras
Nubila grassentur, rutila super Ætheris aula
Calicolum specularant Herum, meditantur ab alto,
Qua dantur dona, & qua illuc mittuntur ab imo.*

Missus ab excelsa Montis Puer Arce Casini

Germanum

*Germanum scrutatur ea migrasse sub hora,
Sub qua animã vidit Benedictus in Astra migrãtẽ,
Cuius apud corpus per soluit funera Clerus.*

MORALE DVODECIMUM
Argumentum.

BEATI mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt, non post parietes, non per cancellos, non in ænigmate, sed facie ad faciem, velut Abraham, Moses, & BENEDICTVS;

 *Orpore quàm fuerit castus, quàm corde fidelis,
Atq; anima mūdus Pater hic BENEDICTVS, habetur
Ex vno Solis radio, sub quo omnia Mundi
Regna suis subiecta oculis prospexit in vnum,
Et Germani animam, rutilum per inane sub ignis
Transmigrare Globo, geminum super Ætheris axem
Eminus aspexit, superum comitante Senatu,
Angelicisq; choris dulcibus modulantibus odas.
Nec visu mirum, nec dictu, quod loquar, audi.
CHRISTVS ait Patris Sipientia, ventris odora
Virgula virginei, verbum sub carnis amictu
Humanę; siqui sunt mundo corde Beati,
Diuinum siquidem Numen sine labe videbunt.
Vt Moses in Oreb, Abraham secus ostia Mambre,
Atq; Prophetę omnes viderunt lumine tacti
Diuino, accensi in Fratrem pietatis amore.
Siquis auct Terris Diuinum cernere vultum,
Pellus ab immundis emundet nobile curis,
A tetris scelerum maculis, à mentis auara
Ingluio Virus suget, à ceruice superba
Grande supercilium decietet, carnis amarum*

Effugiat

Effugiat luxum, liuoris tedia pellat,
 Infragnet Linguam, Vitam componat honestis
 Moribus, exemplis moderet viuacibus, immo,
 Siqua videt, Patrum vestigia recta, sequatur
 Quo valet equato gressu, pede prepete, aperta
 Fronte Crucem sumat, nudus seletur egenum,
 Atq; inopem Cæli Regem, cui nec Domus ulla,
 Nec locus est, vbi defleat caput, ac sua claudat
 Lumina; cum Vulpes habeant Spelea, vbi Nocte
 Dormitent, Syluasq; habeant, vbi luce vagentur,
 Et Cæli volucres nidos, vbi gignere Pullos,
 Ac nutrire queant, donec pernicibus aliis
 Ex nido volitent, carpturi pabula rostris.

CHRISTVS enim lux est Mundi, que cuncta sub Astris,
 Ac super Astra illustrat, & vltro diluit omnem
 Tam carnis, quam animæ nigrorē gratia cuius
 Sic animam purgat vitis, virtute dealbat,
 Vt procul explosa scelerum caligine, tota
 Mox anima efficiatur candida, tota Columbe
 Candenti similis, dorso que promicat Auro:
 Que super irriguo speculari Fonte rapacis
 Vulturis insidias; animam decanto videntem
 Tentamenta Hostis propè vatum dogma piorum:
 Que sublime DEI numen videt omne creantis
 Ex nihilo, quamcunq; videt facile absq; reatus
 Nube creaturam, purgato mentis ocello.

En Germani animam Capuani præsulis alta
 Cæli scandentem fastigia spectat, amore
 Ignitam supero, cælesti luce nitentem
 Iam Pater innixus specula BENEDICTVS apertę.

AR.

Angelicam ducit vitam Benedictus ab ortu
Quam sua commendat lex, & honesta manus.
Hunc quicumque sequi cupit, hoc se lege venisset;
+ Nutrius aliter erit, pastor in orbe pius.

ARGUMENTVM VITÆ

TERTIVM DECIMVM.

VT omnibus cōpertum esset haud secus docuisse Legislatorem nostrum æque atq; vixisset, Regulam scripsit sermone luculētam, discretionē præcipuam, qua se Homo exterius componeret, & anima se interius illustraret. Hanc Mauro Galliam petiture, ibi exponendam tradidit, Placidusq; Siciliam profecturo non inconsultò largitus est.

V I T A

*ONsua quarit amor, sed honesti qua
rit amici,*

*Et CHRISTI solamen, honores, commo
da; Maurum*

*Dat Gallis, Placidum Siculis dele
gat, utriq;*

*Ut pia, qua didicere Patris monimenta, retexant.
Gallia quàm felix, quàm felix Trinacris ora,
Bina ubi dirutilant BENEDICTI lumina Patris,
Missa Casinensis sublimi ex vertice Montis,
Ut vita merito, ac doctrina utrunque nitore
Irradiant Regnum satius, quàm Sydera Cælum.
Gallia, non ne tibi Maurus celeberrima struxit
Cenobia, ornavit Monachis ea, ut Æthera Stellis
Mundi opifex? millena egit miracula viuis,
Plurima nunc sacra peragit defunctus in Aede,*

Ff

Plurima

Tam Superis Anima gratus, quàm corpore terris.
 Tu forsàn Triquetra minor? tu indignior? ecce
 Non modò te diuis illustrat moribus alma
 Tertulli soboles, sed honorat corpore trunco;
 Sanguine tam Fratrum, dira quàm cade Sororis,
 Quin maior tantò, tantoq; beator illa
 Es tu, ò Sicelidum Regio, ò Sicania felix
 Quantò Martyribus locupletior esse sub Astris
 Appares, & apud Dominum super Astra patronis.
 Qua tibi nunc, Messana, feram praconia laudum,
 Cum tua purpureo Placidus rigeat arua cruore,
 Et sua fraternis commisceat ossibus ossa,
 Et membris membra, et mutilis mutilata per artus
 Corpora corporibus iungat sacra in Aede sepultus?
 Maior es, ò Messana, & eò felicior omni
 Orbis ex Urbe, Deus quò te magis ornat Olympi
 Thesauro, Romagala, fulgore Casini.

MORALE TERTIVMDECIMVM

Argumentum.

HAudsecus Legifer noster scripsit Regulam a què, atq; vixit. Vitaius
 sti lex sancta, efficacius enim quis opere docetur, quàm verbo,
 exemplo, quàm sermone.

Legifer vt noster vixit **BENEDICTVS** in Orbe
 Hoc, ita descripsit Legem sermone disertò,
 Diuino, facili, grato, verace, modesto,
 Quæ claustrale esset decus, & caelestis in animum

Exem-

*Exemplar Vita, Speculum pietatis, imago
Virtutum, columen probitatis, amœna salutis
Semita, iter breue, perquàm tutus ad Aethera Portus,
Non modò in Ausonia, toto sed in Orbe futura
Lex pia, suaue iugum, pondus leue, Regula sancta,
Quam qui vltro efficiet, meritò post sanera iunctus
Cœlitibus summa Triadis bonitate fruetur.*

*Hæc omni satis est ætati, omniq; piorum
Conformis gradui, atq; ad eò sub cortice fragrat,
Ut foris expromat lac, & mel, & vndiq; nectar:
Infanteis lactat, Iuuenes similagine pascit,
Vertice qui Cævo sapiunt, dape nutrit opima,
Nobilitat, quos obscurat Genus, æquat amictu,
Ut vita omneis, Religionis parturit aluo,
Quos trahit à Seclo miseros, vel stemmate claros
Sollicitat pigros, celeres infrænat, & vrget,
Deprimit elatos, humileis super astra coronat,
Hos extollit honore, probat quos inclytæ virtus,
Non quos nobilitas, vel opes, nec quos Populi aura
Commendat, vel hypocrisis ambitiosa venustat:
Nil in ea durum, nil seuum, tota benigna
Tota pia, humane ð perquàm accommoda vita,
Angeliciq; status, insigne exemplar, & ordo;
Manna est æthereum, sapit omnibus omnia gratia.
Haud secus hanc potuit BENEDICTVS scribere Legem,
Atq; fuit sacro cunctorum Flammine plenus
Iustorum, nec non diuino Numine tactus.*

*Hic, vt Eremiticolum tyro illustrauit Eremum
Tunc propè Sublacum, Satanam cum vicit iniquum
Sub Merula peennis face cor ei atroce cremantem,*

Cum carnis Stimulus Spinis extrusit acutis,
 Atq; Specum repetens, victor Capitolia sprenit.
 Hic veluti Monachus, Monachorumq; alter Elias,
 Ac Moses Legis dator, & sub paupere tecto,
 Et lare squalenti Fratres insiruxit amare,
 Atq; timere DEVM, summa pietate vereri
 Iussatius, Diuim venerari sacra, & eorum
 Sectari exempla, atq; pijs assurgere dictis,
 Nil vnquam Diuino operi preponere, signo
 Quàmprimùm audito celevi pede Tempia subire,
 Quo spectat ritu, laudes celebrare diurnas,
 Nocturnasq; horas vigili persolvere sensu:
 Paupertate frui, pullum redimere Cucullum,
 Fronte humili, castis oculis, & vtraq; pudica
 Aure, supercilijs deiectis, gutture parco,
 Absq; dolo, & nugis, freno super omnia Linguæ
 Apposito infræni, vultu sine Hypocrisi, & ira
 Conspicuo, miti, iucundo, simplice, grato,
 Corpore tam casto, quàm anima virtute corusca:
 Inuigilare gregi, inde humilicis extollere Patres,
 Deijcere elatos, & amore frequentius vti
 In Fratres, quàm ab eis pulsa pietate timeri:
 Non faciem spectare Hominum, sed honesta probare
 Illorum facta, illorumq; addiscere mores.
 Scita Patrum recolenda oculo percurrere fido,
 Et factis memorare magis, quàm exponere verbis,
 Vt se, alios colere, ac miseris succurrere non tam
 Consilio, quàm ope, quàm auxilio, & pietatis amore;
 Subdere se potius, quàm se preferre coctis;
 Plura loqui secum, cum alijs paucissima fari,

Immo

Immo tacere magis, quàm verbum promere prauum,
 Quod pudet audiri, tacita seu mente reuolui,
 Seu dixisse obsit suprema mortis in hora;
 Non rigidum fieri spreto monitore Magistrum,
 Sed sua scrutari, quàm sit mens crassa, supellex
 Paruula, sal modicum, atq; sui presumptio magna
 Ne quandoq; tibi dicatur, amice sac, inde
 Dic, quodcunq; doces; factis doctrina probatur:
 Fortius exemplo instruimur, quàm voce monemur:
 Corripi amare magis, quàm aliquid suadere sigello,
 Ferri animo in Calum, pura sibi mente vacare,
 Moribus effulgere probis, non murmure rodi,
 Nec liuore vri, culpas ex corde fatenti
 Indulgere reo, cunctis prodesse, & obesse
 Nulli opere, aut verbo, cuiquam mitescere, tantùm
 Irasci vitio, & scelus exhorrere nefandum;
 Aure vti potius, quàm Lingua, luce silere,
 Siquid nocte agitur, quod agendo turpe videtur;
 Intextas Satanae telas detexere, technas
 Prodere, debellare acies, incendia carnis,
 Mundiq; illecebras, ieiuno ventre, pudico
 Pectore, deuotis precibus fugiendo sugare:
 Religionis onus non vi, sed amore subire
 Pro CHRISTI cruce, & vltroinei mercede laboris:
 Deniq; nil satius, quàm se componere morti,
 Atq; immortalis vite sperare trophæum.

Pane sacro, sacroq; cibatus sanguine, mortem
Prævenit, ac vite gaudia pastor auct :
Ad tumulum effertur Benedictus in æthera, cuius
10 Spiritus angelico scandit duante choro .

ARGVMENTVM VITÆ
QVARTV MDECIMVM.

Veridicus vitæ testis est ineuitabilis mortis exitus, Qualis vita, talis mors, mors namq; sanctorum in conspectu Domini pretiosa, mors verò Peccatorum pessima. Quàm igitur sancte vixerit humillimus CHRISTI seruus, triumphantis eius mortis gloria tam præsentibus ore enucleauit, quàm scripto absentibus Monachis, sole clarius patefecit.

V I T A

*A*ccola dum Cæli supremam funeris ho-
ram

*P*rospicit, ac mortem cernit propè li-
mina vitæ,

*A*bsenteis scripto, præsentibus admo-
net ore

*P*ace potiturus superiùm, fruiturus honore.

*F*erali exesus febris Pater ante Ioannis

*S*e deferri Aram imperitat, desertur ab vlnis,

*A*c Fratrum amplexu: Corpus cum Sanguine IESV

*O*re capit puro, atq; humili sub pectore condit.

*I*ude

*Inde suos hilari vultu solatur Alumnos,
 Et stentis Monachos benedicit, & oscula promens
 Spondet eis fore se vigilem magis ante superni
 Numinis aspectum post mortem, quam fuit unquam
 In vita, Patrem. Quo dicto, lumina celo
 Fixit, & inter Fratrum brachia lætus obiuit.
 Vix, Sene defuncto, Maurus super athera callem
 ET Terris stratum aulais, & luce corusca
 Fulgentem cernens, rutilantibus undiq. lychnis,
 Audijt, hinc Pater Astra petit de morte triumphans.
 Prospicui, inquam, oculi, felicia lumina, clari
 Obtutus, peracuta acies, super alta nitentem
 Sydera mirantur BENEDICTVM morte subacta,
 Victorem, Triadis fruiturum unius amore.*

MORALE QUARTVMDECIMVM

Argumentum.

Vanitas vanitatum, & omnia vanitas, exitus acta probat: Melior est
 finis orationis, quam principium. Patientia omnia vincit, Perse-
 verentia coronatur.

Finis vite felix, ò fulgida mortis

*Gloria, sydereo BENEDICTVS in Orbe quiescit,
 Angelicos inter cætus tantò altior ardet,*

*Quantò inter mundi indigenas præclarior omni
 Virtutum genere effulsit, sine hypocrisis umbra,
 Sanctus, & illustri Populorum laude probatus.*

Fortior an Sansone aliquis? Dauide quis almo

Almior?

Almior? aut quis erit Terris sapientior illo,
Cui Regina dedit Gemmas, cui detulit aurum,
Argentum, thura, ac Regionis dona Sabæ?
Num post fata usquam meruere Trophæa? Quadrigas
Forsan equi traxere albi? fortasse per alta
Rostrahorum patuere insignia funeris hora?
 En Pater è Terris rutilum super Aethera victor
 Seraphicas scandit sedes fruiturus in eum
 Aspectu Patris aeterni, unigenæq; **MARIE**
 Virginis, imperio potiturus sanguine parto.
 Hic quid ait Caesar, Pompeius, Scipio, & Hector?
 Forsan Alexander, vel Achilles ore superbo,
 Atq; supercilio elato vittricia paudent
 Vexilla oblatrantes, se post funera pompas
 Commeruisse? tacent miseri ad Patris alta trophæa:
 Clarus olympiaca fulget **BENEDICTVS** in Arce,
 Hi piceis mersti tenebris sub Tartara pænas
 Quas meruere luunt, Stygio super igne flagrantes:
 Ecce Senem Feretro elatum post funus honesta
 Intumulant pompa Monachi, strazumq; Tapetis
 En iter ascendit, victis qui Damone, Mundo,
 Carne, petit Cælum, irradiantibus Astra lucernis,

51
Denia dum spelæa subit male sana puella,
In Benedicæ antro lassæ quiescit humi:
Hinc Benedicæ opæ surgit inopi muliercula mentis
Sana, Deo gentes supplice voce refert.

ARGVMENTVM VITÆ
QVINTVM DECIMVM

QVàm gloriosus sit in Cælo, & potens in terra BENE-
DICTVS Monachorum Monarcha, qui se magis
propitium fore Monachis sponndit post mortem,
quàm fuerat in vita, muliercula mente capta, & vaga osten-
dit, dum illius ingressa specum nocte dormit vesana, ma-
nè verò mentis compos effecta indè egreditur latissima.

MIRACVLVM

*Vm vaga dormit Humi Muliercula
corpore lassa,
Et cerebro lymphata, dies ubi vesper
opacat,
Obnubitq̄, umbris noctem, Speciosa Fe-
rarum,*

Vt Lupa scrutatur, Syluis, velut Ursa, vagatur.

Gg 2

Hac

*Hac quandoq̄. Specum BENEICTI ingressa, sopore,
 Glis ut iners premitur, somnoq̄, obsterit anhelō,
 Stulta die, sit nocte, Specudum dormit hiulco,
 Incolumis, tam animo, quàm corpore sana recedit.
 Sana quidem, qua stulta fuit, sapientior inde
 Egreditur, quàm ingressa rudi vigilauit in Antro.
 Hac tua virtutum, BENEICTE, insignia, qualis
 Aethere dirutiles, pandit sub rupe locellus.*

MORALE QVINTVMDECIMVM

Argumentum.

VT habitus, ita locus, non facit sanctum, sed Deo adherere bonū est, & ab eo penitus pendere, à quo omne datum optimum, & omne donum perfectum progreditur, & emanat.

*Vos diuina humileis aspexit gratia catus
 Calicolum ex auo, hos longum seruaui in auum
 Summa DEI bonitas fruturos Numine trino*

*Atq̄, vno per amana Poli viridaria clari.
 Quos verò elatos prospexit ab aetheris Arce,
 Expulsos in opaca nigri loca trussit Auerni:
 Vnde nec à stabili praefluxit gratia Calo,
 Nec vindicta, sed à Cali Restore corusci,
 Qui grata bonitate Pios vittrice coronat
 Laureola, prauos culpa horum vindice damnat.*

Non locus ergo facit sanctum, sed gratia veri

Patri

Patris, & unigenæ CHRISTICRUOR, in Cruce susus,
 Vita bona, ac sancti mores sine hypocrisi, & absq;
 Spe laudis: virtus sanctum facit, atq; beatum
 Adscribit Cælo. Babylonis ab igne Ministri
 Regis oburantur, nec Fornax eripit illos;

Tres Pueri ex Iudæa benedictæ Semine dulciss
 Decantant hymnos Domino, spaciuntur in igne
 Fornacis læti, atq; alacres, pede sospite, salnis
 Crinibus, intactisq; togis, incendia calcant,
 Vt flores roseos, veluti candenti a campi
 Lilia, dante Polo rorem super igne recentem,
 Non fornacis ope, aut flammantis sorte camini,
 Sed virtute DEI omnigenum Patris, omnipotenti
 Brachio, & armipotente manu, & pietate suprema
 Sunt ex igne erepti: sunt à Rege probati
 Haud secus, atq; aurum Terris nitet inclita Iudæ
 Progenies David floret benedicta propago.

Pronidus iniicitur Daniel sub opaca Leonum
 Clausura, Deum flexo veneratur poplite, cantat
 Inter eos hymnum, dilambunt ore Leones
 Eius atroce pedes, ludunt sine dentibus, immo
 Oscula propinant, genibus reuerentur in vnum;
 Hæc non suppeditat carcer, regia bilis,
 Sed, qui cuncta regit Deus, ætheris auctor, & omnis
 Terræ opifex, Maris infractor, & Orbis ab ortu
 Solis ad Occasum vsq; pius Pater, ipse Leonum
 Ora æquat labijs Agni: ungueis non ne Columbæ
 Unguibus æquales reddit, qua temperat arte
 Cuncta Hominum gesta, ac Pecorum moderatur atrocium

Inglu-

Ingluuiem, Daniælem seruat ab vngne Leonum?
 Lassa labore graui Mulier, depressa profundo
 Lethargo, infelix, stulta, & vaga sero subintrat
 Patris Speluncam BENEDICTI, victa veterno
 Nuda obdormit Humi sero; tam corpore surgit,
 Quàm mente incolumis Mane, hinc mox sana recedit
 Non prohibetate Loci tantùm, sed honore supremo,
 Quo Patrem superi celebrant, hominesq; verentur.
 Sunt loca Sanctorum ex se non, sed propter eorum
 Cultorum vitam celebrem veneranda sub Astris,
 Quorum Animæ aterna requie super Astra quiescunt.
 Hic nihil obscænum, nihil est scurrile patrandum,
 Ridiculum verbum procul hinc, vt inutilis altus,
 Concilia hinc absint Populi, vt Collegia Fratrum.
 Terra etenim sancta est, Locus est sacer, eminus esto,
 Solue Pedum soleas, nudato vertice, prono
 Poplite, sublatis oculis Dominum venerare
 O quicumque optas gemino super Axe beari,
 Luce frui Angelica vnum ac trinum cernere Numen.

Ecce Pater Benedictus, et ecce Scholastica virgo,
Qua placuere Deo, mente fruuntur eo:
Fili prece comendat fratres, nuntiat illa sorores,
42. Ambo rursus seruant hostis ab ungue Gerges.

A D B E A T I S S I M V M
P. B E N E D I C T V M.

Pro eius Cōgregationis quiete & pace Auctoris per quàm deuota Oratio.

Agnus in Orbe fuisti, mi **BENEDICTE**
Monarcha
Dulcis Eremiticolum, Monachorum
quàm optime Pastor,
Innumera egisti miracula tam cruce
pressa.

Quàm prece deuota, geminato nomine IESV
Maiores in Cælo ante Parentis Numen, et ante
Ipsius unigenæ vultum, Matrisq; MARIAE
Virginis aspectum: si maior es, ò Patriarcha
Nobilis, ò protector, adesto, precamur obortis
Fletibus, inflexis genibus, manibusq; supinis,
Vt promisisti Monachis propè gaudia mortis.

Respice, quo tua religio sacra fluctuet astu,
Et quibus in scopulos quassetur, cerne procellas,
Ne quandoq; ruat præceps, ac naufraga Ponti
Tetra petat loca, adesto Pater: te remige tuta
Horrida transiliet Scyllæ vada, vt ora Charybdis

Hb

Impia

Impia, tam Navi salua, quàm merce migrabit
 Ad Portum modulando Celeuma per aquora latum.
 Aerias prosliga acies, truculent a ferocum
 Prælia Tartaridum, quo præstas robore, ab eiu
 Cænobijs, & ab ipsorum dispelle Colonis:
 Sint procul hinc Mundi fastus, petulantia carnis,
 Ingluuiæ ventris, ventrisq; vorago salerni,
 Unca manus, vel edax liuor, male sana voluptas,
 Fænus auaritia, vitij contagio, cuncta
 Peccati species: tua, qua est noua, planta Iuuenta
 Florida virtutū ramis adolescat, adulta (fructus,
 Tam prope scita Patrum, quàm CHRISTI dogmata
 Undiq; odoriferos dispandat ab Orbe in Olympum.
 Quam tu plantasti, syluescit vinca; nemo,
 Seu pauci sunt, si qui sunt, quos cura fatigat,
 Quos honor vrget, amor compellit ad eius auorum
 Culturam, sepe abscissa, seruis en aper intrat
 Undique, corrodit teneros cum Vite racemos,
 Custodes adhibe vigiles, concede peritos
 Cultores vt botriferis neglecta virescat
 Vineæ palmitibus, dulciq; exuberet vua.
 Hoc tibi sacratum tandem tueare Casini
 Cænobium pacis clypeo, virtutis amore,
 Religionē sacra, à peste, à tonitru, atque sagittis,
 A Belli rabie, à fame, ab anguis dente trisancū:
 Hoc procul extruso Satana, tam nocte nigrante,
 Quam

*Quàm rutilante die soluat sollennia trino
 Sacra Deo, cultu celebri, pietate suprema.
 Hoc tibi marmoreum confert maiore sub ara
 Sarcophagum, requiescit ubi venerabile corpus
 Germana tecum suspirans Iudicis horam.*

AVCTORIS SVPLICATIO.

AD eundem sanctissimum Patrem BENEDICTVM pro
 gratia sibi impetranda.

*Larus in Mundo, super astra longè
 Clarior fulges BENEDICTE coràm
 Regis aspectu, rutilante fratrum
 Agmine cinctus.*

*O quot hic Reges, quot honore clari
 Principes, quot Pötifices, quot almi
 Prasules te concelebrant, ut astra
 Fulgida solem.*

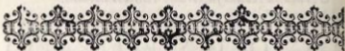
*Ut rosa candent niuea, ut rubentes
 Lilijs mixti redolent hyacinthi,
 Qui tua egerunt monimenta fratres
 Pro Cruce IESV.*

*O mihi fælix utinam daretur
 Sors sub hoc catu memorare mortis
 Gloriam, vitæ veluti triumphum
 Carmine pango.*

Hb 2

Quar

*Quas Deo grates geminamus vni,
 Tu Patri, ac Nato, ac utriusq; Amori
 Offer, ò custos vigil, ò Casini.
 Strenue tutor.*

PETRI BLANCI RECTORIS
 COLLEGII FLORENTINI
 SOCIETATIS IESV,

Ad R. P. D. Angelum Sangrinum.

MAGNVS Gregorius BENEDICTI maxi-
 ma facta
*Mandavit scriptis liberiore stylo;
 Tuq; sophocleo cãtas qui digna cothurno,
 Eiusdem numeris, Angele, scripta canis:
 Ille quidem docuit, tu delectare docendo
 Eligis, hinc punctum doctus, vt omne fer as.
 Gregorium ergo senes, sed te iuuenesq;, senesq;,
 Et Pueri dociles auribus, ore terant:
 Nam numerosa meas oratio dulcius aureis
 Influit, et memori cogitur illa sinu.
 O felix soboles tam sancto digna parente,
 Cuius in vnum abiit vox variata Patrem.*

INNO-

245

INNOCENTII FONTANII

Societatis Iesu Religiosi.

Ad eundem de eadem re.

H*ic Casinensis versu facis, Angele, montis
Culina, Musarum nobiliora iugo:
Illic pādīt equi maledictos vngula fonteis,
Quos per Apollineos currere miror agros:
Tu dextra Angelica BENEDICTVM hīc, Angele, flumen
Pandis, quo CHRISTI Prata liquore rigas.
Vero igitur CHRISTO mendax, ut cedit Apollo
Dextris Angelicis vngula cedat equi:
Fluminibus cedant fontes, Heliconq̄, Casino,
Quandoquidem factū cedere sīcta decet.*

AD ANGELVM SANGRINVM A B B A T E M

IVLII ROSCII HORTINI EPIGRAMMA.

H*ic ubi Apollinea vernabāt culmina frōde,
Fanaq̄, Tartarea religionis erant.
Aurea nunc floret pietas, et damone pulso
Marmore de niueo stāt sacra tēpla Deo.
Crescit honos sacro per te Pater optime luco,
Aethereos cantus quem resonare doces.
Quam merito CHRISTO sunt reddita culmina collis,
Et te pro Phæbo proxima silva colit.*

Hb 3 IOAN-

246
IOANNIS MORMILII
Parthenopei Monachi Casinensis,

AD R. P. D. ANGELVM SANGRINVM.

Angele te fecit non Phæbi Cirrha Poetam:
Ast amor in superũ, mēsque pudica Patrẽ.
Phocidos hinc riuus CHRISTI pietate reli-
ctis,

Hierusalem sancta sancta fluen̄ a bibis.
Illa tuis Calamis diuersum ab Gurgite stillas
Castalio fontem, quo pia Metra fluunt.
Nil mirum benè si BENEDICTI insignia cantas
Gesta, Chely haud alia, quàm recinenda tua.

INDEX

INDEX SEQVENTIS
OPVSCVLI.

Volumen primum.

QVOMODO.

B	Eatus BENEDICTVS Nursix oritur. Argum. primum.	pag. 1
	Puer adultus Romam mittitur à Parentibus ad discendas literas. Argum. 2.	pag. 5
	Dimittit studium ob studentium vanitates, & petit Eremum. Argum. 3.	pag. 11
	In <i>Effidæ</i> oppidum cum nutrice fugiens fractum casu capisterium oratione restaurat. Argum. 4.	pag. 17
	Derelinquit Nutricem <i>Cyryllam</i> , & Romano Monacho sibi diuinitus misso adheret instruendus. Argum. 5.	pag. 21
	Satan frangit tintinnabulum in <i>Rupis Apice</i> appensum. Argum. 6.	pag. 25
	Presbyter, quod sibi pararat Epulum, desert <i>Benedicto</i> in Antro ieiunanti in die <i>Paschatis</i> . Argum. 7.	pag. 29
	Beatus BENEDICTVS inter <i>Fruteta</i> latitans inuenitur à <i>Pastoribus</i> . Argum. 8.	pag. 35
	Inuasus à <i>Fornicationis</i> spiritu sub <i>Merulæ</i> <i>Auis</i> specie se inter <i>Sentes</i> , <i>Vrticasq;</i> conijcit, & statim liber euadit. Argum. 9.	pag. 43
	Eligitur in <i>Abbatem</i> à <i>Monachis</i> , quorum <i>Pater</i> defunctus fuerat, & ab <i>Eisdem</i> improbis veneno enecari queritur sub <i>potionis</i> calice. Argum. 10.	pag. 49

Volumen

- B**ERTVLLVS Romanus offert Primogenitum suum Placidum septennem Omnipotenti DEO: Et EQVITIVS Senator eximius dedicat Maurum duodennum altissimo Domino sub BENEDICTYI disciplina instruendos. Argum. primum. pag. 55
- Elegantem ab Oratorio Monachum Benedictus Virga percutit, expulsoq; Dæmone sistit cum ad orationem. Argum. 2. pag. 61
- Impetrat à DEO Aquam Monachus. Argum. 3. pag. 65
- Extrahit à Gurgite Falcastrum quod Gothus incautè dū Frutera purgaret in stagnum decussit. Argum. 4. pag. 69
- Maurus Patris iussu à stagni Aquis Placidum puerum eripit obrutum. Argum. 5. pag. 73
- Florentius presbyter mittit Panem virulentum Benedicto, vt interficiat illum, quem Coruus abhorret. Argum. 6. pag. 77
- Florentius videns non potuisse insecto pane perdere Benedictum, querit perdere animas discipulorum eius. Argum. 7. pag. 81
- Presbyter, & Puellæ congratulantes, & chorizantes quò Benedictus discessisset à sublaci Monasterio ruina Dominus cælitus irruente in Lacum statim demerguntur Argum. 8. pag. 85

Volumen tertium .

- B**EATUS Benedictus Casini Arcem ingressus succidit Lucum, diruit Apollinis Aram, atq; in honorem S. Io. Baptista erigit eam. Argum. primum. pag. 91
- Tollit in altum immobile Saxum Cruce & oratione. Argum. 2. pag. 95
- Extinguit

- Extinguit ignem à Dēmone accenso in Coquina Cruce
tantum impressa. Argum. 3. pag. 99
- Incolumem reddit Puerum à Satana de Parietis structura
propulsum sola oratione. Argum. 4. pag. 103
- Corrigit Monachos extra Claustra prafos. Argum. 5.
pag. 107
- Arguit Inuenem, qui Comitibus hortatu in itinere come-
dit. Argum. 6. pag. 111
- Cognoscit Regis Totilę seruum sub regio amictu sibi mis-
sum vt verus Propheta. Argum. 7. pag. 115
- Totila Rex Benedicto assurgit, & velut Propheta venera-
tur. Argum. 8. pag. 119
- Reuelat Venusino amico Romam non esse à Totila Rege
deuastandum. Argum. 9. pag. 123
- Aquinatem Clericum à Dēmone inuasum liberat. Argu.
10. pag. 127
- Impetrat à Domino in excidio Monasterij imminēte Ani-
mas fratrum referuandas. Argum. 11. pag. 131
- Hortatur Seruum vt cœnophorum in Vepres occultatum
cautē resumere, ne serpens ex eo emerfurus in ipsum se-
uiat. Argum. 12. pag. 135
- Detegit Monacho sudaria absq; licentia à Monialibus ac-
cepta, dureq; arguit eum. Argum. 13. pag. 139
- Corripit Monachum Lucernam ante ipsum impatientif-
simē tenentem. Argum. 14. pag. 143
- Obtinet à Domino biscentum modios farinæ pro Patrum
inopia. Argum. 15. pag. 149
- Per somnium in Anxuris Vrbe designat Monasterium
Monachis construendum. Argum. 16. pag. 153
- Sistit in tumulto Moniales ex Aede sacra egredientes. Ar-
gum. 17. pag. 157

Volumen quartum.

- Egredientem ex Vrba Monachum sacro sancto
Christi Corpore firmat ne egrediat. Argu.
primum. pag. 171
- Recipit Monachum in Claustra redeuntem ob
Draco-

I N D E X

Draconis occurſu ſecus Ianuam Monafterij. Argum. 2.	
pag.	175
Liberat Adoleſcentem Elephantino morbo laborantem.	
Argum. 3.	pag. 179
Elargitur Amico pauperi nūmos quos mutuo acceperat.	
Argum. 4.	pag. 183
Abloluit à lepra Iuuenem veneno affectum. Argum. 5.	
pag.	187
Deicit olei Phialam ex Fenestra nec Vas frangitur nec	
Oleum effunditur. Argum. 6.	pag. 191
Eripit Monachum à Dæmone inuaſum ſub Medici imagi-	
ne. Argum. 7.	pag. 197
Solo intuitu abſoluit Agricola à Zalla ſunc utraque ma-	
nu ligatum. Argum. 8.	pag. 201
Euocat ad vitales Auras extinctum Puerum ſeruenti ora-	
tione. Argum. 9.	pag. 205
Remoratur in Turri cum Sorore eius Nocte inuitus ob in-	
clementiam temporis Sororis oratione obtemptam.	
Argum. 10.	pag. 209
Intuetur poſt triduum Sororis ſuæ Scholaſticæ Virginis	
Animam ſub columbina ſpecie Cælum penetrantem.	
Argum. 11.	pag. 219
Vidit totum Mundum ſub vno Solis radio collectum ab	
Animamq; Germani Capuani Episcopi ſub igneo glo-	
bo Angelicis choris ad Aethera euectam. Arg. 12.	pag. 223
Scriptit Regulam diſcretionem præcipuam Sermone lucu-	
lentam. Arg. 13.	pag. 227
Sumpto tandem Sacramento Corporis & Sanguinis Chri-	
ſti inter Diſcipulorum brachia expirauit. Arg. 14.	pag. 233
Mulier ſtulta & vaga dum Nocte requieſcit in ſpecu de-	
functi Patris mane ſurgit incolumis & ſapiens. Argum.	
15.	pag. 237
Oratio deuota pro conſeruatione Congregationis. Ar-	
gum. 16.	pag. 241
Hymnus Auſtoris pro gratia impetranda poſt Mortem.	
Argum. 17.	pag. 243

F I N I S.

NE mireris, optime lector, si mendis aliquibus respersum opus inuenias, ea est enim impressorum ars, ut nec fieri posse videatur, ex eorum officinis libros absque erratis prodire. Adde etiam, per locorum distantiam non licuisse Reguerendo auctori, qui longaniam, longèq; venerandam senectutem suam degit Casini, quod est casobium Campaniæ nobilissimum, extremam limam correctioni apponere. Et licet tam impressores, quam, qui typis corrigendis præerat, multa fide, atque studio suis sancti sint officij, nihilominus tamen & illorum ceteriore manu, & huius mixta perspicacem obtutum, nonnulli errores latuerunt; qui postea, toto opere oculatius perlecto, animaduersi, in hunc qui sequitur, modum emendantur.

ERRATA

2	4	cederi.
7	11	laudibus
9	6	chorret
22	13	torrena
45	10	motis
153	16	crimina
213	13	nolli

EMENDATA

cedri
laudum
exhoiret
terrena
mortis
crimina
noli

Cætera errata vel ob acceleratam editionem non sunt animaduersa, vel animaduersa tuo, lector, iudicio, veluti leuiora, castiganda permittuntur.

REGESTVM

† † A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z

Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh.

R O M A E

Ex Typographia Bartholomæi Bonsadini, In via Pellegrina

M D LXXVII.

UVA.BHSC

UVA.BHSC

UVA.BHSC

9